

Mbinu za Kufundisha

**HARVESTIME
INTERNATIONAL
NETWORK**

Yaliyomo

Contents

.....	1
MAPENDEKEZO YA MAFUNZO YA KIKUNDI	3
UTANGULIZI	4
MALENGO YA KOZI.....	5
UTANGULIZI WA KUFUNDISHA	6
MWALIMU ANATOKA KWA MUNGU: UTUME.....	15
MWALIMU ANATOKA KWA MUNGU: UJUMBE - SEHEMU YA I.....	29
MWALIMU ANAYETOKA KWA MUNGU: UJUMBE - SEHEMU YA II	36
MWALIMU ALIYETUMWA KUTOKA KWA MUNGU: MBINU - SEHEMU YA I.....	56
MWALIMU ANATOKA KWA MUNGU: NJIA - SEHEMU YA II.....	69
VISAIDIZI VYA KUFUNDISHA.....	88
KUCHAMBUA HADIRA.....	96
KUTAMBUA MALENGO	112
-	121
TATHMINI.....	134
UCHAGUZI NA MAENDELEO YA MITAALA	141
KUWAFUNDISHA WANAFUNZI WASIOSOMA NA KUSOMA.....	150
MAFUNZO YA WALIMU.....	155
UTANGULIZI WA KUHUBIRI.....	165
KUPANGA MAHUBIRI	173
FOMU YA KUTATHMINI MAHUBIRI.....	186
MAJIBU YA KUJIPIMA.....	189

MAPENDEKEZO YA MAFUNZO YA KIKUNDI

MKUTANO WA KWANZA

Ufunguzi: Fungua kwa maombi na utangulizi. Fahamu na uwasajili wanafunzi.

Anzisha Taratibu za Kikundi: Tambua ni nani ataongoza mikutano, saa, mahali, na tarehe za vipindi.

Kusifu na Kuabudu: Alika uwepo wa Roho Mtakatifu katika kipindi chako cha mafunzo.

Sambaza Miongozo Kwa Wanafunzi: Tambulisha kichwa cha mwongozo, muundo, na malengo ya kozi yaliyotolewa katika kurasa chache za kwanza za mwongozo.

Fanya Mgawo wa Kwanza: Wanafunzi watasoma sura zilizogawiwa na kujijaribu kabla ya mkutano unaofuata. Idadi ya sura unazoshughulikia kwa kila mkutano itategemea urefu wa sura, maudhui na uwezo wa kikundi chako.

MIKUTANO YA PILI NA INAYOFUATA

Kufungua: Omba. Karibu na usajili wanafunzi wowote wapya na uwape mwongozo.

Kuhudhuria. Uwe na wakati wa kusifu na kuabudu.

Mapitio: Toa muhtasari mfupi wa ulichojifunza kwenye mkutano uliopita.

Somo: Jadili kila sehemu ya sura kwa kutumia **VICHWA VYA HERUFI ZINAZOSAKABILI KUBWA** kama muhtasari wa kufundishia. Waulize wanafunzi maswali au maoni juu ya kile wamejifunza. Tumia somo kwa maisha na huduma za wanafunzi wako.

Ukaguzi: Kagua majaribio ya kibinafsi (Ukurasa wa Ukaguzi) ambayo wanafunzi wamekamilisha. (Kumbuka: Ikiwa hutaki wanafunzi wapate majibu ya majaribio ya kibinafsi, unaweza kuondoa kurasa za majibu kutoka nyuma ya kila mwongozo.)

Ujanja wa Mbinu: Unaweza kufanya miradi hii kwa kikundi au mtu binafsi.

Mtihani wa Mwisho: Ikiwa kikundi chako kimejiandikisha katika kozi hii kwa mkopo, ulipata mtihani wa mwisho na kozi hii. Toa nakala kwa kila mwanafunzi na usimamie mtihani baada ya kuhitimisha kozi hii.

MODULI: Kuzidisha
KOZI: Mbinu za Kufundisha

UTANGULIZI

Somo la kozi hii ni "*Mbinu za Kufundisha*". "Kufundisha" ni kitendo cha kuelimisha mtu mwingine. Mafundisho ya Biblia yanajumuisha kutoa ujuzi na kuonyesha jinsi ya kutumia ujuzi huo katika maisha ya kibinafsi na huduma. "Mbinu" ni njia zinazotumiwa kufikia lengo, kusudi, au lengo. Katika jeshi, somo la "mbinu" hufundisha askari jinsi ya kutumia silaha zao kupata faida juu ya adui. Ndivyo ilivyo katika ulimwengu wa kiroho. Tukitumia mbinu au "mbinu" za Mungu, tunaweza kuwashinda maadui wa kiroho ambao ni pamoja na ulimwengu, mwili na Shetani kwa nguvu zake zote.

Katika "*Mbinu za Kufundisha*" utajifunza jinsi ya kutumia silaha kubwa ya kiroho. Silaha hiyo ni upanga wa Roho ambao ni Neno la Mungu (Waefeso 6:17). Utajifunza mbinu za kuhubiri na kufundisha Neno la Mungu kwa lengo la kumshinda adui. Kozi hii inatumia Neno la Mungu, Biblia Takatifu, kama ufunuo ambao mafundisho yote yanategemea. Katika ufundishaji wa Biblia mwalimu, somo, na mbinu lazima zote zipatane na Biblia.

Kufundisha sio tu kuwasilisha mafundisho au habari. Wanafunzi lazima wapate uzoefu wa Mungu, si tu kujifunza habari kumhusu. Kufundisha ni uenezaji [kutoa] wa maisha na mtindo wa maisha. Maisha ya kupewa wanafunzi ni maisha mapya katika Yesu Kristo kupitia kuzaliwa upya kiroho (Yohana 3). Mtindo wa maisha utakaotolewa ni ule wa Ufalme wa Mungu. Wanafunzi lazima wafundishwe jinsi ya kuishi kama "raia" katika Ufalme huu, wakijifunza mapendeleo na wajibu wa nafasi zao.

Nyakati nyingine, tumeridhika kukopa mifumo ya elimu iliyoanzishwa na wanadamu badala ya kujifunza na kutumia yale ambayo Neno la Mungu hufunua kuhusu kufundisha. Kozi hii inaangazia ujumbe wa Biblia na mbinu za kufundisha. Utajifunza na kutumia njia za mwalimu mkuu, Yesu Kristo. Utaelewa kazi za Mungu Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu katika mafundisho yako.

Miongozo imetolewa kwa ajili ya kuchanganua wasikilizaji, kutaja malengo, kupanga somo, kutumia mbinu mbalimbali za kufundisha, na kutathmini ufundishaji wako. Uhusiano kati ya kufundisha na kuhubiri unachunguzwa na miongozo inatolewa kwa ajili ya kuhubiri jumbe za Biblia. Pia utajifunza jinsi ya kuwazoeza wengine kufundisha na jinsi ya kubadili mafundisho yako yafanane na watu wasiojua kusoma na kuandika [wasiojua kusoma na kuandika].

Ikiwa unachukua kozi za Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime kwa utaratibu uliopendekezwa, hii ni kozi ya pili ya Moduli yenye kichwa "Kuzidisha", moduli ambayo inaeleza kwa undani jinsi ya kuzidisha kwa kushiriki na wengine kweli za kiroho ambazo umejifunza. Kozi nyingine katika Moduli ni pamoja na "*Mtazamo wa Ulimwengu wa Biblia*", "*Mbinu za Kuzidisha*", na "*Kanuni za Nguvu*".

MALENGO YA KOZI

Baada ya kumaliza kozi hii utaweza:

- Eleza tofauti kati ya nafasi ya mwalimu, karama ya kufundisha, na amri kwa waamini wote kufundisha.
- Fanya muhtasari wa misheni na mbinu za mwalimu mkuu, Yesu Kristo.
- Eleza kazi za Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu katika kufundisha.
- Tumia njia za Biblia za kufundisha.
- Eleza dhamira ya mwalimu.
- Orodhesha sifa za Kibiblia za walimu.
- Changanua hadhira.
- Eleza malengo ya mafundisho.
- Fundisha somo la Biblia.
- Eleza uhusiano kati ya kufundisha na kuhubiri.
- Hubiri ujumbe wa Biblia.
- Tengeneza na utumie visaidizi vya sauti na kuona.
- Tathmini mafundisho na mahubiri yako.
- Wafunze wengine kufundisha.
- Chagua na/au tengeneza mtaala wa Biblia.
- Fanya mafundisho yako yafanane na wale wasiojua kusoma na kuandika.

SURA YA KWANZA

UTANGULIZI WA KUFUNDISHA

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Tambua marejeleo ya Agano Jipya ambayo yanawaamuru waumini kufundisha.
- Bainisha maneno "fundisha", "mwalimu", na "fundisha".
- Eleza kwa nini tunahitaji walimu.
- Eleza tofauti kati ya nafasi ya uongozi ya mwalimu na karama ya kuzungumza ya kufundisha.
- Tambua ni nani wa kufundishwa.
- Bainisha malengo makuu mawili ya ufundishaji.
- Orodhesha maonyo ya Biblia yanayotolewa kwa walimu.

AYA MUHIMU:

Basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu;

**na kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru ninyi; na tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari.
(Mathayo 28:19-20)**

UTANGULIZI

Je, umewahi kumweleza mtu mwingine jambo asilolijua? Labda uliwaonyesha jinsi ya kufanya kazi fulani? Ikiwa ndivyo, tayari umepata uzoefu wa kufundisha.

Unaweza kuwa unajiuliza, "Kwa nini nijifunze somo hili? Kwa nini nichukue kozi ya `mbinu za kufundisha'?" Katika sura hii utajifunza kwa nini kila mwamini lazima ajue kufundisha. Utajifunza maana ya kufundisha, malengo makuu ya kufundisha, kwa nini walimu wanahitajika, na ni nani anayepaswa kufundishwa.

Utajifunza tofauti kati ya nafasi ya uongozi ya mwalimu, karama ya kufundisha, na amri ya jumla kwa waamini wote kufundisha. Pia utajifunza jukumu zito la kufundisha unapojifunza maonyo maalum ya Kibiblia.

TUME YA KUFUNDISHA

Tangu mwanzo wa historia ya Biblia, Mungu aliwaamuru watu wake kufundisha Neno lake:

Na maneno haya ninayokuamuru leo, yatakuwa katika moyo wako;

Nawe uwafundishe watoto wako kwa bidii, na kuyanena uketipo katika nyumba yako, na utembeapo njiani, na ulalapo, na uondokapo. (Kumbukumbu la Torati 6:6-7)

Mafundisho ya Neno la Mungu yalikuwa ni jukumu la kila mwamini katika nyakati za Agano la Kale.

Baada ya kifo na ufufuo Wake na kabla ya kurudi Mbinguni, Yesu Kristo aliwapa wafuasi Wake baadhi ya maagizo muhimu:

Basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu;

na kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru ninyi; na tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari. (Mathayo 28:19-20)

Kila mfuasi wa Yesu alipaswa kufundisha “mataifa yote”. Walipaswa kuwaongoza watu kwenye toba na ubatizo katika Kristo na kisha kuendelea kuwafundisha “mambo yote” ambayo Yesu alikuwa amefundisha.

Wale wote wanaomtumikia Bwana wanapaswa kuwa "wapasavyo" au "kuweza" kufundisha wengine:

Na mtumwa wa Bwana imempasa... mwenye uwezo wa kufundisha... (2 Timotheo 2:24)

Waumini wote waliokomaa wanapaswa kushirikishwa katika kuwafundisha wengine. Paulo aliwasahihisha baadhi ya waumini kwa sababu walikuwa wachanga kiroho na hawakuweza kufundisha:

Maana, iwapasapo kuwa waalimu, (maana wakati mwingi umepita), mnahitaji tena mtu wa kuwafundisha mafundisho ya kwanza ya maneno ya Mungu; tena mmekuwa wahitaji wa maziwa, wala si chakula kigumu. (Waebrania 5:12)

Waumini hawa hawakuwa wamekua kiroho ili waweze kuwafundisha wengine. Bado walikuwa wakihitaji mafundisho ya msingi [maziwa ya Neno] wenyewe. Kila mwamini anapaswa kufundisha. Hii ndiyo sababu somo la kufundisha linawahusu Wakristo wote.

UFAFANUZI WA KUFUNDISHA

Neno “fundisha” linamaanisha kuelimisha, kuonyesha, kuelekeza, kufahamisha, kutoa maarifa, kuleta ufahamu na kuongoza masomo ya mwingine. "Mwalimu" ni yule anayefundisha.

"Kufundisha" ni tendo la kuwaelimisha na kuwaonyesha wengine.

KWANINI TUNAHITAJI WALIMU?

Kufundisha na kuhubiri kwa waamini wa kweli ni njia ambazo Mungu amechagua kufikia mataifa kwa Injili. Soma hadithi ya towashi Mwethiopia [kiongozi] katika Matendo 8:26-40. Mtu huyu alikuwa mahali pazuri kiroho. Alikuwa Yerusalemu ambapo hekalu kubwa la ibada lilikuwepo (Matendo 8:27). Alikuwepo kwa kusudi sahihi. Alikuwa amekuja kuabudu (Matendo 8:27). Alikuwa akisoma kitabu sahihi. Alikuwa akisoma sehemu ya Neno la Mungu katika Isaya 53:7 (Matendo 8:30). Lakini bado alihitaji mtu wa kumsaidia kuelewa. Alihitaji mwalimu. Mungu alimtuma Filipo ili amwelekeze. Towashi alikubali Injili na kubatizwa kwa maji.

Bila walimu, watu ambao hawajaokoka ni kama kondoo wasio na mchungaji. Hawaelewi njia ya kufuata:

Naye Yesu alipotoka nje, aliona umati mkubwa wa watu, akawahurumia, kwa sababu walikuwa kama kondoo wasio na mchungaji; akaanza kuwafundisha mambo mengi. (Marko 6:34)

Hata waumini wana matatizo bila mafundisho sahihi. Mungu alisema...

WATU wangu wanaangamizwa kwa kukosa maarifa...(Hosea 4:6)

MALENGO MAKUU

Kuna malengo makuu mawili ya mahubiri na mafundisho ya Biblia: Uinjilisti na uanafunzi. Mungu huwatumia waumini ambao ni sehemu ya Kanisa Lake kutimiza malengo haya.

Kanisa ni kundi la watu ambao wamesikia na kuitikia wito wa Mungu na kuunganishwa kwa imani katika Yesu Kristo. Inaundwa na waamini wote wa kweli ambao wametubu dhambi na kumkubali Yesu kama Mwokozi.

Kanisa la mahali ni kundi la waamini ambao wamejipanga katika eneo fulani ili kutimiza makusudi ya Mungu katika jumuiya hiyo. Kila Kanisa la mahali ni sehemu ya kile Agano Jipya inachokiita "Mwili wa Kristo". "Mwili wa Kristo" ni Kanisa ambalo linaundwa na waamini wa nyakati na nyakati zote katika sehemu zote za dunia.

Kanisa linaitwa "Mwili wa Kristo" kwa sababu ndiyo njia ambayo Mungu hutimiza makusudi yake ulimwenguni leo. Yesu ndiye kichwa cha Kanisa. Waumini ni mwili wake, wakitekeleza makusudi ya Mungu duniani.

Kusudi kuu la Mungu duniani limeelezwa katika kitabu cha Waefeso:

...Kwa kadiri ya uradhi wake mwema, alioukusudia ndani yake;

Ili katika kipindi cha utimilifu wa nyakati avikusanye vitu vyote katika Kristo...(Waefeso 1:9-10).

Ambaye katika yeye tuna ukombozi kwa damu yake, masamaha ya dhambi, sawasawa na wingi wa neema yake. (Waefeso 1:7)

Kusudi la Mungu ni kwamba kila mtu aletwe katika uhusiano wa kibinafsi na Yeye mwenyewe kupitia Yesu. Mbinu yake ya kutimiza kusudi hili ni kutumia Kanisa:

Ili sasa kwa falme na mamlaka katika ulimwengu wa roho ijulikane na Kanisa hekima ya Mungu iliyo ya namna nyingi;

Kwa kadiri ya kusudi la milele alilolikusudia katika Kristo Yesu Bwana wetu... (Waefeso 3:10-11).

Kila mwamini anapaswa kushiriki Injili ya Yesu Kristo na kuwaongoza wengine kwenye uhusiano sahihi na Mungu. Huu unaitwa "uinjilisti".

Lakini soma tena kifungu kikuu cha somo hili:

Basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu;

na kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru ninyi; na tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari. (Mathayo 28:19-20)

Baada ya kuukubali ujumbe wa Injili, waamini wapya lazima wafundishwe “mambo yote” ambayo Yesu aliamuru. Ni lazima wajifunze jinsi ya kuishi katika Ufalme mpya wa Mungu ambao wao sasa ni sehemu yake. Mafundisho ya aina hii yanaitwa "uanafunzi". Uinjilisti na ufuasi ndio malengo makuu ya mafundisho na mahubiri ya Biblia.

JE, TUNAFUNDISHA NINI?

Neno la Mungu ndilo mamlaka ambayo mafundisho yote ya Biblia yamejengwa juu yake. Ufunuo kamili wa Neno la Mungu lazima ufundishwe. Unapofundisha Neno la Mungu hupaswi kufundisha tu mafundisho au habari za kweli. Lazima uwasiliane maisha na mtindo wa maisha. Unawasiliana na maisha ya Yesu na kutafuta kuwaleta watu wote katika ushirika Naye. Unafundisha mtindo wa maisha wa Ufalme wa Mungu ambao waumini wapya wanakuwa sehemu yake. Vitabu na vifaa vingine vinaweza kutumiwa kufundisha, lakini sikuzote zapaswa kupatana na Neno la Mungu.

Baadaye katika kozi hii utajifunza kwa undani zaidi maudhui ya mafundisho ya Biblia unapojifunza yale ambayo Yesu alifundisha na yale viongozi wa Kanisa la kwanza waliendelea kufundisha baada ya Yeye kurudi Mbinguni.

MANENO YA ONYO

Kuna maonyo matatu ya Kibiblia ambayo Mungu hutoa kuhusu mafundisho:
**KUFUNDISHA NI LAZIMA KUTOKANA NA NENO LA MUNGU NA SI
MAFUNDISHO YA WANADAMU.**

Nao waniabudu bure, wakifundisha mafundisho yaliyo maagizo ya wanadamu. (Marko 7:7)

Kufundisha sheria, amri, na mafundisho ya mwanadamu ni "batili". Hii inamaanisha kuwa haijafanikiwa na haifanikiwi kusudi lolote jema. Mafundisho ya Biblia hayatokani na hekima ya mwanadamu:

Nayo twayanena, si katika neno linalofundishwa kwa hekima ya binadamu, bali linalofundishwa na Roho; tukilinganisha mambo ya rohani na ya rohani. (1 Wakorintho 2:13)

Hekima ya Mungu hutimiza makusudi yake katika maisha ya wale wanaofundishwa:

...Kristo ndani yenu, tumaini la utukufu;

Sisi tunamhubiri habari zake tukimwonya kila mtu na kumfundisha kila mtu katika hekima yote. ili tupate kumleta kila mtu mkamilifu katika Kristo Yesu. (Wakolosai 1:27-28)

WALIMU LAZIMA WAISHI WANACHOFUNDISHA:

Basi, wewe unayemfundisha mwingine, hujifundishi mwenyewe? Wewe unayehubiri kwamba mtu asiibe, je!

Wewe usemaye mtu asizini, je, unazini? Wewe unayechukia sanamu, je! (Warumi 2:21-22) (Ona pia Mathayo 5:19)

Walimu lazima waishi kile wanachofundisha kwa sababu watahukumiwa kwa msingi wa yale waliyofundisha:

Ndugu zangu, msiwe waalimu wengi, mkijua ya kuwa sisi tutapokea hukumu kubwa zaidi. (Yakobo 3:1)

Ni lazima walimu wawe na ujuzi wa uzoefu wa Neno la Mungu. Hii ina maana lazima waelewe kupitia uzoefu [sio ujuzi wa kichwa tu] kile wanachofundisha. Paulo anazungumza juu ya wale ambao ...

wakitaka kuwa walimu wa sheria; Hawaelewi wanayosema, wala wanayo yathibitisha. (1 Timotheo 1:7)

Kuelewa huja kupitia uzoefu na matumizi ya Neno la Mungu katika maisha yako mwenyewe.

KUTAKUWA NA WALIMU WA UONGO:

Lakini kulikuwa na manabii wa uongo katika wale watu, kama vile kwenu kutakuwako walimu wa uongo, ambao wataingiza kwa siri mafundisho mapotofu, wakimkana hata Bwana aliyewanunua, wakijiletea uharibifu upesi. (2 Petro 2:1)

Baadhi ya waalimu hawa wa uongo watakutia umati mkubwa wa watu kwa sababu wanasema kile ambacho watu wanataka kusikia:

Maana utakuja wakati watakapoyakataa mafundisho yenye uzima; bali kwa kuzifuata nia zao wenyewe watajipatia waalimu makundi makundi, kwa kuwa wana masikio ya utafiti;

Nao watajipusha wasisikie yaliyo kweli, na kuzigeukia hadithi za uongo. (2 Timotheo 4:3-4)

Walimu wengi wa uwongo watakuwa na nia mbaya. Watafundisha kwa faida ya kifedha:

Ni lazima vinywa vyao vifungwe, wanaopindua nyumba nzima wakifundisha mambo ambayo hawapaswi kwa ajili ya mapato ya aibu. (Tito 1:11)

Usikubali mafundisho ya walimu wa uongo:

Lakini ijapokuwa sisi au malaika wa mbinguni atawahubiri ninyi Injili yo yote isipokuwa hiyo tuliyowahubiri, na alaaniwe.

Kama tulivyotangulia kusema, na sasa nasema tena, mtu awaye yote akiwahubiri ninyi Injili yo yote isipokuwa hiyo mliyoipokea, na alaaniwe. (Wagalatia 1:8-9)

KUJIPIMA

1. Andika Aya Muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

2. Orodhesha marejeo ya Agano Jipya ambayo yanawaamuru waumini kufundisha. _____

3. Bainisha maneno haya:

Fundisha: _____

Mwalimu: _____

Kufundisha: _____

4. Kwa nini tunahitaji walimu?

5. Eleza tofauti kati ya nafasi ya uongozi ya mwalimu na karama ya kufundisha.

6. Je, kauli hii ni kweli au si kweli? "Waumini wote hawana karama au nafasi ya uongozi ya kufundisha, lakini waamini wote wanapaswa kufundisha." Taarifa ni _____.

7. Ni nani tuwafundishe? _____

8. Malengo makuu mawili ya mafundisho ya Biblia ni yapi?

_____ na

9. Orodhesha maonyo matatu ya Biblia kuhusu mafundisho yaliyojadiliwa katika somo hili.

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. II Petro sura ya 2 na kitabu cha Yuda huorodhesha baadhi ya sifa za kibinafsi ambazo kwazo tunaweza kutambua walimu wa uongo.
2. Ikiwa hujui ni karama gani ya kiroho ambayo Mungu amekupa, pata kozi ya Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime, "*Huduma ya Roho Mtakatifu*". Itakusaidia kugundua karama yako ya kiroho.
3. Kozi ya Taasisi ya Harvestime International, "*Uinjilisti Kama Chachu*", inaeleza jinsi ya kuinjilisha kwa namna ambayo uzazi wa kiroho utaendelea, kama vile chachu inavyoenea kupitia mkate.
4. Kozi ya Taasisi ya Harvestime International yenye kichwa "*Mbinu za Kuzidisha*" inaeleza jinsi ya kuwafanya waumini wapya kuwa wanafunzi.
5. Jifunze mifano ifuatayo ya walimu katika Agano Jipya. Je, unadhani nani anaweza kuwa na nafasi ya uongozi wa mwalimu? Ni nani angeweza kuwa na kipawa cha kuongea tu cha kufundisha?

-Apolo: Matendo 18:24-25
-Akila na Prisila: Matendo 18:26
-Paulo: Matendo 20:20-21,27; 21:28
-Bila Jina: Matendo 13:1
-Petro: Matendo 5:28-29

6. Katika somo hili ulijifunza kwamba tangu mwanzo wa historia ya Biblia Mungu aliwaagiza watu wake kufundisha Neno lake. Endelea kusoma somo la "kufundisha" katika Agano la Kale kwa kusoma marejeo yafuatayo katika Biblia yako:

Kumbukumbu la Torati 4:9,10,14; 6:9,20; 5:31; 11:19; 17:11; 20:18; 24:8; 31:19; 33:10
Kutoka 4:12,15; 18:20; 24:12; 35:34
Mambo ya Walawi 10:11; 14:57
Zaburi 119:99
Mithali 9:9; 16:23
Mika 3:11
2 Mambo ya Nyakati 17:7
Ezra 7:10
Waamuzi 3:2; 13:8
1 Samweli 12:23
2 Samweli 1:18
1 Wafalme 8:36
2 Wafalme 17:27

7. Haya ni baadhi ya mambo ambayo Mungu anataka kutufundisha:

Zaburi 18:34; 25:4-12; 27:11; 32:8; 34:11; 45:4; 51:13; 71:17; 86:11; 90:12; 94:10,12;
105:22; 119:12,68,99,102,104,124,135,171; 143:10; 144:1
2 Samweli 22:35
Isaya 2:3; 28:9,26; 48:17
1 Mambo ya Nyakati 25:7
Mika 4:2

8. Jifunze aya hizi kwa maelekezo:

Zaburi 2:10
Mithali 5:13; 1:2-8; 4:1,13; 6:23; 8:10,33; 9:9; 10:17; 12:1; 13:1; 15:33; 19:20,27; 21:11;
23:12,23; 24:32
Isaya 8:11
Luka 1:4
Warumi 2:18
Wafilipi 4:12
2 Timotheo 3:16

9. Kuna matokeo makubwa ya kukataa mafundisho ya Mungu. Jifunze aya zifuatazo:

Mithali 1:7; 5:12,13,23; 13:18; 15:5,32; 16:22
Yeremia 17:23; 32:33
Zaburi 50:17

SURA YA PILI

MWALIMU ANATOKA KWA MUNGU: UTUME

MALENGO:

- Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:
- Eleza kazi za Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu katika kufundisha.
- Tambua Yesu Kristo kuwa mwalimu mkuu zaidi, kielelezo ambacho wote wanapaswa kufuata.
- Tambua sifa za utu ambazo zinapaswa kudhihirika katika maisha ya mwalimu.
- Eleza utume wa Yesu kama mwalimu unatoka kwa Mungu.
- Fanya muhtasari wa wapi, lini, na ni nani Yesu alifundisha.
- Toa rejea ya Biblia inayothibitisha kwamba tumetumwa na Yesu jinsi alivyotumwa na Mungu.
- Tambua misheni yako kama mwalimu anayetoka kwa Mungu.

AYA MUHIMU:

Huyo alimwendea Yesu usiku, akamwambia, Rabi, tunajua ya kuwa u mwalimu, umetoka kwa Mungu; (Yohana 3:2)

UTANGULIZI

Katika sura hii utajifunza kazi za Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu katika mafundisho ya Biblia. Utajifunza undani wa utume wa Yesu, "mwalimu ametoka kwa Mungu". Kutoka kwa somo hili utagundua madhumuni ya kiungu ya misheni yako mwenyewe kama mwalimu.

MAWAKALA WA KIMUNGU KATIKA UFUNDISHAJI

Mafundisho ya Biblia yanatiwa nguvu na mawakala wa kiungu. Hii ina maana kuna nguvu za kiroho nyuma ya mafundisho hayo. Sio tu mafundisho ya mwanaume. Wawakilishi wa kimungu wa mafundisho ya Biblia ni Mungu Baba, Mwana Yesu Kristo, na Roho Mtakatifu.

MUNGU BABA:

Ulijifunza katika sura ya mwisho kwamba ni Mungu ambaye huwaweka waumini katika Kanisa na karama ya kiroho na ofisi ya kufundisha (Waefeso 4:11). Katika mafundisho ya Biblia somo linalofundishwa Neno la Mungu. Utajifunza zaidi kuhusu hili katika sura inayofuata unapojifunza ujumbe wa mwalimu unatoka kwa Mungu.

Ni Mungu Baba aliyemtuma Yesu Kristo duniani ili atufundishe juu yake na kutoa wokovu kwa wanadamu wote:

Kwa maana jinsi hii Mungu aliupenda ulimwengu, hata akamtoa Mwanawe pekee, ili kila mtu amwaminiye asipotee, bali awe na uzima wa milele.

Maana Mungu hakumtuma Mwana ulimwenguni ili auhukumu ulimwengu; bali ulimwengu uokolewe katika yeye. (Yohana 3:16-17)

YESU KRISTO:

Yesu Kristo, Mwana wa Mungu, ndiye mwalimu mkuu wa kiroho wa nyakati zote. Yesu alitumwa duniani na Mungu Baba:

Huyo alimwendea Yesu usiku, akamwambia, Rabi, tunajua ya kuwa u mwalimu, umetoka kwa Mungu; (Yohana 3:2)

Kwa kuwa Yesu alitumwa duniani kama mwalimu anayemwakilisha Mungu, Yeye ndiye kielelezo cha waalimu wa Biblia kufuata. Yesu ndiye anayewatuma waumini ulimwenguni kama walimu:

Kama vile Baba alivyomituma mimi, nami nawatuma ninyi. (Yohana 20:21)

Yesu akaja kwao, akasema nao, akawaambia, Nimepewa mamlaka yote mbinguni na duniani.

Basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na la Mwana, na la Roho Mtakatifu;

**na kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru ninyi; na tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari.
(Mathayo 28:18-20)**

ROHO MTAKATIFU:

Yesu aliporudi Mbinguni baada ya kufa na kufufuka kwake, Roho Mtakatifu alitumwa na Mungu kuwa mwalimu mkazi wa waumini. Roho Mtakatifu anakaa ndani ya roho yako na kukufundisha mambo ya Mungu:

Lakini huyo Msaidizi, huyo Roho Mtakatifu, ambaye Baba atampeleka kwa jina langu, atawafundisha yote, na kuwakumbusha yote niliyowaambia. (Yohana 14:26)

Kazi za ziada za Roho Mtakatifu katika kufundisha zimefunuliwa katika vifungu vifuatavyo.
Roho Mtakatifu:

1. Hutoa maagizo katika “mambo yote” ambayo Yesu alifundisha (Yohana 14:26).
2. Hukusaidia kukumbuka kile unachojifunza (Yohana 14:26).
3. Huwaongoza katika kweli yote (Yohana 16:13).
4. Anatangaza [atangaza] matukio yajayo katika mpango wa Mungu (Yohana 16:13).
5. Hufunua “mambo mazito” ya Mungu (1 Wakorintho 2:10).
6. Je! ni hekima nyuma ya mafundisho ya Biblia (1 Wakorintho 2:13).
7. Hukufundisha nini cha kusema katika hali ngumu (Luka 12:12).
8. Anakutia mafuta kufundisha na kuhudumu (Luka 4:18, 1 Yohana 2:27).
9. Huwezesha maombi kwa wanafunzi (Warumi 8:26).

Roho Mtakatifu pia anafanya kazi katika maisha ya wale unaowafundisha:

1. Unapofundisha, Roho Mtakatifu ni nguvu ya kiroho ambayo huwatia hatiani wenye dhambi na huwafanya kuitikia ujumbe wa Injili (Yohana 16:7-11).
2. Roho Mtakatifu anamfunulia Bwana Yesu Kristo kwao (Yohana 16:14).
3. Roho Mtakatifu huwaongoza katika uzoefu wa "kuzaliwa mara ya pili" (Yohana 3:5,6,8).
4. Atawaongoza kwenye uzima wa Roho badala ya mwili (Wagalatia 5:16).
5. Atashuhudia kwa mioyo yao kweli za Neno la Mungu (Matendo 5:29-32).

MWALIMU MKUU

Yesu ndiye kielelezo cha waalimu wa Kikristo kufuata. Yeye ndiye kielelezo cha mafundisho ya Biblia. Kwa sababu hii, ni muhimu kujifunza yote uwezayo kuhusu Yeye kama mwalimu. Kwanza, hebu tuangalie sifa katika maisha ya Yesu ambazo zinapaswa kuwa dhahiri katika maisha ya walimu wa Kikristo:

MATUNDA YA ROHO MTAKATIFU:

“Tunda” la Roho Mtakatifu lilikuwa dhahiri katika maisha ya Yesu. “Tunda” la kiroho linarejelea sifa chanya ambazo Roho Mtakatifu anataka kuzikuza katika maisha ya waamini wote:

...Tunda la Roho ni upendo, furaha, amani, uvumilivu, utu wema, fadhili, imani,

Upole, kiasi; kinyume na hayo hakuna sheria.
(Wagalatia 5:22-23)

Soma vitabu vya Mathayo, Marko, Luka, na Yohana na uone jinsi kila moja ya sifa hizo zilivyoonekana katika maisha ya Yesu. Kila mwalimu wa Neno la Mungu “aliyejazwa na Roho” anapaswa pia kuwa na sifa hizi hizo. Ni tunda la kiroho, si karama, ndilo jaribu la kweli la huduma:

Watu wote wakashangaa, wakasema, Huyu siye Mwana wa Daudi? (Mathayo 12:23)

MITAZAMO YA YESU:

Zaidi ya matunda ya kiroho, Yesu pia alikuwa kielelezo cha mitazamo ifaayo ambayo inapaswa kuwa wazi katika maisha ya walimu wa Neno la Mungu. Maandiko yafuatayo yanaonyesha mitazamo hii:

-Yesu alikuwa na huruma nyingi kwa watu na mahitaji yao: Mathayo 15:32; Marko 1:32-35; 8:2-3; Luka 10:54-56; 19:41

-Huruma hii ilimpeleka kuwaombea wale aliowafundisha: Mathayo 11:21-24; 23:37-39

-Hii ilisababisha kuhangaikia kazi ya Baba: Luka 2:49; 4:43; Yohana 4:34; 9:4

-Yesu hakuwa na tabia ya kuwashutumu wale aliowafundisha: (Marko 2:17; Yohana 8:1-11). Aliwakubali watu pale walipokuwa na kisha akawaongoza kwenye ngazi ya imani pale inapostabili kuwepo. Hakumlaumu Tomaso alipotilia shaka (Yohana 20:24-29). Hakumshutumu mtawala ambaye aliona ni muhimu kwamba Yesu aje nyumbani kwake ili kumwombea binti yake (Mathayo 9:18-26) ingawa tayari ilikuwa imeonyeshwa kwamba haikuwa lazima (Mathayo 8:5-13).

-Ingawa Yesu hakushutumu, alikuwa hakubaliani na dhambi. Hii ina maana hakuikubali kwa njia yoyote ile au kuipuuza: Mathayo 11:21-24; 15:3-9; 12:12-13; Marko 10:17; Luka 5:31-32; 19:45-46

-Yesu alionyesha imani kwa Mungu kwa yasiyowezekana: Marko 10:17; 11:22-24; Luka 18:27

-Alionyesha ujasiri na mamlaka katika mafundisho yake: Mathayo 21:23-27; Marko 8:38; 11:24-33; Luka 5:24

-La muhimu zaidi, Alikuwa na mtazamo wa mtumishi kwa wale aliowahudumia: Mathayo 20:25-28; 23:2-12; Marko 10:42-45; Luka 22:25-27

UTUME WA MWALIMU MKUU

Tunapozungumza juu ya "utume" wa Yesu, tunarejelea yafuatayo:

Kwa nini Yesu alifundisha.
Wakati na mahali alipofundisha.
Aliyemfundisha.
Alichofundisha.
Jinsi alivyofundisha.

Acheni tuchunguze kwa nini, lini, wapi, na ni nani Yesu alifundisha. Sura zinazofuata zitazingatia ujumbe [nini] na mbinu [jinsi] za misheni Yake.

KWA NINI ALIFUNDISHA:

Yesu alifundisha kwa sababu aliagizwa na Mungu kufanya hivyo. Utume [sababu au kusudi] la Yesu limefupishwa katika Maandiko yafuatayo:

Msidhani ya kuwa nalikuja kuitangua torati au manabii; sikuja kuharibu, bali kutimiliza. (Mathayo 5:17)

**Sikuja kuwaita watu wema, bali wenye dhambi.
(Mathayo 9:13)**

**Msidhani ya kuwa nalikuja kuleta amani duniani; sikuja kuleta amani, bali upanga.
(Mathayo 10:34)**

(Yesu alimaanisha kwamba ujumbe wake ungeleta mgawanyiko; wengine wangeukubali na wengine hawataukubali.)

**Sikutumwa ila kwa kondoo waliopotea wa nyumba ya Israeli.
(Mathayo 15:24)**

**Kwa maana Mwana wa Adamu alikuja kuokoa kile kilichopotea. (Mathayo 18:11)
(Ona pia Luka 19:10).**

Sikuja kuwaita watu wema, bali wenye dhambi. (Marko 2:17)

Twendeni katika miji iliyo karibu, nipate kuhubiri huko pia; kwa maana ndio nimetoka. (Marko 1:38)

Kwa maana Mwana wa Adamu hakuja kuziangamiza roho za watu, bali kuziokoa... (Luka 9:56).

Akawaambia, Ndivyo ilivyoandikwa, kwamba Kristo atateswa na kufufuka siku ya tatu;

na kwamba mataifa yote watahubiriwa kwa jina lake habari ya toba na ondoleo la dhambi, kuanzia Yerusalemu.

Na ninyi ni mashahidi wa mambo haya. (Luka 24:46-48)

Yesu akawaambia, Chakula changu ndicho hiki, niyatende mapenzi yake aliyenipeleka, na kuimaliza kazi yake. (Yohana 4:34)

Kwa maana sikushuka kutoka mbinguni ili kufanya mapenzi yangu, bali mapenzi yake aliyenituma. (Yohana 6:38)

... Mimi nimezaliwa kwa ajili hii, na kwa ajili hiyo nalikuja ulimwenguni, ili niishuhudie kweli... (Yohana 18:37)

Mimi nimekuja kuwa nuru ya ulimwengu, ili kila mtu aniaminiye mimi asikae gizani. (Yohana 12:46)

Mimi nasema yale niliyoyaona kwa Baba yangu... (Yohana 8:38)

...Mimi nalikuja ili wawe na uzima, kisha wawe nao tele. (Yohana 10:10)

LINI NA WAPI ALIFUNDISHA:

Yesu alifundisha siku ya Sabato:

**Wakaingia Kapernaumu; na mara siku ya sabato akaingia katika sinagogi, akafundisha. (Marko 1:21)
(Ona pia Luka 4:31; 6:6; 13:10).**

Yesu alifundisha kila siku:

Naye alifundisha kila siku hekaluni... (Luka 19:47)

Alifundisha katika miji na vijiji:

Twendeni katika miji iliyo karibu, nipate kuhubiri huko pia; kwa maana ndio nimetoka. (Marko 1:38)

**Naye Yesu alizunguka katika miji yote na vijiji akifundisha...
(Mathayo 9:35) (Ona pia Mathayo 11:1; Marko 1:38; 6:6; Luka 13:22).**

Alifundisha katika vituo vya ibada ya kidini:

Naye Yesu alikuwa akizunguka katika Galilaya yote, akifundisha katika masinagogi yao... (Mathayo 4:23) (Ona pia Mathayo 13:54; Marko 1:21; 6:2; Luka 4:15; 6:6; 13:10; Yohana 6:59; 18:20).

**Hata alipoingia hekaluni, wakuu wa makuhani na wazee wa watu wakamwendea alipokuwa akifundisha... (Mathayo 21:23).
(Ona pia Mathayo 26:55; Marko 12:35; 14:49; Luka 19:47; 20:21; 21:37; Yohana 7:14,28; 8:2,20).**

Alifundisha popote na kila mahali:

Akatoka tena kando ya bahari; umati wote ukamwendea, naye akawafundisha. (Marko 2:13) (Ona pia Marko 4:1; 10:1; Luka 5:3).

ALIYEMFUNDISHA:

Yesu alifundisha umati wa watu:

Akawaona makutano, akapanda mlimani... Akafumbua kinywa chake, akawafundisha, akisema... (Mathayo 5:1-2).

(Angalia sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya sura hii kwa marejeleo ya ziada juu ya huduma ya Yesu kwa umati).

Yesu alifundisha watu binafsi:

Tazama Yohana 3 na 4 na sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya sura hii kwa marejeleo ya huduma ya Yesu kwa watu binafsi.

Yesu alifundisha wanaume na wanawake katika ngazi zote za jamii:

-Alifundisha matajiri: Marko 10:17-22

-Alifundisha maskini: Luka 4:18

-Alifundisha ngazi zote za jamii: Mwanamke Msamaria alikuwa wa tabaka la chini (Yohana 4). Nikodemo alikuwa mtawala na mshiriki wa tabaka la juu (Yohana 3).

- Aliwafundisha watu wa kabila lake:

**Sikutumwa ila kwa kondoo waliopotea wa nyumba ya Israeli.
(Mathayo 15:24)**

**...akifundisha katika Uyahudi wote, kuanzia Galilaya hata mahali hapa.
(Luka 23:5)**

-Alifundisha watu wa jamii nyingine. Tazama Yohana 4 ambapo Yesu alimfundisha mwanamke Msamaria.

-Alifundisha viongozi wa dini:

Ikawa siku moja alipokuwa akifundisha, Mafarisayo na waalimu wa sheria walikuwa wameketi hapo, waliotoka katika kila mji wa Galilaya, na Uyahudi, na Yerusalemu; na uweza wa Bwana ulikuwapo kuwaponya. (Luka 5:17)

-Alifundisha miaka yote: Alifundisha watawala vijana (Marko 10:17-22) na mtu ambaye alikuwa amengoja miaka 38 kwa muujiza (Yohana 5:1-16).

-Utume wake wa kufundisha ulikuwa kwa ulimwengu wote, watu kutoka kila tamaduni, kabila na lugha.

Akawaambia, Imenipasa kuhubiri Ufalme wa Mungu katika miji mingine pia, kwa maana kwa sababu hiyo nalitumwa. (Luka 4:43)

Yesu alitoa mafundisho maalum kwa wanafunzi wake:

Akawawazia mambo mengi kwa mifano, akawaambia katika mafundisho yake. (Marko 4:2)

Kisha Yesu akawaaga makutano, akaingia nyumbani; wanafunzi wake wakamwendea, wakasema, Tufafanulie ule mfano wa magugu ya shambani. (Mathayo 13:36)

Yesu alifundisha masomo maalum kwa wanafunzi wake kwa sababu walikuwa wanaume aliokuwa akiwafunza kwa ajili ya uongozi katika Kanisa.

Wakati fulani Yesu aliunganisha vikundi na kuwafundisha pamoja: Ona Luka 15:1-17:11.

"BASI NAWATUMA"

Yesu alitoa kauli muhimu kuhusu wafuasi wake ambayo inawahusu waamini wote wa kweli. Alisema...

Kama vile Baba alivyomituma mimi, nami nawatuma ninyi. (Yohana 20:21)

Hii inamaanisha waamini wanatumwa ulimwenguni na utume sawa na Yesu. Kama Yesu, sisi ni walimu "tunatoka kwa Mungu". Tunaweza kufupisha utume wetu katika kufundisha kwa kauli hii: Kama vile Baba alivyomituma Yesu, ndivyo sisi tumetumwa ili kutimiza makusudi sawa. Dhamira yake ni dhamira yetu. Kwa kuwa tuna utume sawa na Yesu, tunapaswa kufuata mfano wake katika nani, wapi, na wakati gani tunafundisha. Dhamira yetu ni kwa watu wote, popote, wakati wowote. Ni lazima pia turuhusu Mungu asitawishe sifa za kiroho katika maisha yetu kama zile za Yesu. Pitia somo hili kuhusu utume wa Yesu. Unapofanya hivyo, kumbuka kwamba unatumwa kwa ulimwengu uliopotea na misheni kama hiyo.

KUJIPIMA

1. Andika Mstari Muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

2. Je, kazi ya Mungu Baba katika kufundisha ni ipi?

3. Yesu Kristo ana kazi gani katika kufundisha?

4. Je, kazi za Roho Mtakatifu katika kufundisha ni zipi?

5. Jaza nafasi hizi kwa maneno sahihi.

_____ alikuwa mwalimu mkuu, kielelezo kwa wote kufuata.

6. Orodhesha baadhi ya sifa chanya za utu ambazo zinapaswa kusitawishwa katika maisha ya mwalimu.

7. Fanya muhtasari wa utume wa Yesu kama mwalimu unatoka kwa Mungu.

8. Andika muhtasari mfupi juu ya kila moja ya mada zifuatazo. Wakati wa huduma yake hapa duniani...

Yesu alifundisha wapi?

Yesu alifundisha lini?

Yesu alifundisha nani?

9. Ni rejeleo gani la Biblia linalothibitisha kwamba tumetumwa na Yesu jinsi alivyotumwa na Mungu?

10. Fanya kwa ufupi misheni yako kama mwalimu anayetoka kwa Mungu.

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Jifunze marejeo yafuatayo kwa ajili ya kujifunza zaidi juu ya huduma ya Yesu kwa makutano:

Mathayo: 5:1-2; 7:28-29; 8:1-2 [mtu mmoja mmoja katikati ya umati]; 8:16-17,34; 9:1-8,36-38; 11:7; 13:1-9; 14:13-23; 15:30-39; 17:14; 19:2; 20:29-34; 21:8-11; 22:23; 26:47

Marko: 1:33-35,45; 2:1-5,7-15,20-21,32-35; 4:1-36; 5:14-17,21-43; 6:2-5,33-46,55-56; 7:24,31-37; 8:1-9; 9:14-27; 10:1,46-52; 11:8-10; 14:43-52; 15:8

Luka: 2:45-52; 4:16-30,40-44; 5:1,15-16,18-26; 6:17-7:1; 7:11-18; 8:1,37,40,56; 9:12-18,37; 12:1; 13:11-17; 18:35-43; 19:1-10,36-40; 22:47; 23:1

Yohana: 2:1-11; 4:39-42; 5:1,13; 6:5-15,22; 7:40; 8:1-9; 12:9,12-13

2. Jifunze marejeleo yafuatayo kwa kujifunza zaidi juu ya huduma ya Yesu kwa watu binafsi:

Mathayo: Sura ya 8 (mkoma, mtumishi, mama mkwe wa Petro, mwandishi); Sura ya 9 (mtu mgonjwa wa kupooza, mwanamke mgonjwa, mtoto); 12:9-13 (mtu mwenye mkono uliopooza); 12:22 (mwenye pepo); 15:21-28 (mwanamke mwenye binti aliyepagawa na roho waovu); 17:17-18 (mtu mwenye mwana mwenye roho waovu); 19:16-22 (kijana tajiri); 22:34-40 (mwanasheria); 26:6-13 (mwanamke mwenye marhamu).

Marko: 1:23-26 (mtu katika sinagoga mwenye pepo mchafu); 1:40-45 (mwenye ukoma); 5:1-20 ("Jeshi"); 8:22-26 (kipofu); 10:46-52 (Bartimayo kipofu).

Luka: 7:11-17 (mtu aliyekufa); 8:2 (Maria Magdalene); 9:57-62 (watu ambao wangukuwa wanafunzi); 10:25-37 (mwanasheria); 10:38-42 (Martha); 12:13-15 (ndugu anayehusika na urithi); 13:10-17 (mwanamke mwenye roho ya udhaifu); 13:23-30 (muulizaji asiyejulikana); 14:1-6 (mtu mwenye matone); 19:1-10 (Zakayo).

Yohana: 1:47-51 (Nathanaeli); Sura ya 3 (Nikodemo); 4:4-42 (mwanamke Msamaria); 5:1-16 (mtu aliye kilema huko Bethzatha); 8:1-11 (mwanamke aliyekamatwa katika uzinzi); Sura ya 9 (mtu kipofu tangu kuzaliwa); Sura ya 11 (Lazaro, Martha); 13:1-10; 21:15-25 (Petro); 19:25-27 (Mama yake); 20:11-18 (Mariamu); 20:24-29 (Tomaso).

3. Yesu anaitwa "mwalimu" mara 48 katika Injili. Tafuta na uweke alama marejeo haya katika Biblia yako.
3. Yesu anaitwa "mwalimu" mara 48 katika Injili. Tafuta na uweke alama marejeo haya katika Biblia yako.

4. Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime ina kozi inayoitwa "Huduma ya Roho Mtakatifu" ambayo inatoa maelekezo zaidi juu ya umuhimu wa Roho Mtakatifu katika maisha na huduma.
5. Umejifunza katika somo hili jinsi Yesu alivyofundisha wakati wowote na mahali popote. Hii ilifuata kanuni ya Agano la Kale ya Mungu iliyotolewa katika Kumbukumbu la Torati 6:6-7. Soma kifungu hiki katika Biblia yako.
6. Jifunze chati zifuatazo zinazoongeza ufahamu wetu wa mawakala wa kiungu nyuma ya mafundisho ya Biblia:

**Asili ya Ufunuo
I Wakorintho 2:9-13**

Kile ambacho jicho halijaona, wala sikio kusikia wala moyo
Wa mwanadamu umefikiria kile ambacho Mungu amewaandalia wale
wanaompenda,

habari si
kulingana na uzoefu
wa mwanadamu

Mungu ametufunulia kwa njia ya Roho.
Roho huchunguza kila kitu, hata mafumbo
ya Mungu. Kwani mtu anajua mawazo ya mtu isipokuwa
roho ya mwanadamu iliyo ndani yake? Hivyo pia hakuna mtu
ayafahamu mawazo ya Mungu ila Roho wa
Mungu.

kusudi la Roho
mtakatifu katika
katika mafundisho

Sasa sisi hatukuipokea roho ya dunia,
bali Roho atokaye kwa Mungu, ili tupate kuelewa
karama tulizopewa na Mungu.

kusudi la ufunuo

Na tunatoa haya kwa maneno yasiyofundishwa na hekima ya kibinadamu
bali hufundishwa na Roho, tukifasiri mambo ya rohoni
kwa wale walio na Roho. roho takatifu

ufunuo hutolewa
kwa maneno
yanayofundishwa na
Roho

(Toleo La Revised Standard)

I Wakorintho 2:1 - 4:7

Sehemu Yetu

hatuji kwa maneno au akili nyingi
tunasisitiza Kristo na msalaba wake
hatutegemei hekima ya kibinadamu, bali juu yake.

kwa waumini waliokomaa tunazungumza hekima ya kiroho. . . .

tunaeleza kweli hizi za kiroho kwa maneno.

tunawathamini.
tuna mawazo ya Kristo

sisi ni watumishi tu.

wengine tunapanda, wengine tunanyunyuzia.

sisi si kitu nafsini mwetu, tukilinganishwa na

wanaopanga na kumwagilia ni kitu kimoja.

Sehemu Yetu

Sisi tu wafanyakazi pamoja na Mungu; wewe ni shamba lake,...
nyumba yake

Sehemu Ya Mungu

onyesho la nguvu za Roho.

Ambayo inaunuliwa na
Mungu

-Roho hufunua mambo
ambayo haijawahi kutokea
mtu wa asili

-Anashiriki ndani kabisa
kweli za Mungu

-Ni yeye pekee anayeelewa
mawazo ya Mungu

- Anatoa ufahamu
Neema ya Mungu

ambayo Roho hufundisha

kwa ufahamu wa kiroho

ambaye Bwana amempa kazi

lakini Mungu ndiye
anayekuza

Mungu anayekuza

lakini kila mmoja anapata
malipo yake kwa mujibu
wake kazi

Sehemu Ya Mungu

sawasawa na tume
ya Mungu

mmoja ni mbunifu anayeweka msingi (Kristo),
huku mwingine akijenga juu yake.

kila mmoja lazima awe mwangalifu jinsi anavyojenga

siku ya hukumu itajaribu
kwa moto kazi ya kila mtu;
kama
kazi yake ni mtihani yeye
anapokea thawabu yake

sisi ni hekalu la Mungu.

ambapo Roho ana makazi ya
kudumu

Hekima ya dunia ni upuzi mbele za Mungu; hatuwezi
kujisifu kwa wanadamu bali kila kitu [cha kiroho] ni chenu

katika Kristo, katika Mungu sisi tu watumishi wa Kristo na mawakili

wa kweli za Mungu, ambao lazima wathibitike kuwa wanastahili kutumainiwa . . mwamuzi wetu

ni Mungu pekee
Mwenyewe ambaye atafichua
nia ya siri na kutoa
sifa ipasavyo

tulicho nacho ni zawadi
kutoka kwa Mungu na
hajumuishi kujisifu.

SURA YA TATU

MWALIMU ANATOKA KWA MUNGU: UJUMBE - SEHEMU YA I

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Fanya muhtasari wa ujumbe wa msingi uliofundishwa na Yesu Kristo.
- Toa marejeo ya Biblia ambayo yanatoa muhtasari wa vipengele vya msingi vya ujumbe wa Injili.
- Tambua kwamba waamini wanapaswa kufundisha ujumbe sawa na Yesu alifundisha.
- Tambua kwamba kufundisha na kuhubiri kunapaswa kuambatana na onyesho la nguvu za Mungu.
- Tambua Biblia kuwa msingi wa mafundisho kuhusu Ufalme wa Mungu.

AYA MUHIMU:

Na katika kuenenda kwenu, hubirini, mkisema, Ufalme wa mbinguni umekaribia.

Pozeni wagonjwa, fufueni wafu, takaseni wenye ukoma, toeni pepo; mmepokea bure, toeni bure. (Mathayo 10:7-8)

UTANGULIZI

Katika sura ya mwisho ulijifunza kuhusu utume wa kufundisha wa Yesu ambao sasa ni wajibu wa waumini. Ulisoma sifa za mtindo wa maisha Yake ambazo zinapaswa kuwa dhahiri katika maisha yako kama mwalimu. Ulijifunza kwa nini, lini, wapi na Yesu alifundisha nani. Katika sura hii na inayofuata utajifunza yale ambayo Yesu alifundisha. Yesu hakuwa na maisha ya kuwazoeza wanafunzi Wake. Alikuwa na miaka michache tu, kwa hivyo Alielekeza mafundisho Yake kwenye dhana muhimu. Maudhui ya ujumbe Wake yanapaswa kuwa lengo la misheni yako mwenyewe ya kufundisha.

UJUMBE WA MSINGI

Ujumbe wa msingi wa Yesu unaweza kufupishwa katika sentensi moja: Alifundisha mambo yote kuhusu Ufalme wa Mungu.

Watu wote wanaishi katika ufalme wa asili wa ulimwengu huu. Wanaishi katika jiji au kijiji ambacho ni sehemu ya taifa. Taifa hilo ni ufalme wa dunia. Pamoja na falme za asili za ulimwengu huu kuna falme mbili za kiroho. Kila mtu ni mkazi wa mojawapo ya falme hizi mbili: Ufalme wa Shetani au Ufalme wa Mungu. Wasioamini ni sehemu ya Ufalme wa Shetani. Shetani anatawala maisha yao. Wana maisha yasiyo ya kumcha Mungu, ya uasherati, ya kimwili

na ya dhambi. Wale ambao wametubu dhambi na kumkubali Yesu kuwa Mwokozi wao wa kibinafsi ni sehemu ya Ufalme wa Mungu. Mungu ni Mfalme wao na anatawala maisha yao.

Injili ya Ufalme wa Mungu ilikuwa kusudi kuu la maisha ya Kristo. Alianza huduma Yake duniani kwa kutangaza kuwasili kwa Ufalme:

Tangu wakati huo Yesu alianza kuhubiri, na kusema, Tubuni, kwa maana Ufalme wa Mbinguni umekaribia. (Mathayo 4:17)

Alimaliza huduma Yake hapa duniani kwa kusema juu ya “mambo yahasuyo Ufalme”:

Ambao naye alijidhihirisha kuwa yu hai kwao, baada ya mateso yake, kwa dalili nyingi zisizoweza kukosea, akiwatokea muda wa siku arobaini, na kuyanena mambo yaliyouhusu Ufalme wa Mungu. (Matendo 1:3)

Kati ya mwanzo na mwisho wa huduma Yake duniani, Ufalme wa Mungu ulikuwa lengo la mafundisho Yake. Alisema:

Yanipasa kuhubiri Ufalme wa Mungu katika miji mingine pia; maana kwa ajili hiyo nimetumwa. (Luka 4:43)

Mifano ya Yesu ilikazia Ufalme. Miujiza yake ilikuwa wonyesho wa Ufalme wa Mungu ukitenda kazi. Yesu alifundisha watu jinsi ya kuingia katika Ufalme kupitia uzoefu wa kuzaliwa mara ya pili (Yohana 3). Huu ni uinjilisti. Yesu pia aliwafundisha watu jinsi ya kuishi wakiwa sehemu ya Ufalme wa Mungu kwa kusitawisha maisha ya Ufalme. (Kwa mfano, soma Mathayo 5-7). Huu ni uanafunzi.

Kwa sababu ya umuhimu wa somo la Ufalme wa Mungu, Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime inatoa kozi yenye kichwa “*Kuishi Maisha ya Kifalme*”. Ikiwa bado haujasoma kozi hii ni muhimu ufanye hivyo. Ina mafundisho ya kina juu ya Injili ya Ufalme.

Kozi nyingine inayotolewa na Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime, "*Misingi Ya Imani*", hutoa mafundisho juu ya kweli za msingi ["msingi" ya kiroho] ambayo Ufalme hutegemea.

Ikiwa unachukua kozi za Taasisi kwa utaratibu uliopendekezwa, tayari umesoma kozi hizi na unaelewa jinsi ya kuingia na kuishi kama sehemu ya Ufalme wa Mungu. Ni ujumbe huu unapaswa kuhubiri na kuwafundisha wengine.

MAMBO YA MSINGI YA INJILI

Kuna kifungu katika Agano Jipya ambacho kinatoa muhtasari wa ujumbe wa msingi wa Injili:

Zaidi ya hayo, ndugu zangu, ninawaletea Habari Njema niliyowahubiria, ambayo mliipokea na kusimama ndani yake.

ambayo sisi pia tunaokolewa kwa njia hiyo, ikiwa mnayashika maneno niliyowahubiria, isipokuwa mmeamini bure.

Maana naliwatolea ninyi kwanza yale niliyoyapokea mimi mwenyewe, ya kwamba Kristo alikufa kwa ajili ya dhambi zetu, kama yanenavyo Maandiko;

Na ya kwamba alizikwa, na kwamba alifufuka siku ya tatu, kama yanenavyo Maandiko Matakatifu. (1 Wakorintho 15:1-4)

Mambo ya msingi ya ujumbe wa Injili ni kwamba Yesu alikufa kwa ajili ya dhambi zetu kulingana na Maandiko, alizikwa, na alifufuka tena kulingana na Maandiko. Unapohubiri au kufundisha Injili ya Ufalme ujumbe wako unapaswa kujumuisha mambo haya ya msingi. Yesu ndiye lengo la ujumbe wa Injili. Mafundisho ya Biblia yanapaswa kuhusika kila mara na uinjilisti [jinsi ya kuingia katika Ufalme wa Mungu] au ufuasi [jinsi ya kuishi katika Ufalme wa Mungu].

NENO LA MUNGU

Yesu alifundisha ujumbe wa Mungu wa kweli:

...Bwana, twajua ya kuwa wewe u kweli, na njia ya Mungu waifundisha katika kweli... (Mathayo 22:16).

Alifundisha mafundisho:

Naye akafundisha mambo mengi kwa mifano, akawaambia katika mafundisho yake... (Marko 4:2).

Utajifunza unapojifunza mbinu za kufundisha za Yesu ambazo Alitumia Maandiko ya Agano la Kale mara kwa mara. Mafundisho ya Biblia yanapaswa kujumuisha ufunuo kamili wa Neno la Mungu, kwani ndio msingi wa mafundisho ambayo hutufundisha jinsi ya kuishi katika Ufalme wa Mungu:

Kila andiko, lenye pumzi ya Mungu, lafaa kwa mafundisho, na kwa kuwaonya watu makosa yao, na kwa kuwaongoza, na kwa kuwadibisha katika haki;

ili mtu wa Mungu awe kamili, amekamilishwa apate kutenda kila tendo jema. (2 Timotheo 3:16-17)

TUME KWA WAUMINI

Waamini wametumwa na Yesu kufundisha na kuhubiri ujumbe uleule: Injili ya Ufalme wa Mungu. Yesu aliwaambia wafuasi wake:

Na katika kuenenda kwenu, hubirini, mkisema, Ufalme wa mbinguni umekaribia.

Pozeni wagonjwa, fufueni wafu, takaseni wenye ukoma, toeni pepo; mmepokea bure, toeni bure. (Mathayo 10:7-8)

Akawaambia, Enendeni ulimwenguni mwote, mkaihubiri Injili kwa kila kiumbe. (Marko 16:15)

Mafundisho ya Yesu kila mara yalijumuisha msisitizo juu ya uzazi. Wale waliokuja kuwa sehemu ya Ufalme wa Mungu walikuwa na daraka la kuzaa na kuwaleta wengine katika Ufalme huo. Hivi ndivyo Ufalme ungeendelea kukua na kuenea ulimwenguni pote. Waongofu wapya katika Ufalme lazima wawe wanafunzi. Mwanafunzi ni mwanafunzi wa mwalimu anayejiifunza na kutekeleza yale anayojifunza. Wanafunzi lazima basi wawe mitume. Mtume ni yule aliyetumwa na tume maalum inayomwakilisha mtumaji.

Kwa sababu ulipokea Injili bila malipo kutoka kwa Yesu, unapaswa kuishiriki kwa uhuru na wengine. Mfano huo umefupishwa na Mtume Paulo:

Na mambo yale uliyoyasikia kwangu mbele ya mashahidi wengi, hayo uwakabidhi watu waaminifu watakaofaa kuwafundisha na wengine. (2 Timotheo 2:2)

Ni muhimu uwe mwaminifu kwa agizo la kueneza Injili ya Ufalme kwa sababu utakapomaliza kazi hiyo, falme za ulimwengu huu zitaisha:

Na Injili hii ya Ufalme itahubiriwa katika ulimwengu wote kuwa ushuhuda kwa mataifa yote; hapo ndipo ule mwisho utakapokuja. (Mathayo 24:14)

MAONYESHO YA NGUVU

Ujumbe wa Ufalme wa Mungu si wa kuwa ujumbe wa maneno tu. Inapaswa kuandamana na wonyesho wa nguvu za Ufalme zikitenda kazi. Yesu alisema:

Roho wa Bwana yu juu yangu, kwa maana amenitia mafuta kuwahubiri maskini Injili, amenituma kuwatangazia wafungwa kufunguliwa kwao, na vipofu kupata kuona tena, na kuwaacha huru. wale waliojeruhiwa. (Luka 4:18)

Ufalme wa Mungu ulidhihirishwa kama Yesu alivyofundisha:

Naye Yesu alikuwa akizunguka katika Galilaya yote, akifundisha katika masunagogi yao, na kuihubiri Injili ya Ufalme, na kuponya magonjwa na udhaifu wa kila namna katika watu. (Mathayo 4:23)

Basi mtu ye yote atakayevunja amri moja katika hizi zilizo ndogo, na kuwafundisha watu hivyo, ataitwa mdogo kabisa katika Ufalme wa mbinguni; (Mathayo 5:19)

Yesu alipowaagiza wafuasi wake kueneza Injili ya Ufalme, aliwaambia ...

Pozeni wagonjwa, fufueni wafu, takaseni wenye ukoma, toeni pepo; mmepokea bure, toeni bure. (Mathayo 10:8)

Ujumbe wa Ufalme wa Mungu lazima uambatane na wonyesho wa nguvu zake zinazobadili maisha. Kwa sababu ya umuhimu wa somo hili, Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime inatoa kozi yenye kichwa "*Kanuni za Nguvu*". "*Mbinu za kufundisha*" unazojifunza katika kozi hii lazima ziunganishwe na udhahirisho wa nguvu, kwa hivyo ni muhimu kusoma na kutumia kanuni zinazofundishwa katika kozi zote mbili.

KUJIPIMA

1. Andika Aya Muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

2. Yesu Kristo alifundisha ujumbe gani wa msingi?

3. Toa rejea ya Kibiblia ambayo inatoa muhtasari wa vipengele vya msingi vya ujumbe wa Injili.

4. Je, usemi huu ni wa kweli au si kweli: Waumini wanapaswa kufundisha na kuhubiri ujumbe uleule ambao Yesu aliufanya.

Taarifa ni _____.

5. Mafundisho na mahubiri ya Injili yaambatane na onyesho la _____ ya Mungu.

6. Ni kitabu gani cha msingi cha mafundisho kinachofundisha kuhusu Ufalme wa Mungu?

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Pata kozi ya Harvestime International Institute yenye kichwa "*Kuishi Ufalme*" kwa kujifunza zaidi Ufalme wa kiroho ambao Yesu alifundisha.
2. "*Misingi Ya Imani*" ni kozi ya Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime ambayo inaeleza ukweli wa kimsingi ambao Injili ya Ufalme wa Mungu inategemea. Ni muhimu kwamba ujifunze haya pia.
3. Pata kozi ya Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime, "*Kanuni za Nguvu*", kwa masomo zaidi ya jinsi onyesho la nguvu linavyopaswa kuunganishwa na kufundisha na kuhubiri.

SURA YA NNE

MWALIMU ANAYETOKA KWA MUNGU: UJUMBE - SEHEMU YA II

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Endelea kujifunza ujumbe uliofundishwa na Yesu.
- Tumia somo hili kushiriki mafundisho ya Yesu Kristo na wengine.

AYA MUHIMU:

Basi, hii ndiyo habari tuliyoisikia kwake, na kuihubiri kwenu, ya kwamba Mungu ni nuru, na giza lo lote hamna ndani yake. (1 Yohana 1:5)

UTANGULIZI

Ujumbe wa jumla wa Yesu ulikuwa Injili ya Ufalme. Lakini maelezo mahususi ya mafundisho Yake yalikuwa yapi?

NAMNA YA KUSOMA YALE YESU ALIYOFUNDISHA

1. Pata toleo la Biblia lenye herufi nyekundu. Hii ni Biblia ambayo kila kitu Yesu alisema kimechapishwa kwa rangi nyekundu. Unaweza kusoma mafundisho yake kwa undani kwa kusoma yote yaliyochapishwa kwa rangi nyekundu katika vitabu vya Mathayo, Marko, Luka, Yohana na Matendo sura ya Kwanza. (Ikiwa huwezi kupata Biblia kama hiyo, basi tumia Biblia ya kawaida na upige mstari kila kitu ambacho Yesu alisema.)
2. Jifunze Matendo na Nyaraka [Warumi hadi Yuda] katika Agano Jipya. Angalia yale waamini hao walifundisha walipokuwa wakitimiza agizo la kufundisha lililotolewa na Yesu.
3. Tumia muhtasari ufuatao kujifunza na kufundisha yale ambayo Yesu alifundisha.

KUFUNDISHA KILE YESU ALICHOFUNDISHA

Muhtasari huu unaorodhesha marejeo ya masomo yote ambayo Yesu alifundisha wakati wa huduma Yake duniani. Mafundisho yamepangwa kulingana na mada ya jumla.

Kuna vitabu vinne katika Biblia vinavyoandika mafundisho ya Yesu. Hivi ni vitabu vya Mathayo, Marko, Luka na Yohana. Mara nyingi mafundisho fulani ya Yesu yanarudiwa katika vitabu vyote vinne. Marejeleo katika sura hii yamepangwa ili kuchanganya akaunti hizi sawa. Muhtasari huu utakusaidia kufundisha kweli muhimu ambazo Yesu alifundisha. Itakuandaa kushiriki ujumbe wa Injili yake na mataifa ya ulimwengu.

Kumbuka: Kwa sababu ya umbizo la marejeleo la sura hii, hakuna sehemu ya "Kujijaribu" au "Kwa Masomo Zaidi".

UUNGU

MUNGU BABA:

Mathayo 11:27; 19:17,26; 22:32; 23:9
Marko 12:26-27,29; 10:18,27
Luka 10:22; 18:19,27; 20:37-38
Yohana 4:24; 5:17,37; 6:46; 10:29; 14:28,31; 15:8

MWANA, YESU KRISTO:

Asili ya Kiungu:

Mathayo 9:5-6; 10:32-33; 11:4-6,27; 12:6,41-42; 16:13,15,17,27; 21:42; 22:42-45; 23:10; 26:53,64; 27:11; 28:18

Marko 2:9-11,28; 8:27,29; 12:10-11,35-37; 14:62; 15:2

Luka 5:23-24; 6:5; 7:22-23; 9:18,20; 10:22; 11:20,31-32; 19:40; 20:17-18,41-44; 22:69-70; 23:3

Yohana 1:51; 3:13; 4:10,26,32; 5:17,19-23,26-27,30-32,34,36-37,39,41; 6:27,29,35,46,51,62; 7:17-18; 8:14,16-19,23,25,29,42, 50,54-56,58; 9:35,37; 10:25,30,34-38; 12:30,44-45; 13:31-32; 14:1,6,7,9-11,20; 15:23; 16:15,27-28; 17:1-3,5,8,10-11,21-24,28-29; 18:36-37; 19:11

Asili ya Mwanadamu:

Mathayo 3:15; 8:20; 11:19; 26:10-13,38-39,42,45; 27:46

Marko 14:7-9,26,34,36,41; 15:34

Luka 7:34; 9:58; 22:28,42; 24:39,41

Yohana 4:7; 12:7-8; 19:26,28; 20:27; 21:5,12

Tume Yake:

Mathayo 4:4; 5:17; 9:12-13; 10:34-36; 11:15; 15:26; 18:11-13; 21:33-40

Marko 1:38; 2:17; 4:21-22; 7:16,27; 12:1-9

Luka 2:49; 4:18-19,21,23-27,43; 5:31-32; 8:16,17; 11:30,33; 12:2-3,14,49,51-53; 13:32-33; 19:10; 20:9-16

Yohana 3:19-21; 4:13,14,34; 5:25,28-30; 6:38-40,50,55,56,58; 7:7,16; 8:12,26; 9:3-5,39; 10:1-5,7,9-18,27-29; 11:4,9,10; 12:26,27,47-50; 13:20; 18:15,16,37

Huduma Yake:

Mathayo 9:15,37,38; 12:25-30; 20:28

Marko 2:19; 3:23-27; 10:45

Luka 5:34; 11:17-23

Yohana 2:4; 3:11; 4:35-38; 12:35,36

Nafasi yake:

Mathayo 10:29-30; 11:28-31

Luka 4:18,19; 8:52

Yohana 6:37; 7:37; 10:9; 11:25,26; 12:32; 14:1,2,6,13,14,16,27; 15:1,2,4-6,9-11,15-16,18,19; 16:1,4,23,24,33

ROHO MTAKATIFU:

Mathayo 10:19,20; 12:31,32; 28:19

Marko 3:28,29

Luka 12:10-12

Yohana 3:8; 6:63; 16:7-11,13,14; 20:22

Matendo 1:8

UFALME WA MUNGU NA MBINGUNI

Mathayo 4:17; 5:20; 6:33; 7:21; 8:11; 10:7; 11:11-13; 13:3-8,11,18-33; 37-50,52; 16:28; 22:2-14; 25:14-30; 26:29

Marko 4:3-8,11-20,26-29; 9:1; 14:25

Luka 8:5-15; 9:27; 10:11; 11:20; 12:31; 13:18-21,29,30; 17:20,21; 19:12-27; 21:31; 22:18

KANISA

Mathayo 5:13-15; 12:48-50; 16:18,19; 18:17-20; 21:13; 23:16-21; 24:22,31

Marko 3:33-35; 11:17; 12:10; 13:20,27

Luka 8:21; 11:23; 12:32; 19:26

Yohana 2:16; 4:23,24; 13:35; 17:20,21; 20:23

SHERIA, MAANDIKO, MANABII

Mathayo 5:17,18; 7:12; 8:4; 11:13; 21:42; 26:54
Marko 1:44; 12:10,11; 14:21,29
Luka 5:14; 10:26,28; 16:16,17,29-31; 17:14; 18:31; 21:22; 22:22,37; 24:25,26,44,46
Yohana 5:39,45-47; 7:12,19; 8:17,18; 10:34-36; 15:25

NENO

Mathayo 4:4; 7:24-27; 10:27; 11:15; 13:3-9,19-23; 28:19,20

Marko 4:3-9,14-20,23,24; 13:31

Luka 4:4,18,19,43; 6:46-49; 8:5-8,10-15,18; 10:24

Yohana 3:11; 5:24,25,28,46,47; 6:63; 7:17,18; 8:14,31,32,38,45-57; 10:27; 12:47-50;
14:10,21,23-25; 15:7,10,12,14,15,17,20,22; 16:12,13,25,33; 17:6-8,13,14,19,20,25,26; 18:20,37

ENZI ZA KALE NA MPYA

"Enzi ya kale" inarejelea jinsi Mungu alivyoshughulika na wanadamu katika kipindi kilichoandikwa katika Agano la Kale. Inajumuisha serikali kwa sheria na dhabihu mbalimbali za dhambi zinazoelezewa katika kitabu cha Mambo ya Walawi.

“Enzi mpya” inarejelea njia mpya ambayo Mungu alishughulika na wanadamu tangu wakati wa huduma ya kidunia ya Yesu Kristo. Inajulikana kama kipindi cha neema ambapo dhabihu ya dhambi ilitolewa mara moja na kwa wote kupitia kifo cha Yesu msalabani.

NABII AKITANGAZA ENZI MPYA:

Mtu mmoja aitwaye Yohana Mbatizaji alikuwa nabii aliyetumwa kutoka kwa Mungu kutangaza kwa wanadamu enzi mpya. Yesu alifundisha kumhusu katika vifungu vifuatavyo:

Mathayo 7:11; 11:7-11,14,18; 21:25
Marko 9:13; 11:30
Luka 7:24-28,33; 20:4
Yohana 5:33,35

MAFUNDISHO KUHUSU ENZI:

Mafundisho ya Yesu kuhusu enzi ya zamani na mpya yanapatikana katika vifungu vifuatavyo:

Mathayo 5:17; 11:27; 26:27,28
Marko 14:24
Luka 10:22; 16:16; 22:20
Yohana 4:23; 5:25; 6:32,33,49,58
I Wakorintho 11:25

WANAFUNZI

Yesu alichagua wanaume kumi na wawili kuwa wanafunzi wake wakati wa huduma yake duniani.

MAFUNDISHO YA JUMLA:

Mafundisho yafuatayo yalitolewa kwa wanafunzi kama kikundi:

Mathayo 13:11,16,17,51; 16:8-11; 17:7; 18:18; 21:2,3; 23:10; 24:9; 26:38,40,45
Marko 4:11,12,35; 6:31; 8:17-20; 11:2,3; 13:9,11,13; 14:27,32, 34,41; 16:15
Luka 8:10,22; 10:23-24; 19:30,31; 21:14-19; 22:28-30,35,36,38; 24:49
Yohana 6:61,67,70; 12:30; 14:25,31; 15:12,16-20,27; 16:2,3,27,32; 20:21-23

MAFUNDISHO MAALUM:

Mafundisho yafuatayo yalielekezwa kwa wanafunzi maalum:

Petro na Andrea:

Mathayo 4:19
Marko 1:17

Mathayo:

Mathayo 9:9
Marko 2:14

Petro:

Mathayo 16:17-19,23; 17:25-27; 26:34
Marko 8:33; 14:30,37
Luka 5:4,10; 22:31,32,34,51
Yohana 1:42; 13:7,8,10,36,38; 18:11; 21:15-19,22

Thomas:

Yohana 20:27,29

Philip:

Yohana 14:9

Yuda Iskariote:

Yohana 13:27

KUTUMA KWA WANAFUNZI

Maneno maalum yalisemwa na Yesu alipowatuma wanafunzi wake kwenda kushiriki Injili ya Ufalme.

MANENO YALIYOSEMWA KWA WANAFUNZI KUMI NA WAWILI:

Mathayo 10:5-42

Marko 6:10,11

Luka 9:3-5

MANENO YALIYOSEMWA KWA WALE SABINI:

Luka 10:3-12,16,19,20

MAOMBI YA YESU

Marejeleo haya yanahusu maombi yaliyorekodiwa ya Yesu. Zaidi ya kujifunza yale ambayo Yesu alifundisha kuhusu maombi, ni muhimu kuchunguza jinsi Alivyotumia mafundisho Yake katika maisha yake ya maombi.

Mathayo 6:9-13; 11:25,26; 26:36,39,42

Marko 14:36

Luka 10:21; 11:2-4; 22:42

Yohana 11:41,42; 17:1-26

MATUKIO KATIKA MAISHA YA YESU

Yesu alifundisha kuhusu matukio maalum ambayo yangetukia katika maisha yake mwenyewe na alitumia matukio maalum kushiriki kweli za Mungu. Hizi ni pamoja na zifuatazo:

MATESO NA MAJARIBU:

Mathayo 17:12; 13:57; 26:38

Marko 6:4; 9:12; 14:34

Luka 4:24; 9:22; 17:25; 22:28; 24:46

KARAMA YA MWISHO:

Mathayo 26:18,26-29
Marko 14:13-15,22,24,25
Luka 22:8,10-12,15-20
1 Wakorintho 11:24,25

USALITI:

Mathayo 17:22; 26:2,21,23-25,46,50,55
Marko 14:18,20,21,42,48,49
Luka 22:21,22,48,52,53
Yohana 13:18,19,26; 18:4,5,7,8,23

KUSULUBIWA:

Luka 9:44; 22:37
Yohana 3:14; 8:28; 12:31,32

MANENO MSALABANI:

Mathayo 27:46
Marko 15:34
Luka 23:34,43,46
Yohana 19:26,27,28,30

KIFO, UFUFUO, NA KUPAA:

Mathayo 12:40; 17:19,22,23; 20:18,19; 26:12,31,32
Marko 9:31; 10:33,34; 14:8,27,28
Luka 5:35; 9:22; 12:50; 18:31-33
Yohana 2:19; 3:13; 6:62; 7:33,34; 8:21; 10:17,18; 12:7,23,24; 13:33; 14:19,29; 16:5-7,16,19-22,25,26,32; 20:17

MANENO YALIYOSEMWA BAADA YA KUFUFUKA:

Mathayo 28:9,10,18-20
Marko 16:15-18
Luka 24:17,19,25,26,36,38,39,41,44,46-49
Yohana 20:15-17,19,21-23,26,27; 21:5,6,10,12,19,22
Matendo 1:4,5,7,8

UNABII

Yesu alifundisha mengi juu ya habari ya unabii. Unabii ni ufunuo wa mambo ambayo bado hayajatokea. Ni ujumbe kutoka kwa Mungu kuhusu wakati ujao. Masomo ya kinabii ambayo Yesu alifundisha ni pamoja na:

KUJA KWA YESU KRISTO MARA YA PILI:

Mathayo 24:6-47; 25:1-13; 26:64
Marko 2:20; 8:38; 13:7-36; 14:62

YERUSALEMU:

Mathayo 5:34,35; 23:37-39; 24:2
Marko 13:2
Luka 13:34,35; 19:42-44; 21:20-24; 23:28-31
Yohana 4:21

WAYAHUDI:

Mathayo 8:11,12; 10:6; 11:16-19; 15:24,26; 21:31,32; 22:2-7
Marko 7:27
Luka 7:31-35; 21:24; 22:67,68
Yohana 4:22; 7:19,21; 8:37-47,49; 9:41; 10:26,32; 18:20,36

WAANDISHI, MAFARISAYO NA MASADUKAYO:

Mathayo 12:34; 15:7-9,14; 16:6; 23:2-7,13-15,25-27,29-36
Marko 7:6; 8:15; 12:38-40
Luka 11:39,40-44,46-52; 12:1; 20:46,47
Yohana 5:42

MATAIFA:

Mathayo 8:11; 21:43; 22:8-10; 24:14; 28:19
Marko 13:10; 16:15
Luka 13:29; 24:46,47
Yohana 10:16

MANABII WA UONGO NA MAFUNDISHO YA UONGO:

Mathayo 7:15-18,20; 24:4,5,11,23,24,26
Marko 13:5,6,21,22
Luka 6:39,43,44; 17:1,2,22,23; 21:8
Yohana 10:1,8

DHAMBI:

Ufafanuzi rahisi wa dhambi ni kwamba ni uasi au uvunjaji wa sheria ya Mungu. Yesu alifundisha kuhusu dhambi:

SHETANI NA DHAMBI:

Mathayo 4:10; 12:26,27; 13:19; 16:23; 25:41
Marko 3:23,26; 4:15; 8:33
Luka 4:8; 10:18; 11:18,19; 22:31
Yohana 8:34-36; 14:30

KUKUFURU:

Mathayo 12:31,32; 15:19
Marko 3:28,29; 7:21,22
Luka 12:10

KUTIA SHAKA:

Mathayo 14:31; 17:17,20
Marko 2:8; 9:19; 16:16
Luka 9:41
Yohana 3:11,12,18; 4:48; 5:38,40,43-47; 6:64; 8:24,45-47; 12:47,48; 15:22,24,

UNAFIKI:

Mathayo 6:2,16; 15:7,8; 23:13-15,25,27-29
Marko 7:6; 12:40
Luka 11:44; 12:1; 20:47

KIBURI:

Mathayo 23:5-7,12
Marko 7:21,22; 12:38,39
Luka 11:43; 14:11; 20:46

HASIRA:

Mathayo 5:22

MAUAJI:

Mathayo 5:21; 15:19; 19:17,18
Marko 7:21; 10:19
Luka 18:20
Yohana 8:44

UZINZI, UASHERATI, UCHAFU WA KINGONO:

Mathayo 5:27,28,32; 15:19; 19:9,11,12,17,18
Marko 7:21,22; 10:11,12,19
Luka 16:18; 18:20

TALAKA:

Mathayo 5:31,32; 19:8,9
Marko 10:3,5,11,12
Luka 16:18

WIZI:

Mathayo 15:19; 19:17,18
Marko 7:21,22; 10:19
Luka 18:20

SHAHIDI WA UONGO, UDANGANYIFU, KUHADAA:

Mathayo 15:19; 19:17,18
Marko 7:21,22; 10:19
Luka 18:20
Yohana 8:44

MAWAZO MAOVU, JICHO OVU, UOVU, UPUMBAVU:

Mathayo 6:23; 9:4; 15:19; 20:15
Marko 7:21,22
Luka 11:34

TAMAA:

Marko 7:21,22
Luka 12:15-21

USTAWI NA ULIMWENGU:

Mathayo 6:19-21,24; 12:39; 13:3,22; 16:4; 24:38,39
Marko 4:3,7,18,19; 8:12
Luka 8:14; 9:60; 10:41,42; 11:29; 14:16-24; 16:1-9,13,15; 17:26-29; 21:34
Yohana 4:48; 6:27

KUAHIRISHA:

Kuahirisha kunamaanisha kuchelewesha kila wakati kufanya jambo fulani.

Mathayo 24:45-51

Luka 12:42-47; 13:25-28; 14:16-20

KUHUKUMU:

Mathayo 7:1-5; 12:7

Marko 4:24

Luka 6:37,41,42

Yohana 8:7,10,11,15

UPOFU WA MOYO:

Mathayo 13:13-15; 15:14; 16:2,3

Marko 4:12; 8:18,21

Luka 8:10; 12:54-56

KURUDI NYUMA:

Kurudi nyuma maana yake ni kuacha kumfuata Yesu.

Mathayo 12:43-45

Luka 11:24-26

KUKUFURU:

Kukufuru ni kukiuka kile ambacho ni kitakatifu: Mathayo 7:6

KANUSHO:

Mathayo 10:14,15; 11:22,23; 12:34,41,42; 13:13-15; 16:4; 18:7; 21:19; 23:13-15,25,27,29,33-36

Marko 6:11; 8:12; 11:14

Luka 6:24-26; 9:5; 10:10-15; 11:29,32,42,44,46,47,49-52

HAKI

Yesu alitumia sehemu kubwa ya huduma Yake duniani akifundisha juu ya somo la haki, jinsi mtu anavyopaswa kuishi katika uhusiano sahihi na Mungu, wengine, na nafsi yake.

WITO WA HAKI:

Mathayo 4:19; 8:22; 9:9; 14:29

Marko 1:17; 2:14; 4:24; 10:21; 19:21

Luka 5:27; 9:59,60; 18:22

Yohana 1:38,39,43; 12:26; 21:19

IMANI:

Mathayo 8:10,13,26; 9:22,28,29; 14:27; 15:18; 17:20; 21:22
Marko 4:40; 5:34,36; 6:50; 7:29; 9:23; 10:52; 11:22-24; 16:16-18
Luka 7:9,50; 8:25,48,50; 17:6,19; 18:8,42
Yohana 3:18; 6:20,29; 7:38; 9:35; 11:15,25,26,40,42; 14:1,12; 16:31; 20:27,29

WOKOVU KUPITIA IMANI:

Marko 16:16
Yohana 3:14-16,18; 5:24; 6:40,47; 11:25,26

TOBA:

Mathayo 4:17; 21:28-32
Marko 1:15
Luka 13:2-5; 15:4-32

UBATIZO:

Mathayo 21:25; 28:19
Marko 11:30; 16:16
Luka 20:4
Yohana 3:5
Matendo 1:5

KUZALIWA UPYA:

Mathayo 9:16,17
Marko 2:21,22
Luka 5:36-39
Yohana 3:3,5-8,10

KAZI:

Mathayo 5:16; 7:16-27; 12:33; 13:3,4,8,23; 21:19
Marko 3:33-35; 4:3,4,8,20; 11:14
Luka 6:43,44,46-49; 10:30-37; 13:6-9
Yohana 7:17; 10:37,38; 15:8,16

AMRI KUU:

Mathayo 7:12; 22:37-40
Marko 12:29-31
Luka 6:31

MAPENZI:

Mathayo 5:43-47; 7:12
Luka 6:27,28,32-35
Yohana 13:34,35; 14:23,24; 15:12,13,17

CHARITY:

Mathayo 5:42; 6:1-4; 19:21
Marko 10:21; 12:43,44
Luka 6:30,38; 11:41; 12:33,34; 14:12-14; 16:9; 18:22; 21:3,4

MSAMAHA NA MARIDHIANO:

Mathayo 5:23-26; 6:14,15; 9:2,5,6; 16:18,19; 18:18,22-35
Marko 2:5,9-11; 11:25,26
Luka 5:20,23,24; 6:37; 7:40-48; 12:58,59; 17:3,4; 23:34; 24:46,47
Yohana 20:23

REHEMA:

Mathayo 5:7; 9:13; 18:15-17,27,33
Luka 6:36

KUJIKANA:

Mathayo 10:37-39; 16:24-26
Marko 8:34-37
Luka 9:23-25; 14:26,27-33; 17:33
Yohana 12:25

USAFI NA KUJITOA MOYO MMOJA:

Mathayo 5:8,27,28; 6:22-24; 9:4; 12:34,35; 15:10,11,16-20
Marko 7:18-23; 10:15
Luka 4:12; 6:45; 11:34-36,41; 16:13; 18:17

USAFI NA HOTUBA:

Mathayo 5:33-37; 12:36,37; 23:20-22

KUUSHINDA MWILI:

Mathayo 5:29,30; 6:16-18; 17:21; 18:8,9

Marko 9:29,43-49

UTII NA KUJITOA:

Mathayo 26:39,42; 28:19,20

Marko 14:36

Luka 22:42

Yohana 7:17,18; 8:29,50; 14:15,21; 15:14; 18:11

KUJITOA KWA MAMLAKA:

Mathayo 17:25-27; 22:19-21

Marko 12:15-17

Luka 20:24,25

UAMINIFU NA KUKESHA:

Mathayo 24:42-47; 25:13; 26:41

Marko 13:33-37; 14:38

Luka 12:35-40,42-44,47,48; 16:10-12; 21:36; 22:40,46

IMARA NA UVUMILIVU:

Mathayo 5:13; 10:22; 13:3-9,18-23; 24:13

Marko 4:3-9,13-20; 9:50; 13:13

Luka 9:62; 14:34,35

Yohana 8:31,32

UVUMILIVU:

Luka 21:19

Matendo 1:7

UJASIRI:

Mathayo 8:26; 14:27; 17:7

Marko 4:40; 5:36; 6:50

Luka 8:50

Yohana 6:20

KUTOPINGA:

Mathayo 5:38-41,43-45; 26:52

Luka 6:27-30

UNYENYEKEVU NA USAHIHI:

Mathayo 5:3,5; 11:25,26; 18:3,4; 20:25-27; 23:8,11,12
Marko 9:33,35; 10:15,42-44
Luka 9:48; 14:8-11; 18:14,17; 22:25-27
Yohana 13:7,8,10,12-17

TEGEMEA UPEANAJI WA MUNGU:

Mathayo 6:25-34
Luka 12:6,7,22,24-32

SHUKRANI:

Mathayo 8:4
Marko 1:44; 5:19
Luka 5:14; 7:40-48,50; 8:39; 17:17,18

KUVUMILIA:

Marko 9:39-41
Luka 9:50

WAJIBU:

Luka 17:7-10

UKAMILIFU:

Mathayo 5:48; 7:13,14; 19:21
Marko 10:21
Luka 6:40; 12:57; 13:24; 18:22

MAZURI/HERI:

Mathayo 5:3-12; 11:6; 13:16
Luka 6:20-23; 7:23; 10:23; 11:28

MAFUNDISHO MAALUM

Yesu alifundisha juu ya masomo mengine muhimu ambayo tumekusanya pamoja chini ya kichwa hiki cha "Mafundisho Maalum". Hizi ni pamoja na:

UPATANISHO WA DHAMBI:

Mathayo 17:12; 20:18,19,28; 26:24,31,39,42

Marko 9:12; 10:33,34,45; 14:21,24,36

Luka 9:22,56; 13:34,35; 18:31-33; 19:10; 21:28; 22:19,22,37,42; 24:26,44,46,47

Yohana 3:13-16,18; 5:39; 6:38-40,51; 8:24,28,56; 10:7,9-11,15-18,36; 11:25,26; 12:24,27,32,47;
13:7,8; 14:19; 15:13; 16:7,20,22,33; 17:1-4,19-21,23; 18:11; 19:30

1 Wakorintho 11:24,25

USAWA CHINI YA UPATANISHO:

Mathayo 20:1-15

MAOMBI:

Mathayo 6:5-13; 7:7-11; 18:19,20; 21:22; 26:41

Marko 11:24; 14:38

Luka 11:2-13; 18:2-8,10-14; 22:40,46

Yohana 4:24; 14:13,14; 15:7; 16:23,24;

WARAKA NA ROHO:

Mathayo 15:3-8,10,11,16-20; 23:16-26,28

Marko 7:6-8,14,15,18-23

Luka 11:39,40,42,44

Yohana 6:63; 7:24

KUTIWA MAFUTA MAPEMA:

Mathayo 15:13; 20:23; 22:14; 24:22,31

Marko 10:40; 13:20,27

Luka 18:7

Yohana 6:37,43-45,64,65; 15:16

KUKIRI IMANI:

Mathayo 10:32,33

Marko 5:19; 8:38

Luka 8:39; 9:26; 12:8,9

UWAJIBIKAJI WA BINAFSI:

Mathayo 13:12; 22:11-13

Marko 4:23-25

Luka 8:18; 12:47,48
Yohana 9:41

KAZI NA KUJIENDELEZA:

Mathayo 20:6; 25:14-30
Luka 19:12-26

SABATO:

Mathayo 12:3-5,8,11,12
Marko 2:25-28; 3:4
Luka 6:3-5,9; 13:15,16; 14:3,5

NDOA:

Mathayo 19:4-6; 22:30
Marko 10:6-9; 12:25
Luka 20:34,35

WATOTO:

Mathayo 18:3-6,10,14; 19:14; 21:16
Marko 9:37,42; 10:14,15
Luka 9:48; 18:16,17

MASKINI:

Mathayo 11:5; 19:21; 26:11
Marko 10:21; 14:7
Luka 4:18,21; 6:20; 14:13,14; 18:22
Yohana 12:8

MATAJIRI:

Mathayo 19:23,24
Marko 10:23-25
Luka 14:12; 16:19-31; 18:24,25

HUZUNI:

Mathayo 5:4; 10:38; 11:28; 16:24; 23:38,39; 24:7,8; 26:38,39,42
Marko 4:16,17; 8:34; 13:19; 14:34,36
Luka 6:21; 9:23; 14:27; 21:22-26; 22:42; 23:28-30; 24:38

Yohana 12:27; 14:1,27; 16:5,6,20-22; 18:11

AMANI NA MAPUMZIKO:

Mathayo 9:22; 10:13; 11:28-30; 26:45
Marko 4:39; 5:34; 6:31; 9:50; 14:41
Luka 7:50; 8:48; 10:5,6,41,42; 12:29; 19:42; 24:36
Yohana 14:1,23,27; 16:33; 20:19,21,26

FURAHA:

Mathayo 5:11; 6:17; 9:2; 13:44; 14:27; 18:12,13; 25:21,23
Marko 6:50
Luka 6:21-23; 10:20; 11:36; 15:4-10,32
Yohana 4:36; 8:56; 13:17; 15:11; 16:20-22,24; 17:13

HEKIMA:

Mathayo 7:24; 10:16; 11:15,25; 13:51; 15:16; 16:2,3; 21:16; 24:45-47
Marko 4:12; 7:14,16; 8:17,18,21
Luka 6:47,48; 8:10; 10:21; 12:42-44,54-56; 16:1-8
Yohana 8:12; 9:41; 12:46

KIFO NA PEPONI:

Mathayo 8:22; 9:24; 10:8,28; 16:28; 17:9,23; 22:32
Marko 5:39; 9:1,31; 10:34; 12:25-27; 14:34
Luka 7:22; 9:27,60; 12:4,5,20; 16:31; 18:33; 20:35-38; 23:43; 24:46
Yohana 5:21,25,28,29; 6:39,40,49,58; 10:17,18; 11:4,14; 12:24; 15:13

MANENO MAALUM KWA WATU

Kundi hili la mwisho la mafundisho ya Yesu ni maneno maalum yaliyosemwa kwa watu binafsi wakati wa huduma Yake duniani.

Wao ni pamoja na yafuatayo:

NATHANAEL:

Yohana 1:47,48,50

MWANAMKE WA SAMARIA:

Yohana 4:7,16-18

ZACCHEUS, WA UMMA:

Luka 19:5,9

VIPOFU WA YERIKO:

Mathayo 20:32

WAANDISHI WENYE MASWALI:

Marko 9:16

WANA WA ZEBEDAYO:

Mathayo 20:21-23

Marko 10:36,38-40

NDUGU WA YESU:

Yohana 7:6-8

MUANDISHI MWENYE SWALI:

Marko 12:34

MARTHA:

Luka 10:41,42

MAKUHANI WAKUU NA WAZEE:

Mathayo 21:24,25,27

Marko 11:29,30,33

Luka 20:3,4,8

WANAFUNZI WA MAFARISAYO PAMOJA NA MAHERODIA:

Mathayo 22:18

Luka 20:23

KUHANI MKUU:

Yohana 18:21

PILATO:

Yohana 18:34

SURA YA TANO

MWALIMU ALIYETUMWA KUTOKA KWA MUNGU: MBINU -

SEHEMU YA I

MALENGO:

Baada ya kumaliza sura hii, utaweza kueleza jinsi Yesu alivyotumia njia zifuatazo za kufundisha:

- Miujiza
- Mamlaka
- Upendo Na Huruma
- Muungano na Kuiga
- Jibu
- Uteuzi
- Mazingira
- Onyesho la Kuonekana
- Kanuni ya Kujifunza Hatua kwa hatua
- Kupanga Wanafunzi

AYA MUHIMU:

Yesu alikuwa akizunguka katika miji yote na vijiji, akifundisha katika masunagogi yao, na kuihubiri Habari Njema ya Ufalme wa Mungu, na kuponya magonjwa yote na udhaifu wa kila aina. (Mathayo 9:35)

UTANGULIZI

Umejifunza lini, wapi, kwa nini, na kile ambacho Yesu alifundisha wakati wa huduma Yake duniani. Katika sura hii na inayofuata utajifunza jinsi Yesu alivyofundisha. Masomo haya yanazingatia njia Alizotumia katika kufundisha. Mbinu ni mpango, mfumo, utaratibu, au njia ya kufanya jambo fulani. Mbinu za kufundisha za Yesu zinarejelea jinsi alivyofundisha.

Mara nyingi, Kanisa limeridhika kutumia njia za elimu za kilimwengu badala ya zile zinazofunuliwa katika Neno la Mungu. Njia bora zaidi za kufundisha Biblia ni zile ambazo Yesu alitumia na kuthibitisha kuwa zenye matokeo. Somo hili linazingatia mbinu za jumla zilizoambatana na mafundisho ya Yesu. Sura ifuatayo inahusu mbinu maalum za kufundisha kwa maneno.

MIUJIZA

Umejifunza kwamba ujumbe wa mwalimu unapaswa kuambatana na udhihirisho wa nguvu za Mungu. Udhihirisho huu wa nguvu huwavutia watu kusikia Neno la Mungu:

Hata ilipofika siku ya sabato, alianza kufundisha sinagogi; wengi waliomsikia wakashangaa, wakisema, Huyu ametoa wapi mambo haya? Na hekima gani hii aliyopewa, hata miujiza kama hii inatendwa kwa mikono yake? (Marko 6:2) (Ona pia Mathayo 13:54).

Yesu alitumia miujiza kutayarisha mioyo ya watu kupokea ujumbe. Katika Yohana 9 soma hadithi ya Yesu kumponya mtu kipofu tangu kuzaliwa. Kama tokeo la uponyaji wake ushuhuda wa nguvu za Mungu ulikwenda kwa jirani zake (9:8), viongozi wa kidini (9:13), na familia yake (9:18). Katika Yohana 9:41-10 , Yesu alitumia uponyaji huo kufundisha ujumbe kutoka kwa Mungu kwa viongozi wa kidini.

Miujiza ya Yesu ilihudumia watu wakati wa mahitaji yao. Unapojifunza zaidi kuhusu miujiza katika sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili utaona jinsi miujiza Yake ilikidhi mahitaji ya kimwili, ya kimwili, ya kihisia, ya kiroho, ya kiakili, na ya asili. Pepo walitolewa, wafu walifufuliwa, wagonjwa waliponywa, wenye njaa walilishwa, na waliohitaji ukombozi walipokea.

Hakuna njia kuu zaidi ya kueleza na kuthibitisha ujumbe wa Biblia kuliko udhihirisho wa nguvu za Mungu. Nguvu hii inakidhi mahitaji ya binadamu na kuleta mabadiliko katika maisha. Hii ndiyo sababu Yesu alikabidhi nguvu za kiroho kwa wafuasi wake:

Akawaita wale Thenashara, akaanza kuwatuma wawili wawili; akawapa mamlaka juu ya pepo wachafu. (Marko 6:7)

Na katika kuenenda kwenu, hubirini, mkisema, Ufalme wa mbinguni umekaribia.

Pozeni wagonjwa, fufueni wafu, takaseni wenye ukoma, toeni pepo; mmepokea bure toeni. (Mathayo 10:7-8)

Amin, amin, nawaambia, Yeye aniaminiye mimi, kazi nizifanyazo mimi yeye naye atazifanya; na kubwa kuliko hizo atafanya, kwa sababu mimi naenda kwa Baba yangu. (Yohana 14:12)

MAMLAKA

Yesu alifundisha kwa mamlaka. "Mamlaka" maana yake ni kutumia uwezo wa kuamuru. Kama miujiza, mafundisho yenye mamlaka yaliwavutia wasikilizaji:

Wakastaajabia mafundisho yake; maana alifundisha kama mtu mwenye mamlaka, wala si kama waandishi. (Marko 1:22) (Ona pia Mathayo 21:23).

Baadhi ya waelimishaji wa kisasa humtia moyo mwalimu kuwa “mmoja wa kundi” badala ya kufundisha kwa mamlaka. Lakini Yesu alifundisha kwa mamlaka. Mamlaka ya Yesu yalitolewa na Mungu. Kabla ya kurudi Mbinguni, Yesu alitupa mamlaka ya kiroho:

Kama vile Baba alivyunituma mimi [kwa uwezo na mamlaka] nami nawatuma ninyi. (Yohana 20:21)

Yesu aliahidi mamlaka [nguvu] kwa waumini ili kuwawezesha kufundisha na kuhubiri kama mashahidi wa Injili:

Lakini mtapokea nguvu, akiisha kuwajilia juu yenu Roho Mtakatifu; nanyi mtakuwa mashahidi wangu katika Yerusalemu, na katika Uyahudi wote, na Samaria, na hata mwisho wa nchi. (Matendo 1:8)

Elimu, nafasi ya kijamii, au uwezo wa asili sio msingi wa mamlaka ya Kibiblia. Mamlaka yetu katika kufundisha yatoka kwa Yesu Kristo.

UPENDO NA HURUMA

Yesu hakuwashutumu wale aliowafundisha. Badala yake, aliwaonyesha upendo na huruma. Mwanamke alipokamatwa katika tendo la uzinzi, hakumhukumu (Yohana 8:11). Mariamu alipotumia manukato ya gharama kubwa kumtia mafuta, Yesu hakumhukumu kwa kupoteza kile ambacho kingeweza kuuzwa ili kuwasaidia maskini. Alielewa sababu ya kitendo hicho na akamtendea kwa upendo (Mathayo 26:10-13).

Yesu alikuwa na huruma kwa vipofu (Mk 10:46-62) na watoto (Marko 10:13-16) wakati wanafunzi wake mwenyewe hawakujali. Yesu alimpenda hata yule kijana tajiri aliyechagua mali badala ya kumfuata (Mk 10:17-22). Yesu aliponya sikio la askari aliyekuja kumkamata (Luka 22:50-51). Huruma ya Yesu ilimwongoza kuwaombea watu aliowahudumia (Marko 6:34) na miji yao (Luka 19:41).

I Wakorintho 13 inafunua kwamba huduma yoyote [kufundisha ikijumuishwa] haifai isipokuwa inafanywa kwa upendo. Walimu lazima waonyeshe upendo, kujali, na huruma kwa wanafunzi au "haifai kitu".

CHAMA NA KUIGA

Yesu alipowaita wanafunzi wake, alikuwa na kusudi maalum:

Akaweka kumi na wawili, wawe pamoja naye, na kwamba awatume kuhubiri;

**Na kuwa na uwezo wa kuponya magonjwa, na kutoa pepo.
(Marko 3:14-15)**

Wanafunzi waliitwa kwanza kuwa pamoja na Yesu, ili wajifunze kutoka Kwake kwa kielelezo alichoweka. Maarifa yalipatikana kwa ushirika kabla ya kueleweka kwa maelezo. Wanafunzi

walipaswa kuwa "pamoja" na Yesu katika jukumu la utendaji. Hawakupaswa kuwa wasikilizaji wasio na hisia tu. Walipaswa kutazama na kushiriki katika huduma Yake. Yesu aliishi na kuonyesha yale aliyofundisha. Mfano wake wa kuishi jumbe Zake ni mojawapo ya mbinu bora zaidi za kufundisha unazoweza kufuata.

Yesu aliwaonyesha wanafunzi wake jinsi ya kutumia mafundisho ya Biblia katika maisha ya kila siku. Ili kufundisha somo la maombi, aliomba. Ili kufundisha umuhimu wa Maandiko aliyoyanukuu. Ili kufundisha umuhimu wa kueneza Injili, alieneza. Ili kueleza uweza wa Mungu, aliudhihirisha.

Mtindo mnyoofu wa maisha wa mwalimu huongeza uaminifu wa hali ya juu kwa ujumbe wake. Mwalimu lazima awe na mawasiliano na wanafunzi katika maisha ya kila siku na hali ya huduma ili kutoa fursa ya kujifunza kwa kushirikiana.

MAJIBU

Tangu wakati alipowaambia wanafunzi Wake kwa mara ya kwanza "Nifuateni", Yesu aliendelea kuita watu waitikie jumbe alizofundisha. Aliwaambia wanaume na wanawake waje kwake na kuchukua msalaba wao (Mk 8:34-35). Aliwatuma kushuhudia mbele ya familia zao (Mk 5:19) na viongozi wa kidini (Luka 5:14). Aliwaambia wengine wauze mali zao (Mk 10:21), waende kuosha katika madimbwi ya maji (Yohana 9:7) na amri zingine zinazofanana na hizo.

Kufundisha sio kamili bila kuishi nje ya mafundisho. Ni lazima uwafundishe wanafunzi kutenda kulingana na yale ambayo wamefundishwa. Ni lazima wawe watendaji wa Neno, si wasikilizaji tu wenye weledi:

Lakini iweni watendaji wa Neno, wala si wasikiaji tu, hali mkijidanganya nafsi zenu.

Maana mtu akiwa ni msikiaji wa Neno wala si mtendaji, huyo ni kama mtu anayejitazama uso wake wa asili katika kioo;

Kwa maana hujiangalia, kisha huenda zake, na mara husahau jinsi alivyokuwa mtu wa namna gani.

Lakini yeye anayejitazama sheria kamilifu iliyo ya uhuru, na kukaa humo, asiwe msikiaji msahaulifu, bali mtendaji wa kazi, huyo atakuwa heri katika kutenda kwake. (Yakobo 1:22-25)

Ukuaji wa kiroho haupimwi kwa kile ambacho mwanafunzi anasikia, bali kwa kile anachofanya kuhusu kile anachosikia. Lazima ufundishe ili wanafunzi wapate uzoefu wa Neno, sio tu kujifunza habari kulihusu. Ni lazima waje kumjua Mungu kikweli, si tu kumjua Yeye. Kujifunza kunahusisha "kufanya" na "kufundisha". Yesu alionyesha hili katika huduma yake mwenyewe:

Kitabu cha kwanza, Ee Theofilo, nimeandika juu ya mambo yote ambayo Yesu alianza kufanya na kufundisha pia. (Matendo 1:1)

Yesu alisema:

Basi mtu ye yote atakayevunja amri moja katika hizi zilizo ndogo, na kuwafundisha watu hivyo, ataitwa mdogo kabisa katika Ufalme wa Mbinguni; bali mtu atakayezitenda na kuzifundisha, huyo ataitwa mkuu katika Ufalme wa Mbinguni. (Mathayo 5:19)

Aliwafundisha wanafunzi wake “kufanya” na pia “kufundisha”:

Na mitume wakakusanyika mbele ya Yesu, wakamwambia mambo yote waliyokuwa wamefanya na waliyofundisha. (Marko 6:30)

Fursa ya majibu kutoka kwa wanafunzi inapaswa kutolewa kila wakati unapofundisha. Utajifunza zaidi kuhusu hili katika Sura ya Kumi, "Upangaji wa Somo". Lakini mwito wa kujibu lazima usiwe mvuto wa kihisia nafuu. Yesu aliweka wazi kwamba kujibu madai ya Injili kungekuwa na gharama kubwa:

Akawaita makutano pamoja na wanafunzi wake, akawaambia, Mtu ye yote akitaka kunifuata, na ajikane mwenyewe, ajitwike msalaba wake, anifuata.

Kwa maana mtu atakaye kuiokoa nafsi yake, ataiangamiza; lakini mtu atakayeiangamiza nafsi yake kwa ajili yangu na kwa ajili ya Injili, ndiye atakayeiokea. (Marko 8:34-35)

KUKABIDHI

Tangu mwanzo wa nyakati, Mungu alikabidhi jukumu kwa watu. Aliwapa migawo kama vile kuwapa wanyama majina, na kujenga safina, vibanda, mahekalu, na kuta. Yesu pia alikabidhi miradi ya kiroho kwa wanafunzi Wake. Aliwaambia walishe makutano (Mathayo 14:16). Aliwatuma kuhubiri Injili na kuponya wagonjwa (Mathayo 10:9-10). Alitarajia wazae kiroho (Yohana 15).

Yesu aliwatarisha wanafunzi kuchukua nafasi yake atakaporudi Mbinguni. Hatua kwa hatua, Aliwakabidhi wajibu Wake wa huduma, kufundisha, na kuhubiri. Unapaswa kufundisha kana kwamba unatarisha kila mwanafunzi kuchukua nafasi yako. Ili kuwatarisha ipasavyo, ni lazima uwakabidhi wajibu wa Neno ambalo umewakabidhi.

Ukiwa mwalimu, lazima uwe na malengo ya kiroho kwa wanafunzi wako. Lazima uwapangie masomo na miradi ambayo itawasaidia kufikia malengo haya. Kukabidhi majukumu kwa wizara ni sehemu muhimu ya mchakato huu.

MAZINGIRA

Yesu alitumia mazingira ya asili ambayo aliwapata watu kufundisha masomo ya kiroho. "Mazingira" yanajumuisha mambo ya kimwili, kijamii na kiutamaduni, na ya kiroho ambayo yanamzunguka mtu. Ni jamii ambayo mtu anaishi, anafanya kazi, na anahudumu.

Yesu alifanya kila hali ya kujifunza kuwa sehemu ya maisha halisi. Aliwafundisha watu pale walipoishi, kufanya kazi, au kuhudumu. Mungu anaendelea kutufundisha katika hali ya kawaida ya maisha kupitia matatizo na changamoto tunazokabiliana nazo kila siku. (Hii ndiyo njia ya Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime. Ndiyo maana kozi hii inakujia pale unapoishi na kufanya kazi.)

Yesu hakutegemea jumba rasmi la mihadhara, darasa la siku ya Sabato, au mimbari. Kama ulivyojifunza katika Sura ya Pili, Alichukua fursa ya kila mkutano wa kawaida kufundisha. Popote alipokuwa, alifundisha. Yesu alitumia hali za maisha kufundisha mambo. Alipotokea kupita msafara wa mazishi, alimfufua mtu kutoka kwa wafu (Luka 7:11-15). Yesu alipokuwa na kiu, alitoa ujumbe juu ya maji yaliyo hai (Yohana 3). Alipomwona mwanamke maskini akileta sadaka yake hekaluni, alihubiri ujumbe juu ya kutoa (Marko 12:41-44).

Watu hujifunza vyema zaidi inapohusiana na mazingira yao. Mambo wanayojifunza lazima yawe ya vitendo na yatumike kwa matatizo yanayowakabili. Ujumbe lazima uhudumie mahitaji yao maalum. Unapohusianisha kweli za Neno la Mungu na maisha ya kila siku huitwa "maombi". "Unatumia" kile unachojifunza kwa hali halisi za maisha.

Hali kama hizi hutofautiana kutoka kwa tamaduni hadi tamaduni na hutofautiana kulingana na hadhira. Hii ndiyo sababu ni lazima uwajue wanafunzi wako ili kulitumia Neno katika maisha yao. Utajifunza zaidi kuhusu hili katika masomo ya baadaye yenye kichwa "Kuchambua Hadhira" na "Kupanga Somo".

MAONYESHO YA KUONEKANA

Yesu alitumia vielelezo ili kufafanua mafundisho Yake. Msaada wa "kuona" ni kitu, ishara, au kitendo ambacho kinaonyesha kile kinachofundishwa. Kwa mfano, Yesu alipotaka kufundisha mtazamo kama wa mtoto uliohitajika ili kumpokea na kuingia katika Ufalme...

...Akamtwaa mtoto mchanga, akamweka katikati yao, akamkumbatia, akawaambia;

Mtu ye yote atakayempokea mtoto mmoja wa namna hii kwa jina langu, anipokea mimi; na yeyote anayenipokea mimi, hanipokei mimi, bali yeye aliyenituma. (Marko 9:36-37)

Yesu alipoeleza maana ya kifo chake alitumia ishara za mkate na divai (Marko 14:22-25). Yesu alipotaka kufundisha somo kuhusu huduma ya unyenyekevu aliwaosha wanafunzi miguu (Yohana 13:1-17). Yesu alitumia vielelezo vya kuona kama vile maua (Mathayo 5:28) na ndege (Mathayo 5:26) ili kuonyesha kile alichotaka kufundisha. Sura ya Saba katika mwongozo huu, "Visaidizi vya Kufundishia", inapendekeza vielelezo unavyoweza kununua au kutengeneza,

kulingana na utamaduni wako, fedha, na upatikanaji wa nyenzo. Lakini hata ikiwa huna pesa au uwezo wa kupata misaada kama hiyo, unaweza kutumia vitu kutoka kwa mazingira yako mwenyewe ili kufafanua mafundisho yako. Yesu hakuwa na pesa kwa ajili ya vifaa au nyenzo za kuunda vielelezo. Alitumia vitu rahisi kutoka kwa mazingira.

KANUNI YA KUJIFUNZA TARATIBU

Yesu alitambua kwamba wanafunzi wake wangeweza tu kujifunza mengi kwa wakati mmoja. Kwa sababu hii, Alirekebisha mafundisho Yake kwa kiwango ambacho wangeweza kuelewa vizuri:

Na kwa mifano mingi ya namna hiyo aliwaambia Neno, kama walivyoweza kulisikia. (Marko 4:33)

Bado ningali ninayo mengi ya kuwaambia, lakini hamwezi kuyastahimili sasa hivi. (Yohana 16:12)

Kila kikundi cha wanafunzi na kila mtu binafsi hujifunza kwa kiwango tofauti. Uwezo wa wanafunzi kujifunza huathiriwa na mambo mengi tofauti. Utajifunza zaidi kuhusu hili katika Sura ya Nane, "Kuchambua Hadhira."

KUUNGANISHA WANAFUNZI

Yesu alibadilisha mafundisho yake kwa makundi mbalimbali ya wanafunzi.

UMATI MKUBWA:

Yesu alitumia njia ya mihadhara alipofundisha umati mkubwa. Hakuruhusu kukatizwa au kualika jibu hadi mwisho wa somo. Hii ni bora kwa vikundi vikubwa. Kuhubiri kwa kawaida hufuata mtindo huu kila mara. Tazama Mathayo 5-7 kwa mfano.

MAKUNDI MADOGO:

Mara nyingi katika vikundi vidogo Yesu aliruhusu ushiriki wa watazamaji. Kwa mifano ona Marko 8:10-12; 14-21; 27-30.

WATU BINAFSI:

Yesu alitumia njia ya kuzungumza na watu mmoja-mmoja. Alizungumza nao na kuuliza na kujibu maswali. Mbinu hiyo ilikuwa kama mazungumzo ya kawaida kati ya watu wawili. Kwa mifano tazama Yohana 3 na 4.

KUJIPIMA

1. Andika Mstari muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

Kwa kila moja ya yafuatayo, fanya muhtasari wa kile ulichojifunza katika somo hili. Yesu alitumiaje...

2. Miujiza:

3. Mamlaka:

4. Upendo na Huruma:

5. Muungano na Kuiga:

6. Jibu:

7. Uwakilishi:

8. Mazingira:

9. Onyesho la Kuonekana:

10. Kanuni ya Mafunzo ya Hatua kwa Hatua:

11. Mpangilio wa Wanafunzi:

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Jifunze zaidi juu ya miujiza ya Yesu ambayo ilihudumia mahitaji ya mwanadamu:

MIUJIZA YA KUFUFUA WAFU

- Mwana wa pekee wa mjane, walipokuwa wakimpeleka kaburini: Luka 7:11-16.
- Binti Yairo, mkuu wa sinagogi: Marko 5:22-24, 35-43; Mathayo 9:18-26; Luka 8:41,42,49-56
- Lazaro, alipokuwa amekufa siku nne: Yohana 11:32-44
- Mwili wake mwenyewe, siku ya tatu baada ya kuzikwa: Luka 24:1-7; Yohana 19:42-20:14; Marko 16:9-11

MIUJIZA YA KUTOA MASHETANI

- Mtu wa pepo mchafu: Marko 1:23-26; Luka 4:33-37
- Mwenye pepo aliyekuwa kipofu na bubu: Mathayo 12:22-23; Marko 3:19-30; Luka 11:14-23
- Watu wawili walikuwa na jeshi, wakali sana: Mathayo 8:28-34; kulinganisha Luka 8:26-39 na Marko 5:1-20
- Yule bubu alipagawa na pepo: Mathayo 9:32-35
- Binti wa mwanamke Msirofoinike: Marko 7:24-30; Mathayo 15:22-28
- Mvulana mwenye kichaa, wanafunzi wameshindwa: Mathayo 17:14-21; linganisha Marko 9:14-39; Luka 9:37-43
- Ibilisi aliyekuwa bubu: Marko 9:14-26

MIUJIZA YA UPONYAJI

- Mtoto wa mfalme, mwenye homa: Yohana 4:46-54
- Mama mkwe wa Petro, ana homa: Marko 1:29-31; Mathayo 8:14-17; Luka 4:38-39
- Mtu aliyejaa ukoma: Marko 1:40-45; Mathayo 8:2-4; Luka 5:12-16
- Mtu aliyebebwa na wanne, mwenye kupooza: Marko 2:3-12; Mathayo 9:1-8; Luka 5:17-26
- Mtu asiye na uwezo aliyeteswa miaka thelathini na minane: Yohana 5:1-16.
- Mtu mwenye mkono uliopooza: Marko 3:1-5; Luka 6:6-10; linganisha Mathayo 12:9-13
- Mtumishi wa akida, mwenye kupooza: Mathayo 8:5-13; Luka 7:1-10
- Yule mwanamke aliyekuwa na ugonjwa wa kutokwa damu kwa muda wa miaka kumi na miwili: Marko 5:25-34; Luka 8:43-48; Mathayo 9:20-22
- Kuona tena kwa watu wawili: Mathayo 9:27-31
- Kusikia na kusema kurejeshwa kwa mtu: Marko 7:32-37
- Kuona tena kwa mtu: Marko 8:22-26
- Kuona kwa mtu aliyezaliwa kipofu: Yohana 9

- Mwanamke aliyekuwa ameteseka kwa muda wa miaka kumi na minane: Luka 13:11-17
- Mtu mwenye ugonjwa wa kuvuja damu: Luka 14:1-6
- Watu kumi wenye ukoma: Luka 17:11-19
- Mwombaji anarudishwa kuona: Luka 18:35-43; linganisha Mathayo 20:29-34
- Bartimayo kurejeshwa kwa kuona: Marko 10:46-52; linganisha Mathayo 20:29-34
- Sikio la Malko [au Marcus], mtumishi wa kuhani mkuu: Luka 22:50-51.

MIUJIZA YA UTOAJI

- Maji yanayogeuzwa kuwa divai: Yohana 2:1-11
- Nyavu ya Petro ilijaa samaki wengi sana: Luka 5:1-11
- Wanaume elfu tano, bila kuhesabu wanawake na watoto, walilishwa: Mathayo 14:15-21; Marko 6:35-44; Luka 9:12-17; Yohana 6:5-14
- Wanaume elfu nne, bila kuhesabu wanawake na watoto, walilishwa: Mathayo 15:32-39; Marko 8:1-10
- Samaki hutoa pesa ya ushuru: Mathayo 17:27
- Mvuto mwingi wa samaki: Yohana 21:6-14

MIUJIZA YA HUKUMU

- Nguruwe wakatelemka kwenye mteremko mkali baharini, wakafa maji: Mathayo 8:30-32.
- Mtini ukanyauka: Mathayo 21:18-21; Marko 11:12-14,20-24

MIUJIZA YA UKOMBOZI

- Anajikomboa kutoka kwa adui zake: Luka 4:30
- Upepo na bahari hutii neno lake: Marko 4:37-41; Mathayo 8:23-27; Luka 8:22-25
- Petro aliokolewa, akijaribu kutembea juu ya bahari, Yesu alipokuwa akitembea: Mathayo 14:28-31; Marko 6:45-52
- Upepo unakoma, na chombo kinafika nchi kavu mara moja: Yohana 6:21; Marko 6:51-52
- Wale waliotumwa kumshika huanguka nyuma: Yohana 18:4-6

MIUJIZA AMBAYO HAIJAFANYWA NA KRISTO, BALI KUSHUHUDIA UUNGU WAKE

- Mwongozo wa Mamajusi kwa nyota kwenda Bethlehemu: Mathayo 2:1-9
- Ishara wakati wa ubatizo wake: Mathayo 3:16-17; Marko 1:9-12; Luka 3:21-23
- Ishara za kugeuka kwake sura: Mathayo 17:1-14; Luka 9:28-37; Marko 9:1-14
- Jibu la maombi yake: Yohana 12:28-30
- Ishara za kifo chake: Mathayo 27:45-53
- Ishara katika ufufuo wake: Mathayo 28:2; Marko 16:4
- Ishara za kupaa kwake: Marko 16:19; Luka 24:50-51; Matendo 1:6-12

2. Ikiwa umemaliza kazi #1 umejifunza miujiza yote ambayo Yesu alitumia kuandamana na mafundisho yake. Sasa soma vitabu vya Mathayo, Marko, Luka na Yohana na ujifunze kanuni nyingine za jumla na mbinu za kufundisha za Yesu. Rekodi mifano unayopata kwenye chati ifuatayo:

Mamlaka: Mifano Katika....

Mathayo	Marko	Luka	Yohana
----------------	--------------	-------------	---------------

Upendo na Huruma: Mifano Katika....

Mathayo	Marko	Luka	Yohana
----------------	--------------	-------------	---------------

Muungano na Kuiga: Mifano Katika....

Mathayo	Marko	Luka	Yohana
----------------	--------------	-------------	---------------

Majibu: Mifano Katika

Mathayo	Marko	Luka	Yohana
----------------	--------------	-------------	---------------

Ujumbe: Mifano Katika....

Mathayo	Marko	Luka	Yohana
----------------	--------------	-------------	---------------

Mazingira: Mifano Katika....

Mathayo

Marko

Luka

Yohana

Onyesho la Kuonekana: Mifano Katika...

Mathayo

Marko

Luka

Yohana

Kanuni ya Kujifunza Hatua kwa Hatua: Mifano Katika...

Mathayo

Marko

Luka

Yohana

Mgawanyiko wa Wanafunzi: Mifano Katika...

Mathayo Marko Luka Yohana

Watu binafsi

Vikundi Vidogo

Umati Kubwa

SURA YA SITA

MWALIMU ANATOKA KWA MUNGU: NJIA - SEHEMU YA II

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Fanya muhtasari wa jinsi Yesu alitumia njia zifuatazo za kufundisha:
- Inayojulikana hadi Isiyojulikana
- Jumla Kwa Maalum
- Masomo ya Kitu
- Maswali na majibu
- Mafumbo
- Kesi Historia
- Matumizi ya Maandiko
- Tofauti
- Matatizo
- Hafla

AYA MUHIMU:

Hata alipofika nchi yake, akawafundisha katika sinagogi lao, hata wakashangaa, wakasema, Huyu amepata wapi hekima hii na miujiza hii? (Mathayo 13:54)

UTANGULIZI

Mengi ya mafundisho ya Yesu yalikuwa ya maneno. Kuna kumbukumbu moja tu ya Yeye kuandika ujumbe Wake (Yohana 8:6). Sura hii inaangazia mbinu maalum za kufundisha kwa maneno zilizotumiwa na Yesu.

INAYOJULIKANA HADI ISIYOJULIKANA

Yesu alitumia kinachojulikana kufundisha kisichojulikana. Alitumia zamani kutambulisha mpya. Alianza na kweli ambazo watu walijua na kuelewa, kisha akajenga juu yao ili kufundisha kweli ambazo hawakujua.

Kwa mfano, mara nyingi Yesu angesema ukweli kutoka kwa sheria ya Agano la Kale, kisha kufichua ukweli mpya. (Ona Mathayo 5:17-48).

Kufundisha lazima kuleta uelewa. Kufunua kweli mpya kwa kujenga juu ya yale ambayo tayari yanajulikana na msikilizaji ni njia bora ya kufikia lengo hilo. Ni muhimu watu kuelewa kwa akili zao ujumbe kwa sababu...

Maana aonavyo nafsini mwake, ndivyo alivyo... (Mithali 23:7)

JUMLA HADI MAALUM

Mungu hufunua maarifa katika ufunuo unaoongezeka kila mara. Anahama kutoka kwa jumla kwenda kwa maarifa maalum. Ufunuo wa jumla unafanywa, kisha maelezo maalum huongezwa. Kwa mfano, utabiri wa kwanza wa jumla wa Mwokozi ulitolewa katika Mwanzo 3:15. Baadaye, kama manabii wa Agano la Kale walivyoandika, Mungu alifunua maelezo zaidi kuhusu Mwokozi anayekuja.

Katika Yohana 6:35 Yesu alifunua ukweli wa jumla kwamba Yeye alikuwa mkate wa uzima. Katika Yohana 6:51-58 Yesu alipanua ukweli huu. Alitoa maelezo zaidi kuhusu mwili wake kama mkate wa uzima ambao mtu lazima aushiriki ikiwa wanataka kupata uzima wa milele. Yesu alitumia mtindo huu wa kufundisha, ambao ni kanuni nzuri ya kujifunza unayoweza kufuata.

MASOMO YA KUTUMIA VITU

Yesu alitumia vitu na ishara za kawaida ambazo wasikilizaji wake walizifahamu ili kufundisha kweli za Biblia. Alitumia maua ya kondeni na ndege kufundisha utunzaji wa Mungu (Mathayo 6:26-30). Alitumia uvuvi na uvunaji kuonyesha hitaji la watenda kazi kufikia wasiookoka (Yohana 4:35 na Mathayo 4:19).

Yesu alitumia mkate uliovunjwa kama ishara ya mwili wake uliovunjwa na divai kama ishara ya damu yake (Luka 22:19-20). Alitumia kuosha miguu ya wanafunzi ili kuonyesha utumishi mnyenyekevu katika uongozi (Yohana 13:1-17). Yesu alimwita mtoto mdogo kama kielelezo cha unyenyekevu na uaminifu unaohitajika ili kuingia katika Ufalme wa Mungu (Marko 10:13-16). Alitumia mifano mingi ili kufafanua Ufalme wa Mungu, kutia ndani mifano ya wavu, mbegu, magugu na ngano, chachu, mbegu ya haradali, n.k.

Wakati masomo ya vitu yanatumiwa, lazima yawe vitu vya kawaida au alama ambazo mwanafunzi anazifahamu.

MASWALI NA MAJIBU

Yesu alitumia maswali na majibu mara nyingi katika mafundisho yake. Mara nyingi, Yesu angeuliza swali ili kuwafanya wasikilizaji wake wafikiri. Wakati fulani angehitaji jibu (Mathayo 16:13-16). Nyakati nyingine Yesu aliuliza swali ambalo halijajibiwa. Ilikusudiwa tu kuwafanya wasikilizaji wake wafikiri na kufikia hitimisho lao wenyewe (Luka 10:25-37; Marko 10:17-18).

Wakati fulani maswali yake yalikuwa kwa namna ya tatizo la kufikiria (Mathayo 21:25-27). Nyakati nyingine angeuliza swali ili kuchochea kufikiri (Mathayo 5:13). Wakati fulani mazungumzo yake yote yalikuwa mfululizo wa maswali (Mathayo 16:9-12). Mara nyingi Yesu alijibu maswali ambayo watu waliuliza kwa kuuliza swali lingine (Mathayo 9:14-15; 12:10-11; 15:1-3; 21:23-25).

Yesu alitumia maswali kwa njia tofauti-tofauti. Unaweza pia kuzitumia kwa njia zifuatazo:

- Kutanguliza somo: Mathayo 21:28
- Kufuatia somo: Mathayo 21:40
- Kukumbuka inayojulikana: Marko 2:25-26
- Kugusa dhamiri za wasikilizaji: Mathayo 23:17
- Kujenga imani: Marko 8:29
- Kufafanua hali fulani: Marko 10:3
- Kukemea ukosoaji: Marko 2:25-26
- Chochea mawazo au utafiti zaidi: Mathayo 6:25-31
- Fikiria matendo mbalimbali: Mathayo 9:5
- Pata ufahamu wa wanafunzi: Mathayo 16:15

Mwalimu anaweza:

- Uliza maswali ya darasa zima.
- Uliza swali la mwanafunzi mmoja.
- Andika maswali kwenye karatasi za masomo au mtihani.

Wanafunzi wanaweza:

- Uliza maswali ya mwalimu.
- Kuulizana maswali.
- Kuuliza maswali kutokana na utafiti wao wenyewe wa Neno la Mungu.

Hapa kuna baadhi ya mapendekezo ya kukusaidia kuuliza maswali mazuri:

- Uliza swali moja baada ya jingine. Swali zaidi ya moja linamchanganya mwanafunzi.
- Baada ya kuuliza swali, kaa kimya. Subiri mwanafunzi ajibu.
- Fuata swali la jumla na maswali maalum zaidi juu ya somo moja.
- Kujibu majibu yanayotolewa na wanafunzi. Jadili majibu. Usimwaibishe mwanafunzi anayetoa jibu lisilo sahihi.
- Uliza maswali ambayo "yamefunguliwa" badala ya "yamefungwa". Swali lililofungwa ni lile linalohitaji jibu rahisi la "ndio" au "hapana". Maswali yaliyofungwa hayamtie moyo mwanafunzi kufikiria na kujifunza zaidi. Hapa kuna mfano wa swali lililofungwa:

"Je, Yesu alikufa msalabani?"

Swali hili linahitaji jibu la "ndio" tu. Hapa kuna mfano wa swali wazi:

"Kwa nini Yesu alikufa msalabani?"

Swali hili linahitaji zaidi ya jibu la "ndiyo" au "hapana". Inawafanya wanafunzi kufikiria zaidi kuhusu kifo cha Yesu. Wanaweza kujibu kwa majibu mengi:

"Kwa sababu hili ndilo kusudi ambalo Mungu alimtuma ulimwenguni."

"Kwa sababu ya upendo wake kwa ulimwengu wote."

"Kuokoa watu kutoka kwa dhambi."

"Kwa uponyaji wetu na pia wokovu wetu."

"Kwa ajili ya dhambi ZANGU binafsi."

Kila moja ya majibu haya yanaweza kusababisha mjadala zaidi wa kifo cha Yesu msalabani.

Sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya sura hii inatoa fursa kwako kujifunza zaidi kuhusu maswali ya Yesu na jinsi ya kutumia maswali katika mafundisho yako mwenyewe.

MIFANO

Mfano ni hadithi inayotumia mfano kutoka kwa ulimwengu wa asili ili kuonyesha ukweli wa kiroho. Maana halisi ya neno "mfano" ni "kuweka kando, kulinganisha". Katika mifano, Yesu alitumia mfano wa asili na kuulinganisha na ukweli wa kiroho. Mfano ni hadithi ya kidunia yenye maana ya Mbinguni.

Yesu mara nyingi alitumia mifano kama njia ya kufundisha:

Na kwa mifano mingi ya namna hiyo aliwaambia Neno, kama walivyoweza kulisikia. (Marko 4:33)

Mithali lazima ifafanuliwe ili ieleweke:

Lakini pasipo mfano hakusema nao; na walipokuwa peke yao, aliwafafanulia wanafunzi wake yote. (Marko 4:34)

Wakati fulani wanafunzi walimuuliza Yesu kwa nini alifundisha kwa kutumia mifano. Akajibu:

...Kwa maana mmepewa kuzijua siri za Ufalme wa Mbinguni, lakini wao hawakujaliwa. (Mathayo 13:11) (Ona pia Luka 8:10).

Watu wenye akili za kiroho wanaelewa mifano ya kiroho. Wale walio na mawazo ya kimwili hawafanyi:

Lakini mwanadamu wa tabia ya asili hayapokei mambo ya Roho wa Mungu, maana kwake huyo ni upuzi; wala hawezi kuzifahamu, kwa sababu zatambulikana kwa jinsi ya rohoni. (1 Wakorintho 2:14)

Mtu mwenye nia ya kiroho ni yule ambaye amezaliwa mara ya pili kiroho. Soma Yohana 3 kwa maelezo ya tukio la "kuzaliwa mara ya pili".

Mifano ambayo Yesu alifundisha ilihusu mambo yanayojulikana kwa wasikilizaji Wake. Unapofundisha, unaweza kutumia mifano ambayo Yesu alifundisha lakini pia unaweza kuunda mifano ya kisasa juu ya mada zinazojulikana kwa wasikilizaji wako.

Kwa sababu tamaduni hutofautiana, mifano ambayo inaeleweka na watu wa Amerika Kaskazini huenda isieleweke kwa watu wa Australia, Afrika, Asia, Amerika Kusini, na Ulaya. Kila kundi tofauti la watu linapaswa kuwa na mifano inayohusiana na uzoefu wao wenyewe. Kwa masomo ya ziada juu ya somo hili la mifano tazama sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili.

HADITHI ZA KIHISTORIA

Kama mifano, visa vya historia ni hadithi zinazoonyesha ukweli wa Biblia. Lakini hadithi za kesi ni hadithi za kweli ambazo zilitokea. Kwa mfano, kisa cha Lazaro na tajiri kilikuwa ni historia halisi. Lazaro na yule tajiri walikuwa watu halisi.

Unaweza kutumia kisa cha historia ambacho Yesu alitumia kufundisha masomo. Tazama sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya sura hii kwa mifano ya ziada ya matukio yaliyotumiwa na Yesu. Unaweza pia kutumia hadithi za kisasa. Tumia mifano kutoka kwa uzoefu wako mwenyewe wa kiroho. Tumia mifano ya viongozi wa kisasa wa kiroho kueleza ukweli wa Biblia.

MATUMIZI YA MAANDIKO

Wakati wa huduma ya Yesu, Agano la Kale pekee lilikuwa limeandikwa. Yesu alijua Maandiko ya Agano la Kale na aliyatumia mara kwa mara katika mafundisho yake. Fungua sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili na upitie baadhi ya manukuu ya Agano la Kale yaliyotumiwa na Yesu.

Ni muhimu kwamba utumie Neno la Mungu katika mafundisho yako kwa sababu ni Maneno YAKE ambayo yanafaa zaidi katika kutimiza makusudi ya kiroho:

Ndivyo litakavyokuwa Neno langu, litokalo katika kinywa changu: halitanirudia bure, bali litatimiza mapenzi yangu, nalo litafanikiwa katika mambo yale niliyolituma. (Isaya 55:11)

KUTOFAUTISHA

Yesu alitumia tofauti nyingi katika kufundisha. Tofauti inaweza kufanywa wakati vitu viwili viko kinyume au tofauti kutoka kwa kila mmoja. Kwa mfano, Yesu alitofautisha mema na mabaya, nuru na giza, matajiri na maskini ili kueleza kweli alizokuwa akifundisha.

Tofauti zinaweza kutumika kufundisha tofauti za kiroho. Unaweza kuunda mifano asili ya utofautishaji au kutumia ile ambayo Yesu alishiriki na wanafunzi Wake. Jifunze tofauti zilizotumiwa na Yesu katika sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili.

MATATIZO

Yesu alitumia matatizo ya maisha ya kila siku kufundisha masomo. Kufikiri na kujifunza kweli mara nyingi huanza na tatizo. Kwa mfano, mwandishi alikuwa na tatizo la kujiuliza ni nani aliyekuwa na haki ya kusamehe dhambi (Marko 2:7).

Waandishi na Mafarisayo walikuwa na tatizo kuhusu uhusiano wa Yesu na watoza ushuru na wenye dhambi (Marko 2:16).

Yesu alitumia kila moja ya matatizo hayo kufundisha kweli muhimu za kiroho. Kwa mifano mingine ya matumizi ya matatizo katika ufundishaji, tazama sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya sura hii.

HAFLA

Yesu alitumia matukio ambayo yalikuwa sehemu ya hali za kawaida za maisha kufundisha masomo. Alitumia tukio la mwanamke kuja kuteka maji kisimani kufundisha somo juu ya maji yaliyo hai (Yohana 4). Yesu aliposhutumiwa kwa kula chakula pamoja na Mafarisayo, alitumia ukosoaji huo kama fursa ya kufundisha mfano wa wadeni wawili (Luka 7:36-50).

Tazama sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya sura hii kwa mifano mingine ya matumizi ya tukio kama mbinu ya kufundisha.

KUJIPIMA

1. Andika Mstari muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

Andika muhtasari mfupi wa mbinu zifuatazo za kufundisha zilizotumiwa na Yesu:

2. Inayojulikana hadi Isiyojulikana

3. Jumla Kwa Maalum:

4. Masomo ya Vitu:

5. Maswali na Majibu:

6. Mafumbo:

7. Historia ya Kesi:

8. Matumizi ya Maandiko:

9. Tofauti:

10. Matatizo:

11. Matukio:

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

Shughuli zifuatazo zitatoa mafunzo zaidi kwa kila somo lililoadiliwa katika somo hili.

ISIYOJULIKANA HADI ISIYOJULIKANA

Jifunze marejeo yafuatayo ambapo Yesu alitumia kinachojulikana kufundisha kisichojulikana:

Mathayo: 5:17-48; 12:3-8,38-42; 16:5-12

Marko: 2:23-28; 7:9-13; 8:17-21; 10:17-20

Luka: 4:16-21; 6:3-5; 11:29-32; 13:1-5,15-16; 24:44-48

Yohana: 3:14-15; 5:33-36,46-47; 6:32-33; 7:21-24; 8:39-59; 10:34-38

JUMLA HADI MAALUM

Mojawapo ya mifano bora ya mafundisho kutoka kwa jumla hadi maalum inapatikana katika Yohana 6:35. Yesu anafafanua dhana ya jumla ya kifo chake msalabani. Anatoa maelezo maalum katika Yohana 6:35-58. Katika Mathayo Yesu anatoa taarifa za jumla juu ya kifo chake katika Mathayo 9:43-45, lakini wanafunzi hawakuelewa. Alieleza maelezo zaidi katika Mathayo 18:31-34, na hatimaye walielewa alipomaliza kufundisha juu ya somo hilo katika Mathayo 22:15-23.

Je, unaweza kupata mifano mingine ya jinsi Yesu alivyotumia njia hii katika mafundisho yake?

MASOMO YA VITU

Jifunze marejeleo yafuatayo ambapo Yesu alitumia vitu au ishara kufundisha kweli za kiroho. Tengeneza chati ili kutambua kweli ya kiroho ambayo Yesu alikuwa akifundisha. Vichwa vya chati yako vinapaswa kuwa kama ifuatavyo:

Kitu/Alama

Rejeleo

Ukweli Aliokuwa Akifundisha

Tumia marejeleo yafuatayo ili kukamilisha chati yako:

Mathayo: Uvuvi 4:19; chumvi 5:13; mwanga 5:14-16; ndege 6:26; maua 6:28-33; motes na mihimili 7:1-5; malango 7:13-14; mbwa mwitu na kondoo 7:15; matunda 7:16-20; nyumba mbili 7:24-27; mbweha na ndege 8:20; mavazi na divai 9:16-17; mavuno 9:37-38; kondoo na mbwa-mwitu 10:16; shomoro 10:29-31; nira 11:28-30; mbegu na udongo 13:1-43; hazina 13:44,52; lulu 13:45-46; wavu 13:47-50; mmea 15:10-14; hali ya hewa 16:1-4; mtoto 18:1-6; kondoo 18:12-14; ngamia na sindano 19:23-26; mtini 21:18-22; jiwe 21:42-44; senti 22:15-22; chawa na ngamia 23:24; vikombe na sahani 23:25-26; kaburi 23:27; kondoo na mbuzi 25:31-33; mkate na divai 26:26-29

Marko: Samaki 1:16-18; mbegu na udongo 4; mkate na mbwa 8:25-30; chumvi 9:50; watoto 10:13-16; ngamia na sindano 10:23-27; senti 12:13-17; mkate na divai 14:22-25

Luka: Samaki 5:9-10; mavazi na viriba vya divai 5:36-39; miti 6:43-45; nyumba mbili 6:48-49; udongo na mbegu 8; mavuno 10:2; wana-kondoo na mbwa mwitu 10:3; mwanga 11:33-36; 11:39-40; sahani na vikombe; makaburi 11:44; shomoro 12:6-7; kunguru 12:22-24; maua 12:27-31; hali ya hewa 12:54-57; haradali 13:17-19; chachu 13:20-21; vita na minara 14:26-33; chumvi 14:34-35; kondoo 15:1-7; fedha 15:8-10; mbegu ya haradali 17:6; mtoto 18:16-17; jiwe 20:17-18; senti 20:20-26; mkate na divai 22:19-22; mitini 21:29-33

Yohana: Upepo 3:8; maji 4:13-14, 7:37-38; kuvuna 4:35; mwanga 8:12, 9:5, 12:46; mchungaji 10; nafaka ya ngano 12:23-24; faini na matawi 15; mwanamke kuzaa 16:19-21; kulisha kondoo 21:15-17; kuosha miguu 13:1-17

MASWALI NA MAJIBU

Jifunze marejeo yafuatayo ambapo Yesu alitumia maswali na majibu kama njia ya kufundisha:

Mathayo: 5:13,46,47; 6:25-31; 7:3,4,9-11,16,22; 8:26; 9:4,5,15,28; 10:25,29; 11:7-9,16; 12:4,5,11,12,26,27,29,34,48; 13:27,28,51; 14:31; 15:13,16,17,34; 16:3,8-11,13,15,26; 17:17,25; 18:12,33; 19:5,17; 20:6,13,15,21,22,32; 21:16,25,28,31,40,42; 22:12,18,22, 31,32,42-45; 23:17,19,33; 24:2,45; 25:37-39,44; 26:10,40,50,53-55; 27:46

Marko: 2:8,9,19,25,26; 3:4,23,33; 4:13,21,30,40; 5:30,39; 6:38; 7:18,19; 8:5,12,17-21,27,29,36,37; 9:16,19,21,33,50; 10:3,18,36,38,51; 11:3,17,30; 12:9-11,15,16,24,26,35,37; 13:2; 14:6,14,37,48; 15:34

Luka: 2:49; 5:22,23; 6:4,9,32-34,39,41,42,46; 7:24-26,31,42,44; 8:25,30,44; 9:18,20,25,41; 10:26,36; 11:5,6,11-13,18,19,40; 12:6,14,17,20,24-26,28,42,49,51,56,57; 13:2,4,7,15,16,18,20; 14:3,5,28,31,34; 15:4,8; 16:2,3,5,7,11,12; 17:7-9,17; 8:7,8,19,41; 19:31; 20:3,4,13,15,17,23,24,41,44; 22:11,27,35,46,48,52; 23:31; 24:17,19,26,38,41

Yohana: 1:38,50; 2:4; 3:10,12; 5:6,44,47; 6:5,61,62,67,70; 7:19,23; 8:10,43,46; 9:35; 10:32,34,36; 11:9,26,34,40; 12:27; 13:12,38; 14:9,10; 16:5,19,31; 18:4,7,11,23,34; 20:15; 21:5,15-17,22,23

MIFANO

Somo	Rejeleo
Gongo na boriti	Luka 6:37-43
Majengo mawili	Mathayo 7:24-27; Luka 6:47-49
Watoto sokoni	Mathayo 11:16; Luka 7:32
Wadeni wawili	Luka 7:41
Roho mchafu	Mathayo 12:43-45; Luka 11:24-26

Tafakari ya tajiri	Luka 12:16
Mtini usiozaa	Luka 13:6-9
Mpanzi	Mathayo 13:3-8; Marko 4:3-8; Luka 8:5-8
Magugu	Mathayo 13:24-30
Mbegu	Marko 4:26
Chembe ya haradali	Mathayo 13:31,32; Weka alama. 4:31,32; Luka 13:19
Chachu	Mathayo 13:33; Luka 13:21
Mshumaa	Mathayo 5:15; Marko 4:21; Luka 8:16; 11:33
Wavu	Mathayo 13:47,48
Hazina iliyofichwa	Mathayo 13:44
Lulu ya thamani kubwa	Mathayo 13:45,46
Mwenye nyumba	Mathayo 13:52
Ndoa	Mathayo 9:15; Marko 2:19,20; Luka 5:34,35
vazi lililotiwa viraka	Mathayo 9:16; Marko 2:21; Luka 5:36
Chupa za divai	Mathayo 9:17; Marko 2:22; Luka 5:37
Mavuno	Mathayo 9:37; Luka 10:2
Adui	Mathayo 5:25; Luka 12:58
Wadeni wawili waliofilisika	Mathayo 18:23-35
Msamaria mwema	Luka 10:30-37
Mikate mitatu	Luka 11:5-8
Mchungaji wa kweli	Yohana 10:1-16
Mlango mwembamba	Mathayo 7:14; Luka 13:24
Wageni	Luka 14:7-11
Karamu ya arusi	Mathayo 22:2-9; Luka 14:16-23
vazi la arusi	Mathayo 22:10-14
Mnara	Luka 14:28-30
Mfalme akienda vitani	Luka 14:31

Somo

Kondoo aliyepotea
Pesa iliyopotea
Mwana mpotevu
Wakili dhalimu
Mjane mwongo
Mfarisayo na mtoza ushuru
Ofisi ya mtumishi
Wafanya kazi katika shamba la mizabibu
Talanta
Wana wawili
Wakulima wauaji

Rejeleo

Mathayo 18:12,13; Luka 15:4-7
Luka 15:8,9
Luka 15:11-32
Luka 16:1-9
Luka 18:2-5
Luka 18:10-14
Luka 17:7-10
Mathayo 20:1-16
Mathayo 25:14-30; Luka 19:11-27
Mathayo 21:28
Mathayo 21:33-43; Marko 12:1-9;
Luka 20:9-16

Mtini

Mathayo 24:32; Marko 13:28;
Luka 21:29-30

Mwenye nyumba mwenye kutazama
Mtu aliyekuwa katika safari ya mbali
Tabia ya watumishi wawili
Wanawali kumi
Watumishi waangalifu
Mzabibu na matawi yake

Mathayo 24:43; Luka 12:39
Marko 13:34
Mathayo 24:45-51; Luka 12:42-46
Mathayo 25:1-12
Luka 12:36-38
Yohana 15:1-6

Sasa tengeneza mifano ya kisasa ya hadithi:

1. Chagua ukweli wa Biblia au somo unalotaka kufundisha.
2. Fikiria hali fulani, hali, au mfano ambao msikilizaji ataelewa.
3. Kwa kutumia mfano huu, tengeneza mfano [hadithi] ambao unaonyesha ukweli wa Biblia unaotaka kufundisha.

Kumbuka: Mfano huo lazima uonyeshe ukweli wa kufundishwa. Hadithi kwa ajili ya kusimulia tu haina matokeo. Ni lazima ihusiane au ielezee Neno la Mungu.

HADITHI ZA KIHISTORIA

Jifunze mifano ifuatayo ya hadithi za hadithi. Je, unaweza kupata wengine katika mafundisho ya Yesu?

Hadithi ya Kihistoria

Rejeleo

Yohana Mbatizaji
Lazaro na tajiri

Mathayo 11:7-19; Luka 7:24-25
Luka 16:19-31

Sasa unda historia yako mwenyewe ya kesi. Fikiria tukio fulani la kweli ambalo limetokea ambalo linaonyesha ukweli wa Biblia. Kwa mfano, je, unamjua mtu aliyemkubali Yesu kabla tu ya kufa kwa ajali? Unaweza kutumia "kesi historia" yao kuonyesha ujumbe juu ya "Leo Ndiyo Siku ya Wokovu". Umepata uzoefu gani wa kibinafsi unaoonyesha kweli za Biblia? Eleza "historia ya kesi" yako mwenyewe (pia inaitwa ushuhuda wako wa kibinafsi). Tumia maisha ya viongozi wakuu wa kiroho katika nyakati za kisasa kama hadithi za hadithi. Maisha yao yalionyesha jinsi gani kweli za Neno la Mungu?

MATUMIZI YA MAANDIKO

Jifunze marejeo yafuatayo ambapo Yesu alitumia Maandiko katika mafundisho yake:

Agano Jipya
Tukio Imetumika

Agano la Kale
Marejeleo

Mathayo 4:4:

Kumbukumbu la Torati 8:3

Mathayo 4:7:	Kumbukumbu la Torati 6:16
Mathayo 4:10:	Kumbukumbu la Torati 6:13
Mathayo 5:21:	Kutoka 20:13; Kumbukumbu la Torati 5:17
Mathayo 5:27:	Kutoka 20:14; Kumbukumbu la Torati 5:18
Mathayo 5:31:	Kumbukumbu la Torati 24:1,3
Mathayo 5:33:	Mambo ya Walawi 19:12; Hesabu 30:2, Kumbukumbu la Torati 23:21
Mathayo 5:38:	Kutoka 21:24; Mambo ya Walawi 24:20; Kumbukumbu la Torati 19:21
Mathayo 5:43:	Mambo ya Walawi 19:18
Mathayo 9:13, 12:7:	Hosea 6:6
Mathayo 11:10:	Malaki 3:1
Mathayo 13:14,15:	Isaya 6:9,10
Mathayo 15:4:	Kutoka 20:12; Kumbukumbu la Torati 5:16
Mathayo 15:4:	Kutoka 21:17; Mambo ya Walawi 20:9
Mathayo 15:8,9:	Isaya 29:13
Mathayo 19:4:	Mwanzo 1:27, 5:2
Mathayo 19:5:	Mwanzo 2:24
Mathayo 19:18,19:	Kutoka 20:12-16; Kumbukumbu la Torati 5:16-20
Mathayo 21:16:	Zaburi 8:2
Mathayo 21:42:	Zaburi 118:22
Mathayo 21:13:	Isaya 56:7; Yerima 7:11
Mathayo 22:32:	Kutoka 3:6
Mathayo 22:37:	Kumbukumbu la Torati 6:5
Mathayo 22:39:	Mambo ya Walawi 19:18
Mathayo 22:44:	Zaburi 110:1
Mathayo 26:31:	Zekaria 13:7
Mathayo 27:46:	Zaburi 22:1
Luka 22:37:	Isaya 53:12
Luka 23:46:	Zaburi 31:5
Luka 4:18:	Isaya 61:1,2
Yohana 10:34:	Zaburi 82:6
Yohana 13:18:	Zaburi 41:9
Yohana 15:25:	Zaburi 35:19, 69:4

KUTOFAUTISHA/MILINGANISHO

Jifunze marejeleo yafuatayo ambapo Yesu alitumia utofautishaji katika mafundisho yake:

Mathayo:

Sura ya 5-7 Mahubiri ya Mlimani yanatumia tofauti nyingi.

9:12	Mzima/mgonjwa
9:13	Wenye haki/wenye dhambi
9:16	Nguo kuukuu/kitambaa kipya

9:17	Divai ya zamani/mvinyo mpya
10:26	Imefunikwa/kufichuliwa
10:27	Giza/mwanga
10:28	Mwili/nafsi
10:32-33	Ungama/kataa
10:34	Amani/upanga
12:33	Mti mzuri/mti mbaya
12:35	Mtu mwema/mtu mwovu
12:37	Maneno yenye kuhalalisha/maneno yenye kulaani
13:12	Wale walio na/wasio na kitu
13:13	Wale wanaoona na kusikia/wasioona
13:30	Ngano/magugu; udongo mzuri/masikini
13:47-50	Samaki wazuri/wabaya; waovu/haki
15:25	Okoa maisha/poteza maisha
18:23-35	Wale waliosamehewa/wasiosamehewa
16:19-18:18	Kufunga/kufungua
19:30	Kwanza/mwisho
20:16	Kuitwa/kuchaguliwa
20:25-28	Waziri/mtumishi
21:28-30	Mwana aliyefanya kazi/mwana ambaye hakufanya kazi
21:42	Jiwe/jiwe la pembeni lililokataliwa
23:11	Mkuu ni mtumishi
23:12	Kuinuliwa/kushushwa
23:24	Mbu/ngamia
23:25-28	Nje na ndani ya sinia
24:40-41	Wale waliochukuliwa na kuondoka
25:1-4	Wanawali wenye hekima/wanawali wapumbavu
25:29	Ametoa/hakutwaa

Marko:

2:17	Mzima/mgonjwa, mwenye haki/mwenye dhambi
2:19-20	Wale wanaofunga/wasiofunga
2:21	Nguo kuukuu/mavazi mapya
2:22	Divai ya zamani/mvinyo mpya
2:27	Sabato kwa mwanadamu/mtu kwa Sabato
3:4	Fanyeni mema au mabaya siku ya Sabato
2:4	Ardhi nzuri/ardhi mbovu
4:12	Kuona na kusikia/kutoona na kusikia
4:22	Mambo yaliyofichwa/mambo yaliyofichuliwa
4:25	Ametoa/hakutwaa
4:31-32	Angalau mbegu/mmea mkubwa zaidi
4:40	Hofu/imani
7:6-13	Mafundisho/mapokeo

7:14-15 Ndani/bila
8:33 Mambo ya Mungu/mambo ya wanadamu
8:35 Okoa maisha/poteza maisha
9:40 Dhidi yetu/kwa ajili yetu
9:50 Chumvi nzuri/chumvi mbaya
10:43-44 Mkuu/mdogo zaidi, Mkuu ni mtumishi
11:27-33 Ubatizo wa Yohana? Wa Mbinguni au wanadamu?
12:17 Kaisari/Mungu
12:27 Mungu wa wafu/Mungu wa walio hai
12:44 Kutoa kutoka kwa wingi/kutoa kutoka kwa uhitaji
14:38 Roho/mwili

Luka:

5:31 Mzima/mgonjwa
5:32 Wenye haki/wenye dhambi
5:36 Nguo mpya/nguo kuukuu
5:37-38 Divai mpya/mvinyo kuukuu
Sura ya 6 Tofauti nyingi katika sura hii
7:20-21 Yohana Mbatizaji/Yesu
7:47 Penda sana/kidogo
8:17-18 Siri/dhihirisha; sina/sina
9:24 Pata uzima/poteza uhai
9:48 Angalau/kubwa zaidi
9:56 Kuharibu/okoa
Sura ya 10 Jinsi ya kutenda katika miji ambayo umepokelewa/jinsi ya kutenda usipopokelewa
11:23 Pamoja naye/dhidi yake
11:34 Jicho moja/jicho ovu
11:35 Nuru/giza
11:39 Nje si safi/ndani
12:2-3 Imefunikwa/kufichuliwa
12:8-9 Ungama/kataa
12:47-48 Mapigo machache/mapigo mengi
12:51 Amani/mgawanyiko
13:9 Matunda mazuri/matunda mabaya
13:30 Mwisho/kwanza
14:8-11 Kuinuliwa/kushushwa
14:12-14 Tajiri/maskini
14:30 Anza lakini huwezi kumaliza
14:34-35 Chumvi/chumvi isiyo na harufu
15:4-10 Kupotea/kupatikana
15:11-32 Mwana mwema/mwana mbaya
16:10-12 Mwaminifu katika machache/mwaminifu katika mengi
16:13 Mabwana wawili
16:15 Kuheshimiwa na mwanadamu, si Mungu

16:19-20	Tajiri/maskini
17:33	Tafuta uzima/poteza uzima
17:34-36	Mmoja kuchukuliwa/mmoja kushoto
18:10-14	Tofauti ya wanaume wawili wanaomba
19:12-27	Tofautisha jinsi wanadamu walivyotumia talanta
19:46	Nyumba ya sala/pango la wanyang'anyi
20:17-18	Jiwe/jiwe la pembeni lililokataliwa
20:38	Mungu wa wafu/Mungu wa walio hai
21:1-4	Karama za matajiri/maskini
22:25-30	Mkuu/mdogo zaidi
23:31	Mti wa kijani/mti mkavu

Yohana:

3:6	Kuzaliwa kwa mwili/roho
3:12	Mambo ya duniani/ya mbinguni
3:17	Si kuhukumu bali kuokoa
3:19-21	Nuru/giza
4:13-14	Maji ya uzima/asili
5:24	Kifo kwa uzima
5:29	Ufufuo mzuri/mabaya
6:32-33	Mkate wa Musa/Mkate wa Mungu
6:63	Roho/mwili
7:18	Utukufu wetu/ utukufu wake
7:24	Hukumu mbili
8:12	Nuru/giza
8:23	Wa ulimwengu huu/si wa ulimwengu huu
8:35	Mtumishi/mwana
8:47	Kusikia/kutosikia
9:39	Kipofu/kuona
10:1-18	Mchungaji mwema/mwizi
10:25-29	Kondoo wangu/kondoo wengine
10:37-38	Fanya kazi/usifanye kazi
12:24-35	Huokoa uhai/hupoteza uhai
12:35-36,46	Nuru/giza
12:47	Kuhukumu/kuokoa
13:16	Mtumishi/Bwana
14:12	Kazi/kazi kubwa zaidi
14:23-24	Kuweka/kutoweka kazi
14:27	Amani ya Mungu/amani ya ulimwengu
15:2	mizabibu yenye kuzaa matunda/mizabibu isiyozaa
15:15	Watumishi/marafiki
15:19	Wa ulimwengu/si wa ulimwengu
16:20-22	Huzuni iligeuka kuwa furaha
20:27	Kutoamini/kuamini
20:29	Wale wanaoona na kuamini/wasioona

21:18 Tofauti na Petro alipokuwa kijana na mzee.

MATATIZO

Jifunze marejeo yafuatayo ambapo Yesu alitumia matatizo katika mafundisho yake:

Watu	Matatizo Yao
Waandishi (Marko 2:7)	Nani awezaye kusamehe dhambi?
Waandishi na Mafarisayo (Mk 2:16)	Ushirikiano wa Yesu na watoza ushuru na wenye dhambi.
“Wao” (Marko 2:18)	Kwa nini wanafunzi hawakufunga
Mafarisayo (Mk 2:24)	Utunzaji wa Sabato.
Waandishi (Marko 3:22)	Jinsi Yesu alivyotoa pepo.
Wenyeji wenzake (Mk 6:2,3)	Vyanzo vya nguvu za Yesu.
Waandishi na Mafarisayo (Marko 7:5)	Kwa nini wanafunzi hawakushika mapokeo.
Mafarisayo (Marko 8:11)	Walitaka ishara.
Petro, Yakobo, Yohana (Mk 9:11)	Kuja kwa Eliya.
Wanafunzi (Marko 9:34)	"Ni nani aliye mkuu zaidi?"

Watu	Matatizo Yao
Yohana na wengine (Marko 9:38)	Uvumilivu wa wafanyakazi wengine.
Mafarisayo (Marko 10:2)	Talaka.
Mtawala kijana tajiri (Mk 10:17)	Kuurithi uzima wa milele.
Yakobo na Yohana (Mk 10:37)	Ameketi mkono wake wa kuume na wa kushoto.
Makuhani wakuu, waandishi na wazee (Mk 11:28)	Mamlaka ya Yesu.
Mafarisayo na Waherode (Marko 12:14)	kodi kwa Kaisari.
Masadukayo (Marko 12:23)	Ufufuo
Mwandishi (Marko 12:29)	Amri ya kwanza.
Petro, Yakobo, Yohana na	"Mambo haya yatakuwa lini?"

Andrea (Marko 13:4)

Wengine wakiwa kwenye

Upotevu wa marhamu.

chakula cha jioni cha Simon (Marko 14:4)

Kuhani mkuu (Marko 14:61)

Kama Yesu alidai kuwa Kristo.

HAFLA

Jifunze matukio ya maisha ambayo Yesu alitumia kufundisha:

Tukio	Matumizi Yake	Marejeleo
Kupata wafanyabiashara hekaluni	Kusafisha Hekalu	Mathayo 21:12-13; Marko 11:15-17
Nikodemo alikuja Kwake	Akifundisha kuzaliwa upya	Yohana 3:1-21
Kutana na mwanamke Msamaria	Kubadilisha maisha	Yohana 4:1-42
Mwenye ukoma alimjia	akisafisha mwili wa kimwili	Mathayo 8:1-4; Marko 1:40-45; Luka 5:12-14
Kuletwa kwa mtu aliyepooza	Uponyaji wa Kiroho na kimwili	Mathayo 8:5-13; Luka 7:1-10
Alimwona mtu amelala kwenye bwawa la Bethesda	Uponyaji wa kimwili	Yohana 5:1-9
Kunung'unika kwa Mafarisayo kwa wanafunzi kwa kunyakua nafaka	Kufundisha kweli uhusiano wa mwanadamu na siku ya Sabato	Mathayo 12:1-8; Marko 2:23-28; Luka 6:1-5
"Kuona makutano"	Mahubiri ya Mlimani	Mathayo 5 hadi 7
Kula na Simoni Mfarisayo	Wadeni wawili	Luka 7:41
Kuja kwa mama na ndugu	Mafundisho ya ukuu wa uhusiano wa kiroho	Mathayo 12:46-50 Marko 3:31-35; Luka 8:19-21
Swali la wanafunzi, "Kwa nini unasema kwao kwa mifano?"	Kufundisha kuhusu siri za Mungu za Ufalme	Mathayo 13:10-17

Wanafunzi wanaomba
maelezo ya magugu

Mafundisho kuhusu
mfano wa wana wa uovu

Mathayo 13:36-43

“Kwa nini bwana wenu anakula
pamoja na watoza ushuru?”

Mafundisho kuhusu
wazima na wagonjwa

Mathayo 9:10-13

SURA YA SABA

VISAIDIZI VYA KUFUNDISHA

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Bainisha "vifaa vya kufundishia".
- Eleza visaidizi vya sauti na taswira ni nini.
- Eleza umuhimu wa vielelezo vya sauti.
- Tengeneza visaidizi vya sauti na kuona.
- Tathmini visaidizi vya kufundishia.

AYA MUHIMU:

Akamchukua mtoto mchanga, akamweka katikati yao, akamkumbatia, akawaambia.

Yeyote anayempokea mtoto mmoja wa namna hii kwa jina langu, ananipokea mimi; (Marko 9:36-37)

UTANGULIZI

Katika somo hili utajifunza kuhusu visaidizi mbalimbali ambavyo vinaweza kutumika unapofundisha. Huenda usipate vielelezo vyote vya kufundishia vilivyojadiliwa katika sura hii kwa sababu ya eneo lako la kijiografia au hali ya kifedha. Kwa sababu kozi za Taasisi ya Harvestime International hutumiwa katika maeneo mengi, sura hii imejumuishwa kwa wale ambao wanaweza kupata nyenzo kama hizo. Pia tumejumuisha mapendekezo ya vifaa vya kufundishia unavyoweza kutumia bila gharama au vifaa maalum.

KISAIDIZI CHA KUFUNDISHA

Msaada wa kufundishia ni kitu kinachokusaidia kufundisha somo. Ndiyo maana inaitwa "msaada". Kifaa cha kufundishia kinaweza kuwa shughuli au mradi unaosaidia wanafunzi kuelewa ukweli fulani wa Biblia. Msaada wa kufundishia unaweza pia kuwa kitu ambacho kinaweza kuonekana, kusikika, au kuguswa. Kitu kama hicho kinaitwa "msaada wa sauti-kuona".

Neno "sauti" linamaanisha kusikia. Neno "kuona" linamaanisha kuona. "Msaada wa sauti na kuona" ni kitu kinachoweza kuonekana, kusikika, au kuguswa na ambacho husaidia katika kujifunza. Wakati mwingine msaada ni sauti kabisa, kama vile rekodi ya kaseti au rekodi.

Wakati mwingine inaonekana kabisa, kama vile picha inayoonyesha ukweli. Nyakati nyingine, sauti na taswira huunganishwa katika kifaa cha kufundishia kama vile katika filamu au video yenye sauti.

UMUHIMU WA KUFUNDISHA KUTUMIA KISAIDIZI

Vifaa vya kufundishia ni muhimu kwa sababu kuona, kusikia, na kufanya ndizo njia kuu tunazojifunza. Uchunguzi maalum umefanywa ambao unaonyesha kwamba tunakumbuka:

...10% ya kile tunachosikia,
...50% ya kile tunachokiona,
...70% ya kile tunachofanya,
...na 90% ya kile tunachoona, kusikia, kusema na kufanya.

Kwa sababu hii, ni muhimu kwamba walimu wachanganye visaidizi vya sauti, taswira na shughuli katika ufundishaji.

AINA ZA VISAIDIZI VYA KUFUNDISHA

Hapa kuna baadhi ya vifaa unavyoweza kutumia katika kufundisha:

VITU VYA KAWAIDA:

Unaweza kutumia vitu vya kawaida katika mazingira ili kuonyesha somo. Yesu alitumia misaada mingi kama hiyo. Alitumia maua, mishumaa, ndege, samaki, mbegu, ngano, watoto, na miamba ili kufafanua masomo yake.

PICHA:

Vyanzo ni pamoja na picha, sehemu za magazeti, vitabu na picha za magazeti.

KASETI ZA VIDEO NA DVD:

Kaseti za video na DVD ni picha za mwendo zenye sauti zinazohitaji projekta maalum au kompyuta kuonyeshwa.

KASETI ZA SAUTI, CD na MP3:

Kaseti za sauti, CD, na MP3 ni rekodi za sauti. Zinaweza kucheza kwenye vicheza sauti, kompyuta, na vifaa maalum vya MP3.

NYENZO ZA UTAFITI WA BIBLIA:

Wahimize wanafunzi kutumia konkodensi za Biblia, kamusi, atlas, vitabu vya kujifunza maneno, na maelezo ikiwa zinapatikana. Watajifunza mengi zaidi kuhusu somo unalofundisha huku wakikuza ustadi muhimu wa kujifunza Biblia.

MIRADI INAYOZALIWA NA KOMPYUTA:

Ramani, muhtasari, maneno kwa nyimbo, Maandiko, na mawasilisho ya vituo vya nguvu vinaweza kuwekwa kwenye kompyuta au kifaa cha mkononi na/au kuonyeshwa kwenye skrini ili kutazamwa na kujifunza.

MIRADI:

Wape wanafunzi miradi ili kutilia mkazo kile ambacho wamejifunza. Wanaweza kuchora ramani au picha, kujenga kielelezo cha kitu [kama maskani ya Agano la Kale], kuandika ripoti, au kuunda chati au grafu. Miradi ya kiutendaji ya huduma inaweza kujumuishwa kama vile kushuhudia kwa wengine, kuwatembelea wagonjwa, kuwalisha wenye njaa, n.k. Miradi inawahimiza wanafunzi "kufanya Neno" badala ya kuwa wasikiaji tu.

RAMANI:

Ramani huwasaidia wanafunzi kuelewa nchi ambako matukio ya Biblia yalitokea. Wanafunzi wanaweza kusoma ramani au kuchora ramani zinazohusiana na somo.

SAFARI ZA MASOMO:

Safari za masomo ni usaidizi mwingine bora wa kufundishia. Wanafunzi wanaweza kutembelea jumba la makumbusho la Biblia, gereza, nyumba ya mapumziko, n.k., ili kujifunza zaidi na/au kutumia yale ambayo tayari wamejifunza.

CHATI NA GRAFU:

Unda chati au grafu ili kuonyesha somo. Chati inaweza kuorodhesha mambo makuu ya somo au mstari wa kumbukumbu wa Maandiko. Grafu inaweza kutumika kufanya ulinganisho.

MICHEZO, MAFUMBO:

Wazo bora la kufanya kazi na watoto ni kuunda michezo na mafumbo ili kuimarisha ufundishaji. Kwa mfano, andika kila neno moja la Andiko kwenye kadi tofauti na uchanganye. Wanafunzi wawaweke kwa mpangilio sahihi. Hii itasaidia katika kukariri aya.

TAMTHILIA:

Wanafunzi wanaweza kuigiza [kuigiza] somo la Biblia ambalo limefundishwa. Ili kufanya hivyo, wanafunzi huchukua nafasi za wahusika mbalimbali katika somo na kuigiza hadithi ya Biblia.

VIKARAGOSI:

Vikaragosi ni njia nyingine ya kuigiza hadithi za Biblia. Vikaragosi ni vielelezo vidogo vya watu na wanyama vinavyoweza kutumiwa kuigiza hadithi. Wanaweza kuundwa kutoka kwa kadibodi, nguo, na vifaa vingine.

UBAO WA CHAKI AU UBAO NYEUPE:

Ubao wa chaki au mbao nyeupe ni bodi zilizofunikwa na mipako maalum ambayo inakuwezesha kuandika juu yao, kuifuta, na kutumia uso sawa tena. Mwalimu anaweza kutumia ubao kuandika vishazi muhimu, mistari, au muhtasari wa somo. Wanaweza pia kutumika kuchora picha na vielelezo. Wanafunzi wanaweza pia kutumia ubao kwa madhumuni sawa na shughuli ya kujifunza.

KADI ZA FLASHI:

Kadi za flashi ni vipande vya karatasi au kadibodi ambavyo vinaweza kushikiliwa mkononi mwako na "kuwaka" mbele ya wanafunzi kama nyenzo ya kujifunzia. Kwa mfano, unaweza kuunda kadi za kumbukumbu za aya. Upande mmoja unaweza kuandika aya hiyo. Upande mwingine unaweza kuwa na marejeo ya Biblia. Unapoangazia rejeleo la Biblia, waambie darasa waseme mstari sahihi. Unapomulika aya ili waone, lazima watoe rejeo sahihi.

NYIMBO:

Nyimbo zinaweza kutumika kama nyenzo ya kufundishia. Tumia wimbo ambao:

-Inahusiana na somo uliloshiriki.

-Inaita aina ya jibu uliloomba katika somo. Kwa mfano, wito wa kukubaliwa kwa Injili ikiwa hilo limekuwa somo la somo.

-Inapatana na roho ya somo: Furaha na furaha au polepole na kuabudu.

USHUHUDA:

Ushuhuda wa wanafunzi au wageni unaweza kutumika kueleza somo. Kwa mfano, ikiwa unafundisha somo la ukombozi, acha mtu ashuhudie kuhusu ukombozi wao wenyewe.

KUMBUKUMBU:

Kukariri mistari, hadithi, na mambo ya hakika ni msaada bora sana wa kuwasaidia wanafunzi kukumbuka masomo ya Biblia.

MAJARIBIO:

Wanafunzi wanaweza kujaribiwa ili kuimarisha ujifunzaji. Mtihani unaweza kuwa wa mdomo au maandishi. Baada ya mtihani, kagua nyenzo zozote ambazo wanafunzi walikuwa nazo shida.

KUSIMULIA HADITHI NA UHAKIKI:

Unapofanya kazi na watoto wadogo waambie wasimulie hadithi kwa maneno yao wenyewe baada ya somo. Watu wazima wanaweza kufupisha somo. Pitia somo kupitia majadiliano, maswali na majibu.

VYANZO VYA VISAIDIZI KUFUNDISHA

Unaweza kutengeneza vifaa vya kufundishia wewe mwenyewe. Wengine wanaweza kununuliwa kwenye maduka. Ikiwa huna fedha au upatikanaji wa misaada kama hiyo, tumia vitu rahisi kutoka kwa mazingira yako mwenyewe au shughuli zisizohitaji vifaa au gharama.

Yesu hakuwa na pesa kwa ajili ya vifaa au nyenzo za kuunda visaidizi vya kufundishia, hata hivyo Alivitumia mara kwa mara kwa kuchagua vitu kutoka kwa mazingira ya asili ili kufafanua masomo Yake. Unaweza pia kuazima vielelezo vya sauti na vifaa vinavyohitajika kutoka kwa washiriki wa kanisa lako, makanisa mengine, maktaba, shule ya umma ya mtaani, au makao makuu ya dhehebu lako.

KUTATHMINI VISAIDIZI VYA KUFUNDISHA

Tumia orodha ifuatayo kutathmini visaidizi vya kufundishia:

1. Je, msaada au shughuli inahusiana na somo? Je, inasaidia kuifafanua au kuiwasilisha kwa uwazi zaidi?
2. Je, inafaa kwa kiwango cha umri ambacho kimekusudiwa?
3. Je, inafaa bei ikiwa unanunua na/au wakati na gharama ya kuifanya ikiwa unaunda usaidizi wa sauti na kuona?
4. Je, inachangia vipi katika kufikia malengo uliyojiwekea kwa somo?
5. Je, ni wazi na rahisi kuelewa?

Kumbuka: Visaidizi vya kufundishia ndivyo tu...misaada. Usitegemee wao peke yao. Ujasiri wetu upo katika Neno la Mungu linalotumiwa na Roho wa Mungu kufanya kazi ya Mungu katika maisha ya wanafunzi.

Mkulima mzuri anatumia zana bora alizonazo kupanda mashamba yake. Lakini anajua kwamba ni mbegu, wala si zana zake, ndiyo huleta mavuno.

KUJIPIMA

1. Andika Aya Muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

2. Msaada wa kufundishia ni nini?

3. Vifaa vya sauti na kuona ni nini?

4. Kwa nini vielelezo vya sauti na kuona ni muhimu?

5. Yesu alitumia vifaa vya aina gani vya sauti na kuona?

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Tengeneza kifaa cha sauti au cha kuona kwa somo unalopanga kufundisha.
2. Tathmini usaidizi uliounda kwa kutumia orodha hakiki iliyotolewa katika somo hili:
 1. Je, msaada au shughuli inahusiana na somo? Je, inasaidia kuifafanua au kuiwasilisha kwa uwazi zaidi?
 2. Je, inafaa kwa kiwango cha umri ambacho kimekusudiwa?
 3. Je, inafaa bei ikiwa unanunua na/au wakati na gharama ya kuifanya ikiwa unaunda usaidizi wa sauti na kuona?
 4. Je, inachangia vipi katika kufikia malengo uliyojiwekea kwa somo?
 5. Je, ni wazi na rahisi kuelewa?

SURA YA NANE

KUCHAMBUA HADIRA

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Bainisha "uchambuzi wa hadhira".
- Eleza umuhimu wa uchanganuzi wa hadhira.
- Fanya muhtasari wa hatua za uchanganuzi wa hadhira.
- Fanya muhtasari wa sifa za makundi mbalimbali ya umri.

AYA MUHIMU:

Lakini Yesu hakujikabidhi kwao, kwa sababu aliwajua watu wote.

Wala haikuwa na haja ya mtu kushuhudia juu ya mwanadamu, kwa maana yeye alijua yaliyomo ndani ya mtu. (Yohana 2:24-25)

UTANGULIZI

Kabla ya kuanza kufundisha ni muhimu kuchanganua wasikilizaji wako, kuweka malengo, na kupanga somo. Somo hili linaelezea jinsi ya kuchambua hadhira. Sura mbili zifuatazo zinahusu kuweka malengo na kupanga somo.

UCHAMBUZI WA HADHIRA

"Hadhira" ni kundi la watu utakaowafundisha. "Kuchambua" kitu ni kusoma kwa undani, kuchunguza kwa uangalifu sifa zake, kusoma sehemu za jumla. Kuchambua hadhira kunamaanisha kusoma kwa uangalifu sifa za kikundi cha watu unaopanga kuwafundisha.

UMUHIMU WA KUCHAMBUA

Kuchambua hadhira ni muhimu kwa sababu kujifunza huathiriwa na mambo mengi ambayo ni pamoja na lugha, elimu, utamaduni, uwezo wa kimwili, ukomavu wa kiroho, jinsia, hali ya ndoa, kiwango cha kijamii na kiuchumi, mahitaji ya kibinafsi, na umri.

Usipoichambua hadhira unaweza kuwa unafundisha juu au chini ya kiwango chao cha elimu na/au kiwango chao cha ukomavu wa kiroho. Huenda usitumie lugha wanayoielewa. Huenda usihusishe masomo na kiwango chao cha kijamii na kiuchumi au na mahitaji yao ya kibinafsi.

Huwezi kujua kila kitu kuhusu kila mtu katika hadhira. Lakini unaweza kufikiria jinsi wengi wa wasikilizaji wako walivyo na kumwomba Roho Mtakatifu akusaidie kukidhi mahitaji yao mahususi.

Yesu alielewa wasikilizaji wake. Alijua desturi na mtindo wa maisha wa msikilizaji wake kwa sababu alikuwa mmoja wao. Yesu pia alikuwa na ujuzi wa kiungu wa mahitaji yao:

Lakini Yesu hakujikabidhi kwao, kwa sababu aliwajua watu wote.

Wala haikuwa na haja ya mtu kushuhudia juu ya mwanadamu, kwa maana yeye alijua yaliyomo ndani ya mtu. (Yohana 2:24-25)

Mungu anaweza kukuonyesha mambo kuhusu wasikilizaji lakini pia unaweza kusitawisha ujuzi fulani wa kukusaidia katika eneo hili. Mtume Paulo alifanya hivi:

Paulo alitambua ya kuwa sehemu moja ni Masadukayo na nyingine ni Mafarisayo, akapaza sauti yake katika Baraza, "Ndugu, mimi ni Mfarisayo, mwana wa Farisayo; juu ya tumaini na ufufuo wa wafu ninaitwa katika swali. (Matendo 23:6)

Paulo alipowahudumia Wayahudi, alikazia historia yake ya Kiyahudi. Alipozungumza na Waroma na mataifa mengine, alibadili mtazamo wake. Paulo alijua umuhimu wa kuchambua wasikilizaji wake, kuzungumza nao kwa lugha yao wenyewe, na kutumia njia ambayo wangeweza kutambua:

Lakini Paulo akasema, Mimi ni Myahudi wa Tarso, ...nakusihi, uniruhusu niseme na watu...

Na waliposikia kwamba anazungumza nao kwa lugha ya Kiebrania, wakazidi kunyamaza, naye akasema...(Matendo 21:39 na 22:2).

JINSI YA KUCHAMBUA HADIRA

Hapa kuna baadhi ya hatua za kukusaidia kuchanganua hadhira unayopanga kufundisha:

1. Omba ili Mungu akufunulie mahitaji yao ya kiroho, kihisia, kiakili, kimwili na kimwili:

Mtu wa kwenu akipungukiwa na hekima, na aombe dua kwa Mungu, awapaye wote, kwa ukarimu, wala hakemei; naye atapewa. (Yakobo 1:5)

2. Tumeambiwa kutamani [kutafuta] karama za kiroho (1 Wakorintho 12:31). Mwombe Mungu karama za rohani za neno la hekima na neno la maarifa. Vipawa hivi vinatoa ujuzi wa kiungu ndani ya watu na matatizo yao pamoja na neno la hekima kuwasaidia. Zawadi ya kupambanua roho pia inasaidia. (Kwa masomo zaidi ya karama hizi za kiroho, tazama kozi ya Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime, "Huduma ya Roho Mtakatifu").

3. Angalia na ushirikiane na wanafunzi wako. Utajifunza mengi kwa kutazama na kuwa pamoja nao. Soma Injili na uone jinsi Yesu aliona tabia ya wanafunzi Wake mwenyewe na jinsi hii ilivyoathiri mafundisho Yake.
4. Ikiwa unahudumu katika taifa tofauti na lako, jifunze yote uwezayo kuhusu watu kwa kuuliza maswali, kutazama, na kusoma vitabu kuhusu utamaduni.
5. Ikiwezekana, tembelea nyumba za wanafunzi wako. Utajifunza mengi kwa kutazama mazingira yao ya kibinafsi.
6. Ikiwa unahudumia watoto, wajue wazazi wao. Waulize wazazi kuhusu mahitaji maalum ya watoto na ushirikiane na wazazi katika maeneo haya.
7. Tumia mwongozo kwa uchanganuzi wa hadhira uliotolewa katika salio la somo hili.

MWONGOZO WA UCHAMBUZI WA HADIRA

Tumia mwongozo huu kuchambua hadhira yako. Kujifunza huathiriwa na mambo yafuatayo:

LUGHA:

Mwanafunzi lazima aelewe lugha ambayo somo linafunzwa. Vinginevyo, mtafsiri lazima atumike.

Changanua Hadhira Yako:

-Je, wanazungumza lugha sawa na wewe?

-Je, kuna wale katika hadhira ambao hawazungumzi lugha yako? Ikiwa ndivyo, mtafsiri atahitajika.

ELIMU:

Ugumu wa somo lazima urekebishwe kwa kiwango cha elimu cha hadhira iliyo wengi. Wanafunzi wengine wamesoma shuleni na wengine hawajasoma. Wengine ni wanafunzi wa polepole na wengine hujifunza haraka.

Changanua Hadhira Yako:

- Kiwango cha elimu cha jumla cha wanafunzi ni nini? Je, hawajui kusoma na kuandika, shule ya msingi, sekondari au chuo kikuu?

-Je, una wanafunzi wenye matatizo ya elimu? Ikiwa ndivyo, ni nini na utakabiliana nazo vipi?

UTAMADUNI:

Utamaduni huathiri mchakato wa kujifunza. Mwalimu lazima atumie mifano inayoeleweka katika utamaduni. Utamaduni huathiri jinsi tunavyofikiri na jinsi tunavyoona ulimwengu unaotuzunguka. Watu hujifunza vyema zaidi masomo yanapohusiana na mazingira yao. Utamaduni huamua majibu sahihi. Kwa mfano, tamaduni zingine hazina hisia. Wengine wana hisia. Jinsi wanafunzi wanavyoitikia Injili mara nyingi huathiriwa na utamaduni wao.

Katika tamaduni fulani haikubaliki kwa mwanamke kumfundisha mwanamume au mwanamume kumfundisha mwanamke. Tamaduni nyinginezo zinahitaji walimu kupokea kibali cha mzee au kiongozi wa kabila kabla ya kufundisha. Huenda ukahitaji kurekebisha mtindo wako wa mavazi au mwonekano ili ukubalike.

Ni muhimu kuelewa na kufanya kazi ndani ya tamaduni, kadiri inavyowezekana, mradi haikiuki kanuni za Maandiko au kuathiri uwasilishaji wa ujumbe wa Injili.

Changanua Hadhira Yako:

- Ni tamaduni gani zinawakilishwa?
- Ni kwa njia gani utamaduni utaathiri njia yako ya ufundishaji?
- Utamaduni utaathiri vipi matumizi ya somo lako?
- Ni kwa njia gani utamaduni utaathiri mwitikio kutoka kwa wanafunzi?
- Utahitaji kurekebisha mtindo wako wa ufundishaji au mwonekano ili ukubaliwe katika hili utamaduni?

UWEZO WA KIMWILI:

Uwezo wa kimwili unaweza kuathiri kujifunza. Kwa mfano, mwalimu wa wanafunzi ambao hawawezi kusikia au kuona atalazimika kurekebisha njia zao za kufundisha.

Changanua Hadhira Yako:

- Sogeza mbele wale wenye matatizo ya kuona na kusikia.
- Hakikisha vielelezo ni vikubwa vya kutosha kuonekana.
- Tumia mkalimani kwa viziwi [lugha ya ishara], ikiwezekana.
- Unaweza kuhitaji kupanga usaidizi maalum kwa wale walio na ulemavu mwingine wa kimwili.
- Tumia nguvu ya Mungu ya uponyaji kwao.

UKOMAVU WA KIROHO:

Wasikilizaji wako wanaweza kujumuisha wasioamini, waumini wapya, waamini waliokomaa au mchanganyiko wa wote watatu. Paulo anaonya kwamba baadhi ya watu hawako tayari kwa “chakula cha Neno” [kweli za ndani zaidi za kiroho]. Watu lazima walishwe “maziwa” ya Neno [kweli za msingi] kabla ya kuendelea na masomo ya ndani ya Biblia (1 Wakorintho 3:1-2).

Changanua Hadhira Yako:

-Je, wengi wao watakuwa makafiri? Labda hii itakuwa kweli katika mkutano wa wazi au kampeni ya jiji zima. Ujumbe wako unapaswa kuwalenga wasioamini.

-Je, hadhira ni waumini wapya? Ikiwa ndivyo, watahitaji kufundishwa kanuni za msingi za imani.

-Je, wengi watakuwa waumini? Hii inaweza kuwa kweli kwa mafungo au mkutano maalum uliofunguliwa kwa washiriki wa kanisa pekee. Lakini usifikirie kuwa kila mtu ni mwamini. Daima toa nafasi kwa watu kutubu na kumkubali Yesu kama Mwokozi.

-Unajua nini kuhusu kiwango chao cha kukomaa kiroho?

JINSIA:

Iwapo hadhira ni wanaume au wanawake wote au jinsia mchanganyiko inaweza kuathiri ufundishaji. Kwa mfano, somo kuhusu daraka la Biblia la waume kuwapenda wake zao lingefaa zaidi kwa hadhira ya wanaume kuliko hadhira ya kike.

Changanua Hadhira Yako:

-Je, wote watakuwa wanaume?

-Je, wote watakuwa wa kike?

-Itakuwa jinsia mchanganyiko?

WAKO KWENYE NDOA AU LA

Wenzi wa ndoa wana matatizo na mahitaji tofauti kuliko watu waseja, waliotalikiana, na wajane. Watu walio na watoto hukabili changamoto ambazo wenzi wasio na watoto hawana.

Changanua Hadhira Yako:

Changanua hadhira yako ili kubaini ni wangapi:

-Mmoja

- Kuolewa na watoto

-Kuolewa bila watoto

- Mjane na watoto

-Mjane bila watoto

-Kuachwa na si kuolewa tena, kulea watoto peke yake

-Kutalikiwa na si kuolewa tena, hakuna watoto

-Kutalikiwa na kuolewa tena, hakuna watoto

-Kuachwa na kuolewa tena na watoto

KIWANGO CHA KIJAMII NA KIUCHUMI:

Rekebisha ufundishaji wako kwa kiwango cha kiuchumi na kijamii kinachowakilishwa na watazamaji wengi. Yesu alihudumu kwa njia tofauti kwa mwanamke kisimani (Yohana 4) kuliko alivyomhudumia Nikodemo (Yohana 3). Mwanamke huyo alikuwa wa tabaka la chini kiuchumi. Nikodemo alikuwa wa tabaka la juu.

Paulo alisema ni lazima tuwe tayari kujirekebisha ili kuwasilisha Injili:

...nimefanywa kuwa vitu vyote kwa watu wote, ili kwa njia zote nipate kuwaokoa baadhi yao.

(1 Wakorintho 9:22) (Ona pia mistari 19-21).

Changanua Hadhira Yako:

- Je, kiwango cha uchumi kwa ujumla ni nini? Je, ni tabaka la juu, tabaka la kati, tabaka la chini? Je, wana mahitaji makubwa ya kifedha?

- Je, ni kazi gani? Wanafunzi, wizara, wafanyabiashara na wafanyikazi wa kitaalamu, wastaafu, akina mama wa nyumbani, vibarua, wasio na ajira?

- Wanaishi wapi? Miji, vijiji, maeneo ya mbali, maeneo maskini, maeneo ya tabaka la kati au la juu. Je, ni wahamiaji [wanahama mara kwa mara]? Je, hawana makazi?

MAHITAJI BINAFSI:

Ni muhimu kujua mahitaji ya kimwili, kiakili, kiroho, kihisia-moyo, na ya kimwili ya wasikilizaji. Hii ni muhimu katika kupata usikivu, matumizi na katika wito wa majibu.

Changanua Hadhira Yako:

Hapa kuna mahitaji na shida za kawaida za wanadamu:

-Mahitaji ya Kiroho:

-Wokovu

-Uhakika wa wokovu

-Utakaso/utakatifu

-Ubatizo wa maji

-Ubatizo wa Roho Mtakatifu

- Uponyaji na ukombozi

-Ukomavu wa Kiroho: Kwa mfano, karama za Roho, matunda ya Roho, kujua mapenzi ya Mungu, kukabiliana na majanga ya maisha, kukabiliana na majaribu, vita, maombi, kuzaa kiroho n.k.

- Mahitaji ya kihisia:

- Hofu
- Upweke
- Msongo wa mawazo na kukata tamaa
- Uchungu
- Kutokusamehe
- Kujiona
- hasira, hasira, matatizo mengine ya tabia
- Chuki
- Hatia
- Wivu
- Uasi

-Mahitaji ya Kifedha:

- Pesa haitoshi kukidhi mahitaji ya kimsingi
- Inahitaji ajira

-Mahitaji ya Kimwili:

- Ugonjwa
- Matatizo ya uzito
- Matatizo ya mwonekano

-Matatizo Maalum:

- Talaka
- Mielekeo ya kujiua
- Uasherati
- Kutoa mimba
- Madawa
- Sigara
- Pombe
- Uchawi
- Ubaguzi
- Kuonewa/kushikwa na pepo
- Huzuni/kushughulika na kifo
- Kusengenya, kulalamika, kulaani, lugha chafu
- Ibada za uwongo
- Tabia na mazoea mabaya
- Mafunzo ya watoto

UMRI:

Maudhui na ugumu wa somo lazima virekebishwe kulingana na kiwango cha umri wa wanafunzi. Muda wa kuzingatia na uwezo wa kujifunza hutofautiana kutoka kwa umri hadi umri. Watu ambao wamesoma jinsi watu wanavyokua na kukua kiakili, kimwili, kijamii, na kiroho wamebainisha sifa mbalimbali kwa makundi ya umri tofauti. Sifa au sifa hizi ni sifa za jumla zinazotumika kwa wanafunzi katika kundi fulani la umri. Sifa zinaweza kutofautiana kutoka kwa tamaduni hadi tamaduni:

Miaka 2-3:

A. Kimwili:

1. Kuiga; anapenda kusaidia.
2. Katika harakati; inahitaji shughuli za kimwili na vipindi vya kupumzika.
3. Ina uvumilivu mdogo, mfumo wa neva wenye hisia.
4. Anapenda kushughulikia mambo; anadadisi sana.
5. Hupenda mdundo na kibwagizo.
6. Haiwezi kuratibu misuli midogo. Misuli kubwa inakua.
7. Hukua na kujifunza anapocheza.

B. Kiakili:

1. Ni ya kufikiria.
2. Muda wa kuzingatia, dakika 3 hadi 4.
3. Anapenda inayojulikana na marudio.
4. Ana msamiati mdogo; anapenda hadithi rahisi.
5. Hujifunza kupitia hisia za kuona, kusikia, kugusa, kunusa, kuonja.
6. Hukatiza hadithi; anaweza kuimba nyimbo rahisi.
7. Huchukua maelezo.
8. Huamini anachoambiwa.
9. Hajifunzi vyema kwa mawaidha ya moja kwa moja.
10. Ni kukuza utu wa mtu binafsi.
11. Ni nyeti kwa hisia za wengine.

C. Kijamii:

1. Ana woga, anaogopa umati.
2. Ana hofu za kufikirika.
3. Inahitaji umakini wa mtu binafsi.
4. Hucheza peke yake. Lazima ujifunze kucheza na wengine.
5. Ni ubinafsi; inabidi kujifunza kushiriki na kusaidia.
6. Anapenda kucheza hadithi, kuigiza sehemu.
7. Ni mwigaji.
8. Inahitaji nidhamu thabiti.
9. Matairi kwa urahisi; amekasirishwa na kuchanganyikiwa.

10. Tamaa ya kuwafurahisha wazazi au mwalimu.

11. Inahitaji upendo, uelewaji, na usalama.

D. Kiroho:

1. Anaweza kuelewa jinsi ya kumshukuru na kumpendeza Mungu; kwamba Biblia ni Kitabu cha Mungu; kwamba kanisa ni nyumba ya Mungu.
2. Anamfikiria Mungu kama mtu halisi na mwenye upendo.
3. Hujifunza kutoka kwa Mungu kupitia asili na uzoefu wa kawaida ambamo Mungu ametajwa.
4. Anahitaji kuhisi kwamba mwalimu wake na Mungu wanampenda.
5. Inapofundishwa ipasavyo, kwa uaminifu humtegemea Bwana.
6. Huomba wakati wa kuhamasishwa kihisia.
7. Anajifunza kutoa kwa sababu anampenda Yesu.

Miaka 4-5:

A. Kimwili:

1. Ana uwezo wa kujitunza zaidi.
2. Anaweza kuvaa mwenyewe.
3. Anapenda shughuli za kimwili.
4. Huzungumza sana.
5. Anaweza kuwa na hasira.
6. Misuli bado inakua.
7. Ana uvumilivu kidogo wa mwili.

B. Kiakili:

1. Inaweza kuchukua programu ambayo sio tofauti sana.
2. Ina muda wa kuzingatia wa takriban dakika 10.
3. Mawazo ni mazuri.
4. Anaelewa kidogo kuhusu muda na nafasi.
5. Kuamshwa kwa urahisi kwa upendo na huruma.
6. Kuongezeka kwa uwezo wa kiakili.
7. Uhalisia
8. Anaweza kukariri mistari fupi.
9. Tayari kukutana na uzoefu mpya wa kihisia na kiakili.

C. Kijamii:

1. Tayari kukutana na uzoefu mpya wa kijamii.
2. Mzuri katika ujuzi fulani wa kucheza.
3. Kukua katika uwezo wa kuelewana na wengine.
4. Hupenda kucheza michezo inayohusisha ushirikiano.
5. Nidhamu bora.
6. Kujijali; inahitaji mazoezi katika kushiriki na kutoa.

7. Kukua kwa urafiki.
8. Kukuza sifa za uongozi.
9. Anapenda sana na anatamani kupendeza.
10. Anapenda kuigiza au kucheza hadithi.

D. Kiroho:

1. Anaweza kumwabudu Bwana kwa uaminifu; inaweza kuongozwa kumthamini Mungu kupitia maajabu yake katika asili.
2. Hunena juu ya Bwana kwa njia ya kibinafsi.
3. Anaelewa kwamba Mungu anapenda na kumjali.
4. Anajua kuwa kuasi kwa makusudi ni dhambi.
5. Anaweza kujifunza ukweli wa uwepo wa Mungu, kujali, mwongozo, utoaji, hekima.
6. Ni mwaminifu kiasili, lakini lazima afundishwe kumwamini na kumtii Bwana.

Miaka 6-8:

A. Kimwili:

1. Kiwango cha ukuaji hupungua.
2. Ana mlipuko wa ghafla wa nishati.
3. Matairi kwa urahisi.
4. Inahitaji shughuli mbalimbali.
5. Anahitaji kujifunza kumaliza kile anachoanzisha.
6. Anapenda kushughulikia vitu.

B. Kiakili:

1. Inasisimua na yenye huruma.
2. Anapenda upendo maalum na mwongozo.
3. Kufikirika, kufikiri.
4. Hujifunza kupitia hisi, uzoefu, na maneno.
5. Anapenda hadithi za Biblia zinazoonyesha nguvu za Mungu.
6. Hupenda kutatua matatizo ya kiakili kwa maneno.
7. Hujifunza kuchagua.
8. Anakariri maneno rahisi kuliko mawazo.
9. Huanza kufahamu asili za kijiografia na kihistoria.

C. Kijamii:

1. Hukua chini ya sifa kwa matendo sahihi.
2. Inahitaji mazoezi katika usaidizi, fadhili, ushirikiano, kutokuwa na ubinafsi, kuzingatia.
3. Anaiga watu wazima na anataka kibali cha watu wazima.
4. Anafurahia hadithi kuhusu watoto wa umri wake.
5. Wakati mwingine waasi; inasimulia hadithi ndefu.
6. Hupendelea shughuli za kikundi zisizo na ushindani.

7. Huchagua marafiki; mabadiliko rafiki bora mara nyingi.

D. Kiroho:

1. Faida kwa mifano iliyokomaa kiroho.
2. Kuweza kutambua upendo na msamaha wa Mungu.
3. Hujifunza uchaji kwa amri na mfano.
4. Mara nyingi yuko tayari kumpokea Kristo kama Mwokozi.
5. Anaweza kujifunza kuomba na kuishi kwa ajili ya Yesu.
6. Anaweza kutatua matatizo kwa kwenda kwenye Biblia.
7. Inahitajika kufundishwa kuungama dhambi mara moja.
8. Ana hamu ya kujua kuhusu kifo.
9. Anapenda matukio na hadithi za kimisionari.

Miaka 9-11:

A. Kimwili:

1. Yuko katika hali nzuri zaidi ya maisha.
2. Ni hai na inachangamka.
3. Kukua kwa uhuru.
4. Sio nadhifu sana.
5. Anapenda shughuli za nje.
6. Hukua kwa wastani.

B. Kiakili:

1. Anaweza kutumia Biblia kutafuta marejeleo na masuluhisho ya matatizo; pia ramani na kamusi.
2. Ana uwezo mzuri wa kukariri; yuko macho na anakosoa kazi yake mwenyewe.
3. Je, ni kuendeleza dhana za wakati na nafasi.
4. Anavutiwa na matatizo.
5. Ana hamu ya habari; iko hai.
6. Ana maslahi mengi; anaweza kuandika mashairi, hadithi.
7. Ni mbunifu ikiwa unampa wakati wako, maslahi, na ufahamu.
8. Hupenda kuangalia maendeleo yako mwenyewe.
9. Anavutiwa na asili na watu wenye ujasiri.
10. Imeongeza nguvu ya umakini.

C. Kijamii:

1. Inaweza kuhimizwa kuwa na viwango vya juu.
2. Kuvutiwa na haki.
3. Anapenda kushiriki darasani.
4. Hupendelea marafiki zako; hapendi jinsia tofauti.

5. Ana uaminifu wa kikundi.
6. Anapenda viongozi.
7. Ifundishwe kuheshimu mamlaka.
8. Ana aibu kidogo kuliko akiwa mdogo.

D. Kiroho:

1. Tayari kwa wokovu.
2. Hujibu mafundisho juu ya kukua katika Kristo.
3. Anaweza kuelewa kweli za mafundisho.
4. Inahitaji kutiwa moyo katika ibada za kila siku.
5. Inaweza kuwa na nia ya kushinda wale katika familia yako mwenyewe na jirani.

Miaka 12-14:

A. Kimwili:

1. Hukua haraka na bila usawa.
2. Wasichana hukomaa mapema kuliko wavulana.
3. Kuaibishwa na ulegevu unaosababishwa na ukuaji usio sawa.
4. Spurts ya nishati na slumps ya uchovu.
5. Mara nyingi kipindi kigumu zaidi cha maisha.

B. Kiakili:

1. Ana akili timamu; inaweza kukariri vizuri ikiwa kupendezwa kunachochea.
2. Ana hisia kali za ucheshi.
3. Ndoto za mchana, kujiona shujaa.
4. Hujibu kihisia kupita kiasi.
5. Anataka kufanya maamuzi ya maisha mwenyewe.
6. Ni nyeti, mkweli, chini ya mhemko uliokithiri, mkosoaji, mwasi.

C. Kijamii:

1. Anaweza kuhamisha uaminifu kutoka nyumbani hadi shuleni, mwalimu, au mtu fulani anaampendekeza.
2. Hufuata umati.
3. Njaa za "uzoefu"; huweka mbele ya kutojali.
4. Hofu kuchukuliwa kuwa za kitoto; anajaribu kutenda mtu mzima.
5. Kuanza kuvutiwa na jinsia tofauti.
6. Anatamani kuwa muhimu, kushinda marafiki na kuwa mmoja wa genge.

D. Kiroho:

1. Inaonekana kwa vijana wakubwa kwa uongozi.
2. Yuko katika hatua ya maswali.

3. Lazima kutambua hitaji la Mwokozi na kuwa na uhakika wa wokovu.
4. Inahitaji mwongozo.

Miaka 15-18:

A. Kimwili:

1. Kuzidisha unyonge wao wa kimwili.
2. Kuunda na kuimarisha tabia za kimwili.
3. Kujali mwonekano wao wa kibinafsi.
4. Huvutiwa na jinsia tofauti.

B. Kiakili:

1. Kuwa na uwezo wa kufikiri.
2. Hukumbuka mawazo mara nyingi zaidi kuliko maneno.
3. Idealistic na mara nyingi ubunifu.
4. Hudhibiti mawazo kwa sababu na uamuzi.

C. Kijamii:

1. Hupenda shirika na wajibu wa uongozi.
2. Anataka kuwa wa kikundi.
3. Anatamani idhini ya wengine wa umri wao.
4. Ajabu kuhusu siku zijazo.
5. Kuwa na hamu ya kuwasaidia wengine.
6. Wanajitahidi kudhibiti hisia zao.
7. Hutafuta msisimko.
8. Kukabiliwa na kuwa na hisia.
9. Waasi dhidi ya mamlaka.
10. Kutamani usalama.

D. Kiroho:

1. Mara nyingi kuwa na mashaka juu ya mambo ya kiroho.
2. Hujibu kwa haraka rufaa za kihisia.
3. Anataka Ukristo wa kibinafsi, unaofanya kazi "unaofanya kazi."

Watu wazima:

A. Kimwili:

Watu wazima kimwili wamefikia ukomavu wa ukubwa na kimo. Wana uwezo wa kimwili wa kukaa kwa muda mrefu zaidi kuliko watoto wadogo. Watu wazima wanaweza kukabiliana na

matatizo ya afya zaidi kuliko vijana. Watu wazima wanaweza kuhangaikia sura na uwezo wao ikiwa hawatapatana na kile kinachoonekana kuwa cha kawaida katika utamaduni wao.

B. Kiakili:

Uwezo wa kiakili, mitazamo na maadili yamesisitizwa kwa uthabiti. Watu wazima ni zaidi "kuweka katika njia zao" na ni vigumu kwao kubadilika. Kwa ujumla, inaonekana kuwa ngumu zaidi kujifunza mambo mapya kadiri umri unavyoongezeka. Muda wa tahadhari ni bora kwa watu wazima kuliko watoto. Wanaweza kuchukua somo refu na mbinu tofauti zaidi. Watu wazima wengi wana ufahamu mzuri wa lugha na utamaduni wao. Watu wazima wengi wanapendelea dhana za kujifunza kuliko kukariri ukweli.

C. Kijamii:

Watu wazima wengi kwa kawaida wametulia katika kiwango fulani cha kijamii na kiuchumi. Wengi wa marafiki zao kwa kawaida watakuwa kutoka kiwango sawa. Huenda wengine wanatatizika kuboresha hali yao ya kijamii na kiuchumi. Wengi wamechagua au watachagua wenzi wao hivi karibuni.

D. Kiroho:

Watu wazima wanahitaji mwongozo wa kiroho katika maamuzi makuu ya maisha kama vile ndoa, huduma, elimu ya juu na chaguzi za kikazi. Pia wanahitaji mwongozo katika mahusiano ya wanandoa na familia.

Waumini wanahitaji mafundisho zaidi katika ukomavu wa kiroho na kushiriki kikamilifu katika huduma ya kanisa. Wanahitaji kugundua na kutumia karama zao za kiroho. Wasioamini wanahitaji kusikia Injili na kuletwa kwenye wokovu.

KUJIPIMA

1. Andika Aya Muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

2. Nini maana ya "uchambuzi wa hadhira"?

3. Kwa nini uchanganuzi wa hadhira ni muhimu?

4. Fupisha hatua katika kuchanganua hadhira.

5. Chagua rika fulani ambalo tayari unafundisha au unapanga kufundisha. Kagua sifa za kikundi hicho cha umri katika somo hili. Andika muhtasari kuhusu kikundi cha umri.

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Yesu alikuwa na wanafunzi kumi na wawili. Kwa kutumia ujuzi uliojifunza katika sura hii, chambua hadhira hii. Utapata habari juu ya wanafunzi kumi na wawili katika Mathayo, Marko, Luka, Yohana na kitabu cha Matendo.
2. Changanua hadhira unayopanga kufundisha.
3. Jifunze masomo yaliyofundishwa na Yesu kwa Nikodemo katika Yohana 3 na kwa mwanamke kisimani katika Yohana.
4. Mmoja alikuwa tabaka la juu na mwenye akili. Mmoja wao alikuwa tabaka la chini. Mbinu za kufundishia na maudhui ya somo yalitofautiana vipi? Je, walikuwa wanafananaje?

SURA YA TISA

KUTAMBUA MALENGO

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Bainisha neno “lengo”.
- Eleza umuhimu wa malengo katika ufundishaji.
- Andika malengo.
- Tumia orodha kutathmini malengo.
- Eleza tofauti kati ya malengo ya jumla na mahususi.
- Tambua lengo la mwisho la mafundisho ya Biblia.

AYA MUHIMU:

**ambaye sisi tunamhubiri habari zake, tukimwonya kila mtu na kumfundisha kila mtu katika hekima yote, tupate kumleta kila mtu mkamilifu katika Kristo Yesu.
(Wakolosai 1:28)**

UTANGULIZI

Umejifunza kwamba ukuaji wa kweli wa kiroho haupimwi kwa kile ambacho mwanafunzi anasikia, bali kwa kile anachofanya kuhusu kile anachosikia. Katika sura hii utajifunza jinsi ya kutaja malengo ambayo yatakusaidia kuamua kama wanafunzi wameelewa kweli na wanafanyia kazi yale waliyojifunza.

MALENGO

Lengo ni lengo au mwisho wa kitendo. Ni hatua, lengo, au matokeo yanayotarajiwa kufikiwa. Mwalimu anapoeleza malengo, anaandika taarifa za malengo kwa wanafunzi wake. Haya yameelezwa katika istilahi zinazoelezea kile ambacho wanafunzi wataweza kufanya baada ya kumaliza somo. Somo unalosoma sasa lina malengo. Rudi mwanzoni mwa somo na upitie malengo haya.

UMUHIMU WA MALENGO

Malengo ni muhimu kwa sababu:

1. Huelekeza maombi ya mwalimu, mipango, ufundishaji na shughuli za kujifunza kuelekea lengo mahususi. Unajua hasa unachotaka kutimiza katika kila somo ili uweze kuomba, kupanga, kufundisha na kuandaa shughuli za kujifunza ipasavyo.
2. Zinaweza kutumika kupima ufanisi wa ufundishaji. Utaweza kujua ikiwa wanafunzi wamejifunza kweli ulichotaka kuwafundisha.
3. Wanaboresha ufundishaji wako. Kwa sababu unaweza kupima ufanisi wa ufundishaji wako, unaweza kujua unapofeli na unapofaulu. Unaweza kujifunza kutokana na kutofaulu na kufaulu na kuendelea kuboresha ufundishaji wako.
4. Huwasaidia wanafunzi kuwa watendaji badala ya kuwa wasikiaji tu wa Neno. Unapoweka malengo na kuyawasilisha kwa uwazi kwa wanafunzi kabla ya kuanza kufundisha, basi watajua kile kinachotarajiwa kutoka kwao.

NAMNA YA KUANDIKA MALENGO

MALENGO YA SERIKALI KUHUSU UFAULU WA WANAFUNZI:

Sema hasa unachotaka waweze kufanya. Hapa kuna lengo lililotajwa katika suala la ufaulu wa wanafunzi:

“Mwisho wa somo hili mwanafunzi ataweza kueleza Yohana 3:16”.

Hapa kuna lengo ambalo limesemwa vibaya:

"Nitawafundisha wanafunzi Yohana 3:16."

Lengo la kwanza limeelezwa kwa usahihi kwa sababu linabainisha kile unachotaka mwanafunzi aweze kufanya mwishoni mwa somo. Unaweza kuamua ikiwa amejifunza ifaavyo kwa kumwomba akufafanulie andiko la Yohana 3:16 .

Lengo la pili sio sahihi. Inasema kile utafanya badala ya kile unachotaka mwanafunzi aweze kufanya. Utajuaje kuwa umemfundisha ipasavyo? Lengo halitoi njia ya kuamua hii.

ANZA KILA LENGU KWA KITENZI:

Kitenzi ni neno la kitendo ambalo hutambulisha matokeo yanapaswa kuwa nini. Tumia taarifa ya ufunguzi kama hii:

"Baada ya kumaliza somo hili mwanafunzi ataweza:"

Kisha orodhesha malengo, ukianza kila moja na kitenzi. Katika sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya sura hii kuna orodha ya vitenzi vya kukusaidia katika kutaja malengo. Huu hapa ni mfano wa lengo lililoanzishwa na kitenzi:

"Baada ya kumaliza sura hii mwanafunzi ataweza kueleza mpango wa wokovu."

"Eleza" ni neno la kitendo. Inaelezea kile unachotaka mwanafunzi aweze kufanya kama matokeo ya somo.

ELEZA KILA LENGU BINAFSI:

Taja tokeo moja tu la kujifunza kwa kila lengo. Hapa kuna baadhi ya mifano:

"Baada ya kumaliza sura hii mwanafunzi ataweza:

Kulia: Nukuu Yohana 3:16.

Sio sahihi: Nukuu na ueleze Yohana 3:16."

Ikiwa unataka waieleze pia, unapaswa kutaja malengo mawili tofauti:

"Baada ya kumaliza somo hili mwanafunzi ataweza:

Nukuu Yohana 3:16

Eleza Yohana 3:16"

TAMKA MALENGO KWA MFULULIZO:

Kila lengo linapaswa kuhusishwa na kile kinachotangulia na/au kinachofuata. Kwa mfano, "nukuu Yohana 3:16" ni lengo zuri la kuorodhesha kabla ya "kueleza Yohana 3:16". Mwanafunzi lazima aijue ili aweze kuielezea.

TAJA KILA LENGU KUHUSU TABIA UNAZOWEZA KUZINGATIA:

Hapa kuna baadhi ya mifano:

"Baada ya kumaliza sura hii mwanafunzi atafanya:

Kulia: Eleza Yohana 3:16 .

Si sahihi: Elewa Yohana 3:16"

Mwanafunzi akiweza kueleza Yohana 3:16 utajua anaelewa. Ikiwa lengo lako limeelezwa "Anaelewa Yohana 3:16" haliwezi kupimika. Haiielezi ni NINI mwanafunzi atafanya ili kukuwezesha kujua ikiwa umetimiza lengo.

FANYA KILA LENGU LIAFIKIE:

Ukiweka malengo ambayo ni magumu sana, wanafunzi watafunjika moyo.

ORODHA-CHUNGUZI

Tumia orodha hii ya maswali kuangalia malengo unayoandika kwa wanafunzi wako:

1. Je, imeandikwa kwa kuzingatia ufaulu wa wanafunzi? Je, inasema kile unachotarajia kutoka kwa mwanafunzi badala ya kile utafanya?
2. Je, inaweza kuonekana? Je, umeandika lengo katika suala la tabia unaweza kuchunguza ili kuona kama umekamilisha lengo?
3. Je, ni maalum? Je, inaeleza kwa uwazi na hasa kile kinachotarajiwa kutoka kwa mwanafunzi.
4. Je, ni mtu binafsi? Je, kuna matokeo moja tu ya kujifunza kwa kila lengo?
5. Je, inafuatana? Je, inahusiana na malengo yanayotangulia au kufuata?
6. Je, inaweza kufikiwa? Hakikisha si vigumu sana kwa mwanafunzi kufikia.
7. Je, ni Biblia?

MALENGO YA JUMLA NA MAALUM

Utaweka malengo ya jumla na mahususi kwa wanafunzi wako.

MALENGO YA JUMLA:

Malengo ya jumla ni malengo ambayo yanahusu ufundishaji wako kwa ujumla. Ni malengo ambayo wanafunzi wanapaswa kufikia kwa muda. Hapa kuna malengo ya jumla ambayo yanapaswa kuwa malengo ya msingi kwa kila mwalimu. Malengo haya yamewekwa kulingana na tabia ya mwanafunzi ambayo unaweza kuona:

Kama matokeo ya masomo ninayofundisha, mwanafunzi ata:

Itikia Injili:

Lengo hili linazingatiwa kwa urahisi. Je, mwanafunzi anatubu na kuacha dhambi?

Pokea Ubatizo wa Roho Mtakatifu:

Mwalimu anapaswa kusaidia kumwongoza kila mwanafunzi katika tajriba hii. Ishara ya kunena kwa lugha nyingine na ushahidi wa nguvu ya kushuhudia inaweza kuangaliwa ili kuona kama lengo hili limefikiwa.

Ubatizwe kwa Maji:

Wanafunzi ambao wamezaliwa mara ya pili wanapaswa kutiwa moyo kumfuata Yesu katika maungamo haya ya hadhara ya imani yao.

Onyesha Matunda ya Kiroho:

Kusudi muhimu la kufundisha ukuaji wa tabia kama ya Kristo. Hii ingejumuisha matunda ya kiroho yaliyoorodheshwa katika Wagalatia 5:22-23. Pia ingejumuisha kusitawisha mtindo wa maisha wa Ufalme unaotegemea kanuni zilizofundishwa na Yesu na kupanuliwa zaidi katika Nyaraka katika Agano Jipya.

Gundua Karama za Kiroho:

Biblia inafunua kwamba kila mwamini ana angalau karama moja ya kiroho. Ni wajibu wa mwalimu wa Kikristo kuwasaidia wanafunzi kugundua karama zao za kiroho.

Tumia Karama za Kiroho:

Haitoshi tu kugundua karama za kiroho. Mwanafunzi anapaswa kutiwa moyo kutumia karama hizi katika kazi ya huduma.

Zaana Kiroho:

Mzunguko wa kufundisha haujakamilika hadi mwanafunzi anayefundishwa azalishe kiroho. Tazama 2 Timotheo 2:2.

Jihusishe na Mafunzo ya Binafsi ya Biblia:

Kusitawisha funzo la kibinafsi la Biblia ni kusudi muhimu la ujumla. Jinsi unavyofundisha Biblia inapaswa kuwatia moyo wanafunzi wajifunze peke yao. Kozi ya Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime, "*Njia za Ubunifu za Kujifunza Biblia*", inaweza kukusaidia kuwafundisha wanafunzi mbinu mbalimbali za kujifunza Biblia kibinafsi.

Tumia Nyenzo za Utafiti wa Biblia:

Ikiwa unaweza kupata nyenzo za utafiti wa Biblia kama vile kamusi, konkodansi, n.k., wanafunzi wanapaswa kufundishwa kutumia nyenzo hizi. Kozi ya Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime, "*Njia za Ubunifu za Kujifunza Biblia*", itakusaidia kuwafundisha wanafunzi jinsi ya kutumia nyenzo kama hizo.

Omba Mara kwa Mara:

Wanafunzi wanapaswa kufundishwa jinsi ya kuomba mara kwa mara hadharani na faraghani.

Shiriki katika Ushirika wa Kanisa:

Wanafunzi wanapaswa kuwa washiriki hai wa ushirika wa kanisa la mtaa.

MALENGO MAALUM:

Malengo mahususi ni yale unayoweka kwa kila somo unalopanga kufundisha. Hizi zitatofautiana kutoka somo hadi somo, kutegemea mada ya somo. Kagua malengo yaliyotajwa mwanzoni mwa somo katika mwongozo huu. Angalia jinsi malengo mahususi yanavyotofautiana katika kila sura kulingana na maudhui ya somo.

LENGO LA MWISHO KUU

Biblia inafunua lengo la mwisho, lengo la mwisho la mafundisho yote ya Biblia:

**ambaye sisi tunamhubiri habari zake, tukimwonya kila mtu na kumfundisha kila mtu katika hekima yote, tupate kumleta kila mtu mkamilifu katika Kristo Yesu.
(Wakolosai 1:28)**

Kusudi la mwisho la kufundisha na kuhubiri ni kuwatayarisha wanafunzi kusimama mbele za Mungu wakiwa wamekamilika katika Kristo Yesu.

KUJIPIMA

1. Andika Mstari muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

2. Fafanua neno "lengo".

3. Kwa nini malengo ni muhimu katika kufundisha?

4. Kuna tofauti gani kati ya malengo ya jumla na mahususi?

5. Je, ni malengo gani kati ya haya ambayo yameelezwa kwa usahihi?

Mwishoni mwa somo hili mwanafunzi atafanya:

Mfano A: Jua Yohana 3:16.

Mfano B: Soma Yohana 3:16.

Mfano_____ ni sahihi.

6. Lengo la mwisho la mafundisho ya Biblia ni lipi?

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Tumia chati ifuatayo unapochagua vitenzi vya kuandika malengo:

MIFANO YA VITENZI

Ikiwa lengo ni:	Ujuzi	Kuelewa	Maarifa
	Kisha tumia vitenzi hivi:	Kisha tumia vitenzi hivi:	Kisha tumia vitenzi hivi:
	Taja	Changanua	Saidia
	Rejelea	Tenganisha	Ongoza
	Orodhesha	Kati ya	Fundisha
	Eleza	Linganisha	Panga
	Tia Orodha	Tofautisha	Uliza
	Kariri	Tafsiri	Fanya Utafiti
	Kumbuka	Elezea tofauti	Tumia
	Andika	Weka Vikundini	Weka Akilini
	Tambua	Chagua	Zaa
	Tia akilini	Chagua	Tumia
	Tafuta	Tenganisha	Fanya Mazoezi
	Kuwa na Ufahamu wa	Chunguza	Suluhisha
	Kuwa na Mazoea na	Tambua	Pitia
	Pamoja	Gundua	Eleza
	Fafanua	Fananisha	Wasiliana
	Elezea Zaidi	Zalisha	Saidia katika
	Gundua	Pangilia	Ombea
	Tia Jina	Tafsiri	Onyesha
	Muhtasari	Tathmini	Panga
	Nukuu	Tafuta	Buni
	Fupisha	Jadili	Onyesha
			Tafiti
			Endeleza
			Jifunze

2. Andika baadhi ya malengo mahususi ya somo unalopanga kufundisha. Tumia orodha kutathmini malengo uliyoandika.

- ___ 1. Je, imeandikwa kwa kuzingatia kufaulu kwa wanafunzi? Je, inasema kile unachotarajia kutoka kwa mwanafunzi badala ya kile utafanya?
- ___ 2. Je, inaweza kuonekana? Je, umeandika lengo katika suala la tabia unaweza kuchunguza ili kuona kama umekamilisha lengo?
- ___ 3. Je, ni maalum? Je, inaeleza kwa uwazi na hasa kile kinachotarajiwa kutoka kwa mwanafunzi.

- ___4. Je, ni mtu binafsi? Je, kuna matokeo moja tu ya kujifunza kwa kila lengo?
___5. Je, ni mfuatano? Je, inahusiana na malengo yanayotangulia au kufuata?
___6. Je, inaweza kufikiwa? Hakikisha si vigumu sana kwa mwanafunzi kufikia.
___7. Je, ni Kibiblia?
3. Kwa kutumia muhtasari ufuatao kujifunza malengo ambayo Mungu aliweka kwa ajili ya karama za huduma:

WAEFESO 4:11-16

"Na zawadi zake zilikuwa kwamba wengine wawe;

- A. Aina Mbalimbali Za Huduma: Baadhi ya mitume, wengine manabii, wengine wainjilisti, baadhi ya wachungaji na walimu:
- B. Kazi: Kwa ajili ya kuwakamilisha watakatifu, kwa kazi ya huduma na kwa ajili ya kuwajenga Mwili wa Kristo,
1. Matokeo Yanayotarajiwa: Hata sisi sote tutakapoufikia umoja wa imani na kumfahamu sana Mwana wa Mungu, hata kukomaa utu uzima, hata kufika kwenye kimo cha utimilifu wa Kristo;
 2. Mitazamo Iwezekanayo: ili tusiwe tena watoto;
 - a) Isiyotakiwa: Inatupwa huku na huku na kuchukuliwa na kila upepo wa mafundisho kwa ujanja wa watu, kwa ujanja wao katika mbinu za udanganyifu.
 - b) Yafaayo: Badala yake, tukisema ukweli kwa upendo, tunapaswa kukua kila njia ndani yake yeye aliye kichwa, ndani ya Kristo, ambaye kutoka kwake mwili wote unashikamanishwa na kushikanishwa kwa kila kiungo ambacho hushirikiwa kwa ajili yake, kila kiungo kinapofanya kazi ipasavyo, hukua na kujijenga katika upendo.

SURA YA KUMI

-

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Tambua mambo yanayofanana kwa kila hali ya ufundishaji.
- Tambua sehemu za mpango wa msingi wa ufundishaji.
- Fanya muhtasari wa hatua za kupanga somo.
- Panga somo.

AYA MUHIMU:

Mwalimu mwenye hekima hufanya kujifunza kuwa furaha. (Mithali 15:2, TLB)

UTANGULIZI

Umejifunza ujumbe ambao Yesu alifundisha. Umejifunza mbinu za kufundishia, jinsi ya kutumia visaidizi vya kufundishia, uchanganuzi wa hadhira, na jinsi ya kutaja malengo. Utatumia ujuzi huu wote katika sura hii unapopanga somo.

HALI YA KUFUNDISHA

Unapopanga somo, kumbuka kwamba kila hali ya ufundishaji inahusisha mambo yafuatayo ya kawaida:

MAWAKALA WA KIMUNGU:

Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu ni mawakala wa kiroho wa kimungu nyuma ya mafundisho ya Biblia. Roho Mtakatifu ni nguvu inayomwezesha mwalimu kufundisha na kufungua ufahamu wa mwanafunzi. (Pitia Sura ya Pili).

MWALIMU:

Mwalimu ndiye anayejua ukweli wa kufundishwa:

Akaanza kuwafundisha mambo mengi. (Marko 6:34)

(Pitia Sura ya Kwanza na ya Pili, "*Mwalimu Anatoka kwa Mungu*").

MWANAFUNZI:

Mwanafunzi ni mwanamume au mwanamke mwaminifu ambaye huhudhuria kwa kupendezwa na somo linalotolewa. Mwanafunzi hujifunza anapoitikia kile anachoona, kusikia, na kuelewa:

...Alisema [Yesu] neno...kama walivyoweza kusikia. (Marko 4:33)

Mwalimu lazima afanye mengi zaidi ya kufundisha ukweli wa Biblia. Ukweli pekee hauna maana. Mwanafunzi lazima aelewe na kutumia ukweli. Katika Mathayo 13 katika mfano wa mpanzi, mbegu iliyoanguka kando ya njia ilinyakuliwa kwa sababu msikiaji hakuelewa (Mathayo 13:19). Wanafunzi lazima waelewe maana ya kile kinachofundishwa kulingana na uzoefu wao wa kibinafsi. (Rejelea Sura ya Nane).

LUGHA:

Lugha inayotumika kufundishia lazima ieleweke kwa mwanafunzi au sivyo lazima mfasiri atumike. (Rejelea Sura ya Nane).

MAZINGIRA:

Watu hujifunza vyema wakati somo linahusiana na mazingira yao. Mambo wanayojifunza lazima yawe yenye kutumika na yatumike kwa matatizo yanayowakabili maishani. Ujumbe lazima uhudumie mahitaji yaliyoundwa na mazingira ya nyumbani, kazini, au huduma. (Angalia Sura ya Nane).

SOMO:

Somo la kuonyesha ni Neno la Mungu, Biblia. Biblia ndicho kitabu cha msingi cha mafundisho. Vitabu vingine na nyenzo zinaweza kutumika, lakini Neno la Mungu ndilo mamlaka ya mwisho. (Pitia Sura ya Tatu na Nne).

MALENGO:

Kila somo lazima lihusiane na malengo ya jumla na mahususi ya kiroho. (Pitia Sura ya Tisa).

MBINU:

Kila somo hufundishwa kwa kutumia mbinu. (Pitia Sura ya Tano na ya Sita).

MFANO

Huu hapa ni mfano wa vipengele vya hali ya kawaida ya ufundishaji kwa kutumia Yohana 4:

Mawakala wa Kiungu: Yesu alizungumza ujumbe wa Mungu Baba, akitiwa nguvu na Roho Mtakatifu.

Mwalimu: Yesu.

Mwanafunzi: Mwanamke kisimani.

Lugha: Yesu alizungumza naye katika lugha ambayo angeweza kuelewa.

Mazingira: Mazingira yalikuwa kisima cha Jacob. Yesu alitumia mazingira kuwasilisha somo.

Somo: Mungu ni Roho, nao wamwabuduo yeye imewapasa kumwabudu katika roho na kweli. Yesu ndiye chanzo cha maji ya uzima.

Malengo: Kumwongoza mwanamke kutambua hitaji lake halisi halikuwa maji ya kimwili bali maji yaliyo hai.

Mbinu: Yesu alitumia kitu cha kawaida [maji] kama kifaa cha kufundisha ili kuvutia watu. Alitumia tukio la kawaida [kuja kuteka maji] kama fursa ya kufundisha. Yesu alitumia tofauti kati ya maji ya asili na maji ya uzima. Alitumia mazungumzo, maswali, na kurejelea mila. Alinukuu kutoka katika Agano la Kale na akatumia hali ya sasa kuhusisha na mahitaji ya mwanamke. Alitumia somo hilo katika maisha yake na akaomba jibu la kibinafsi.

KUPANGA SOMO

Sasa uko tayari kupanga somo. Fuata hatua hizi:

HATUA YA KWANZA - Jitayarisha Kiroho:

Tayarisha moyo wako:

Maandalio ya moyo katika mwanadamu na jawabu la ulimi hutoka kwa Bwana. (Mithali 16:1)

Tayarisha akili yako:

Mtu wa kwenu akipungukiwa na hekima, na aombe dua kwa Mungu, awapaye wote, kwa ukarimu, wala hakemei; naye atapewa. (Yakobo 1:5)

Omba kwamba Mungu atayarisha moyo ya wanafunzi kupokea Neno. Jiombee mwenyewe, ili Mungu atie mafuta na kukuwezesha kushiriki Neno lake.

HATUA YA PILI - Jifunze Somo:

Soma andiko la Biblia kwa ajili ya somo. Soma vifungu vinavyozunguka vinavyotoa usuli wa somo. Tafakari juu ya kifungu kwa kurudia kusoma polepole na kwa uangalifu. Jifunze kila kitu

ambacho Biblia inasema juu ya somo ambalo utafundisha. Ikiwa una nyenzo za utafiti wa Biblia kama vile konkodansi, kitabu cha kujifunza maneno, na maoni, tumia hivi kwa utafiti zaidi:

Jitahidi kujionyesha kuwa umekubaliwa na Mungu, mtenda kazi asiye na sababu ya kutahayari, ukitumia kwa halali neno la kweli. (2 Timotheo 2:15)

Unapojifunza, andika mambo muhimu na mawazo maalum ambayo Roho Mtakatifu huleta akilini mwako. Utatumia vidokezo hivi kutengeneza muhtasari wa somo.

HATUA YA TATU - Chambua Hadhira:

Tumia ujuzi uliojifunza katika Sura ya Nane ya kozi hii kuchanganua hadhira utakayofundisha.

HATUA YA NNE - Weka Malengo:

Kwa kutumia madokezo ya somo uliyoandika na ukizingatia uchanganuzi wako wa hadhira, weka malengo ya somo. (Pitia Sura ya Tisa ya kozi hii, "Kubainisha Malengo").

HATUA YA TANO - Eleza Sehemu za Msingi za Somo:

Kuna sehemu nne za msingi za mpango wa kufundisha somo la Biblia: Utangulizi, mwili wa somo, matumizi, na hitimisho. Muhtasari una maelezo mafupi yaliyoandikwa ambayo yanatoa muhtasari wa kweli muhimu unazotaka kuwasilisha katika kila sehemu ya somo. Muhtasari ni usaidizi muhimu wa kufundishia kwa sababu hukusaidia kubaki kwenye somo unapofundisha. Pia hukusaidia kukumbuka kweli muhimu unazohitaji kuwafundisha wanafunzi. Tumia madokezo uliyoandika wakati wa somo lako kutengeneza muhtasari wa ufundishaji.

Hapa kuna njia ya kuandika muhtasari:

Kichwa: Majina huwasaidia watu kukumbuka mada. Pia humsaidia mwalimu kuwa mahususi kuhusu madhumuni ya somo. Chagua kichwa cha somo kinachoakisi ukweli mkuu. Jiulize, "Ninazungumzia nini katika somo hili?" Andika kichwa mwanzoni mwa muhtasari wako.

Utangulizi: Utangulizi ni mwanzo wa somo. Ni muhimu kwamba utangulizi umpende mwanafunzi au asiendelee kusikiliza.

Yesu hakuwa na utangulizi wa kawaida. Alipata usikivu wa wasikilizaji Wake kwa njia kadhaa. Wakati fulani aliita kwa hakika kwa kusema "Hakika, hakika". Yesu aliposema "Hakika, hakika", ilikuwa ni sawa na kusema "Sikilizeni kwa makini...hili ni muhimu!"

Yesu pia alipata uangalifu kwa kuanza na taarifa ya kupendezwa na mtu Aliyekuwa akihutubia. Kwa mfano, alifungua mazungumzo na mwanamke kisimani katika Yohana 4 kwa kuomba maji ya kunywa:

Akaja mwanamke Msamaria kuteka maji. Yesu akamwambia, Nipe maji ninywe. (Yohana 4:7)

Alikuwa amekuja kisimani kuteka maji, kwa hiyo Alianza katika hatua yake ya kupendeza. Utangulizi uliongoza kwenye mjadala wa somo la kiroho juu ya maji ya uzima.

Ikiwa wasikilizaji walipendezwa na sheria ya Musa, basi Yesu alitumia somo hili kwa utangulizi. Ikiwa walikuwa na wasiwasi juu ya Ufalme ulioahidiwa kwa Israeli, angefungua kwa taarifa juu ya somo hili. Unapoanza somo kwa kauli ambayo inawavutia wasikilizaji wako, inavutia usikivu wao ili uweze kushiriki Injili.

Yesu pia alitumia vitu vya kawaida, maswali na majibu, mifano, visasili, Maandiko, tofauti, na matatizo kama utangulizi ili kuvutia uangalifu. Alitumia matukio ambayo yalikuwa sehemu ya hali ya kawaida ya maisha. Alianza na kile ambacho watu walijua kufundisha kisichojulikana na kuwaongoza kutoka kwa jumla hadi mafundisho maalum.

Utangulizi unapaswa kuwa:

-Kwa kifupi: Ikiwa ni ndefu sana, riba inaweza kupotea.

-Kukata rufaa: Ni lazima kuvutia hadhira; kuzingatia mahitaji fulani au wasiwasi.

-Inakumbukwa: Inapaswa kuwa hivyo kwamba wasikilizaji wanaweza kukumbuka kwa urahisi.

-Husika: Utangulizi unajitayarisha kwa ajili ya kweli utakazofundisha; inaelekeza wasikilizaji wazo kuu la somo.

Tayarisha utangulizi utakaovutia wanafunzi wako. Kwenye muhtasari wako andika muhtasari wa jinsi utakavyotanguliza somo.

Mwili: "Mwili" wa somo ni maudhui kuu ya mafundisho. Katika somo ambalo Yesu alimfundisha yule mwanamke kisimani, mwili wa ujumbe wake ulilenga maji yaliyo hai. Ilifichua chanzo cha maji ya uzima, tofauti kati ya maji yaliyo hai na ya asili, mwikio unaohitajika kupokea maji ya uzima, na matokeo ya kunywa maji hayo yaliyo hai:

-Chanzo:

...Yesu akajibu, akamwambia, Kama ungalijua karama ya Mungu, na ni nani akuambiaye, Nipe ninywe; ungalimwomba, naye angalikupa maji yaliyo hai... (Yohana 4:10)

- Tofauti kati ya Maji Hai na Asilia:

...Kila anayekunwa maji haya ataona kiu tena: Bali ye yote atakayekunwa maji yale nitakayompa mimi hataona kiu milele. (Yohana 4:13-14)

- Jibu la lazima:

Ni lazima anywe maji kutoka kwenye chanzo cha kiroho:

**...Uliyemwomba naye angalikupa maji ya uzima...Ye yote atakayekunywa maji yale nitakayompa mimi hataona kiu milele...
(Yohana 4:10,14)**

-Matokeo:

...Hataona kiu kamwe; lakini maji nitakayompa yatakuwa ndani yake chemchemi ya maji, yakibubujikia uzima wa milele. (Yohana 4:14)

Hapa kuna njia rahisi ya kupanga mwili wa somo katika muhtasari:

I. Jambo kuu la kwanza.

- A. Taarifa ya ziada juu ya jambo kuu la kwanza.
 - 1. Hoja ndogo
 - 2. Hoja ndogo
- B. Taarifa ya ziada juu ya jambo kuu la kwanza.
 - 1. Hoja ndogo

C. Taarifa ya ziada juu ya jambo kuu la kwanza.

II. Jambo kuu la pili.

(Orodhesha kauli kuhusu jambo kuu la pili kama ulivyofanya kwa kuu ya kwanza hatua.)

Hakikisha mambo yamepangwa kwa mpangilio mzuri unaofuata andiko la somo. Hoja kuu zapaswa zihusiane na wazo kuu na hoja ndogo zihusiane na mambo makuu. Fanya mabadiliko mazuri kati ya pointi kwa kuhusisha kila nukta na ile iliyotangulia. Endelea na muhtasari hadi umalize mambo makuu yote ya somo. Idadi ya pointi ulizo nazo zitatofautiana kutoka somo hadi somo.

Utekelezaji: Unapohusianisha ukweli wa Neno la Mungu na maisha ya kila siku, inaitwa "matumizi". "Unatumia" kile unachofundisha kwa hali halisi za maisha. Baada ya kweli ya Biblia kufundishwa, ni lazima itumike kwa maisha na huduma ya msikilizaji. Ni lazima ijibu swali hili: "Je! ukweli huu unaniathirije?"

Katika mfano wa Yesu na yule mwanamke kisimani, Alimfundisha kuhusu maji ya uzima kisha akatumia somo hilo. Alimwambia kwamba maji haya ya uzima yanaweza kuwa ndani yake na kubadilisha maisha yake. Alimwonyesha jinsi angeweza kumwabudu Mungu halisi katika roho na kweli.

Utumizi unaweza kufanywa kwa kutumia mbinu zozote za ufundishaji ulizojifunza katika Sura ya Tano na ya Sita. Kuuliza na kujibu maswali ni njia bora ya kutumia kweli ambazo umefundisha. Waache wanafunzi wafanye maombi wenyewe pia.

Maombi lazima yatolewe kutoka kwa uzoefu halisi wa maisha ambao unaonyesha somo. Unaweza kupata vielelezo hivyo katika Biblia, historia, wasifu wa watu maarufu, mifano, nyimbo, kwa kusoma vitabu, na kupitia uchunguzi wa kibinafsi na uzoefu. Watu hujifunza vyema katika muktadha wa kufanya. Wanafunzi lazima wafanye ikiwa wanataka kujifunza:

**Ikiwa mnajua mambo haya, heri ninyi mkiyafanya. (Yohana 13:17)
(Pitia Yakobo 5 pia).**

"Kufanya" ni maombi. Utumiaji wa somo unaweza kujumuisha miradi na shughuli za kuwasaidia wanafunzi kutumia kweli walizojifunza. Katika muhtasari wa kufundisha, andika jinsi utakavyotumia kweli ambazo umefundisha. Jumuisha mbinu na shughuli utakazotumia.

Hitimisho: Hitimisho linamaliza somo. Hitimisho la somo lazima lijumuishe muhtasari wa mambo makuu yaliyofundishwa katika mwili wa somo. Muhtasari sio lazima uwe mazoezi ya kuchosha ya ukweli. Unaweza kutumia njia zozote ulizojifunza katika Sura ya Tano na ya Sita ili kurejea somo. Unaweza kujumuisha kielelezo au nukuu, kuuliza maswali au kutoa mwelekeo maalum. Ukaguzi ni muhimu. Yesu mara nyingi alirudia kweli za kiroho. Tumia marudio mengi kadri inavyohitajika ili kuhakikisha kwamba wanafunzi wanaelewa somo.

Hitimisho lazima pia lijumuishe fursa ya jibu kutoka kwa mwanafunzi. Yesu alipohitimisha masomo, aliita kila mara majibu. Kwenye kisima, Yesu alimwambia mwanamke Msamaria, "Nenda ukamwite mume wako." Wito huu wa kuitikia ulisababisha kuungama kwake dhambi. Haitoshi tu kusikia Neno. Haitoshi tu kujua jinsi inavyotumika kwa maisha yetu. Ni lazima tuitikie yale tuliyojifunza.

Majibu yanawezekana pale tu ukweli unapotuhusu. Hii ndiyo sababu sehemu ya matumizi ya somo ni muhimu. Ni lazima tuelewe jinsi ujumbe unatumika kwetu ili kuujibu.

Ufunuo unahitaji jibu. Hata ukweli kwamba Mungu amejidhihirisha katika uzuri wa asili unahitaji majibu kutoka kwa mwanadamu:

Kwa maana mambo ya Mungu yanayojulikana ni dhahiri ndani yao; kwa maana Mungu amewaonyesha.

Kwa maana mambo yake yasiyoonekana tangu kuumbwa ulimwengu yanaonekana, na kufahamika kwa kazi yake; hata uweza wake wa milele na Uungu wake, hata wasiwe na udhuru. (Warumi 1:19-20)

Mifano ya majibu kwa somo ni kumkubali Yesu kama Mwokozi, kuja kwa maombi ili kupokea uponyaji au Ubatizo wa Roho Mtakatifu, kuungama dhambi, na kujitolea kwa huduma ya Kikristo. Wito wa jibu lazima usiwe na msingi wa mvuto wa kihemko. Yesu aliweka wazi kwamba kuitikia Injili kungekuwa na gharama (ona Marko 8:34-35).

Amua jinsi utakavyoangalia ili kuona ikiwa malengo uliyoweka yametimizwa. Je, utawapima wanafunzi? Je, utawaruhusu kufanya mradi au shughuli kwa kutumia walichojifunza? Andika muhtasari wa jinsi utakavyohitimisha somo. Kumbuka kujumuisha simu ya kujibu. Je! Unataka wanafunzi wajibu vipi somo ambalo umefundisha?

HATUA YA SITA - Chagua Mbinu na Visaidizi:

Chagua njia utakazotumia kufundisha somo. Hapa kuna orodha ya njia ambazo umesoma ambazo unaweza kuchagua:

- Inayojulikana hadi isiyojulikana
- Jumla hadi maalum
- Masomo ya kitu/onyesho la kuona
- Maswali na majibu/majadiliano
- Mifano
- Kesi za historia [zinazoonyesha kile unachofundisha]
- Matumizi ya Maandiko
- Tofauti
- Matatizo
- Hafla

Hakikisha njia unazochagua zinafaa kwa wasikilizaji na somo. Panga zana za kufundishia za kutumia pamoja na somo na shughuli zinazojumuisha ushiriki wa wanafunzi.

HATUA YA SABA - Panga Nyenzo:

Panga nyenzo unazohitaji kufundisha somo. Hii itajumuisha muhtasari wako wa kufundishia, Biblia, nyenzo zilizoandikwa kwa ajili ya wanafunzi, vifaa vya kufundishia, na vifaa vyovyote unavyohitaji kwa shughuli ulizopanga.

KUJIPIMA

1. Andika Mstari muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

2. Je, ni mambo gani ya kawaida katika kila hali ya ufundishaji?

3. Ni sehemu gani nne za msingi za mpango wa somo zilizojadiliwa katika sura hii?

4. Orodhesha hatua za kupanga somo zilizojadiliwa katika sura hii.

Hatua ya Kwanza: _____

Hatua ya Pili: _____

Hatua ya Tatu: _____

Hatua ya Nne: _____

Hatua ya Tano: _____

Hatua ya sita: _____

Hatua ya Saba: _____

5. Tumia muhtasari katika sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" kupanga somo.

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Mojawapo ya malengo makuu katika kufundisha ni kuwaongoza wanafunzi kumkubali Yesu Kristo kama Mwokozi wao binafsi. Lengo hili linawezekana hata kwa watoto. Ni muhimu tu kwamba mtoto ana umri wa kutosha kuelewa na kufanya uamuzi.

-Mifano ya Biblia ya watoto wanaokuja kwa Mungu ni Yusufu, Samweli, Yeremia, Danieli, Yohana Mbatizaji na Timotheo.

-Uongofu hutokea katika kiwango cha mtoto: Mathayo 18:3

-Unyenyekevu ni ubora ambao watoto wanakuwa nao unaowarahisishia kuikubali Injili: Mathayo 18:4

-Mtoto mdogo anaweza kuamini: Mathayo 18:6

-Kumfanya mtoto ajikwae kiroho ni jambo zito: Mathayo 18:6,8

-Mtoto ni wa thamani kubwa kwa Mungu: Mathayo 18:10

Yesu alikuwa bado anazungumza kuhusu watoto alipozungumza juu ya kondoo waliopotea waliopatikana: Mathayo 18:12,13

-Si mapenzi ya Baba kwamba mtoto mmoja apotee: Mathayo 18:14

2. Chambua mambo ya kawaida katika hali ya mafundisho ya Yesu na Nikodemo katika Yohana 3:

Wakala wa Mungu:

Mwalimu:

Mwanafunzi:

Lugha:

Mazingira:

Somo:

Mbinu:

3. Chunguza muundo wa baadhi ya jumbe za Yesu zilizorekodiwa katika Biblia. Kwa kila moja, fikiria maswali haya:

Utangulizi: Alitumia njia gani kupata usikivu? Je, alianzishaje mafundisho?

Mwili wa Ujumbe: Ni kweli zipi za msingi alizofundisha? Je, alitumia mbinu gani kuziwasilisha?

Utekelezaji: Je, alitumiaje kweli za Biblia katika maisha au maisha ya wasikilizaji?

Hitimisho: Je, Yesu alihitimishaje ujumbe huo? Aliita mwitikio gani kwa?

4. Tumia muhtasari kwenye ukurasa ufuatao kuandaa masomo ya kufundisha.
-

MUHTASARI WA KUPANGA MASOMO

Kichwa cha Somo: _____

Andiko la Maandiko: _____

Hadhira: Fanya muhtasari wa kile unachojua kuhusu hadhira unayopanga kufundisha:

Malengo: Baada ya kuhitimisha somo hili mwanafunzi aweze:

Muhtasari wa Somo

Utangulizi: Jinsi nitakavyoanza somo:

Mwili: (Orodhesha mambo makuu).

Matumizi: Jinsi nitakavyotumia somo hili kwa maisha ya wanafunzi wangu:

Hitimisho: Panga kila moja ya yafuatayo:

Muhtasari wa somo: Jinsi nitakavyofupisha somo:

Tathmini: Jinsi nitakavyowatathmini wanafunzi ili kuona kama malengo yametimizwa:

Wito wa majibu: Nitawauliza wanafunzi wafanye nini:

Mbinu za Kufundishia: Njia za kufundishia nitatumia kufundisha somo hili:

(Hii hapa ni orodha ya mbinu ambazo umejifunza ambazo unaweza kuchagua.)

- _____ Inajulikana kwa haijulikani -Kesi za historia
- _____ Kwa ujumla hadi maalum -Matumizi ya Maandiko
- _____ Masomo ya kitu/onyesho la kuona -Utofautishaji
- _____ Maswali na majibu/majadiliano -Matatizo
- _____ Mifano -Tukio

Nyingine: _____

Vyombo vya Kufundishia: Vyombo vya kufundishia nitavitumia kufundisha somo hili:

Nyenzo Zinazohitajika: Nyenzo ninazohitaji kuchukua darasani:

__Biblia__ Kufundisha __Visaidizi vya Kufundishia__ Nyingine: _____

SURA YA KUMI NA MOJA

TATHMINI

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Bainisha "tathmini".
- Eleza kwa nini ni muhimu kutathmini ufundishaji.
- Orodhesha njia nne za kutathmini mafundisho ya Biblia.
- Tambua sababu za matatizo katika hali ya mwalimu/mwanafunzi.
- Tambua matatizo kama fursa badala ya vikwazo.

AYA MUHIMU:

Ili mpate kuyakubali yaliyo mema; ili mpate kuwa na moyo safi, bila kosa, hata siku ya Kristo. (Wafilipi 1:10)

UTANGULIZI

Umejifunza jinsi ya kuweka malengo, kupanga, na kufundisha somo la Biblia kwa kutumia mbinu mbalimbali. Lakini unajuaje kama mafundisho yako yanafaa? Unajuaje kama malengo ya kiroho yamefikiwa na maisha ya wale unaowafundisha yanapitia msaada na kubadilika? Majibu ya maswali haya yanapatikana katika tathmini.

TATHMINI

Tathmini ni mchakato wa kuchunguza kitu kwa makini. Unapotathmini ufundishaji wako unachunguza kwa uangalifu matokeo ili kuona kama huduma yako ni yenye matokeo. Ni muhimu uchunguze mafundisho yako ili kuboresha zawadi ambayo Mungu amekupa. Paulo alisema unapaswa kuendeleza uamuzi wako...

Ili mpate kuyakubali yaliyo mema; ili mpate kuwa na moyo safi, bila kosa, hata siku ya Kristo. (Wafilipi 1:10)

MSINGI WA TATHMINI

Tathmini katika mafundisho ya Biblia inategemea mambo yafuatayo:

MALENGO:

Unaweza kutathmini ufundishaji kulingana na malengo. Je, malengo yaliyowekwa yalifikiwa na mwanafunzi? Unapaswa kutaja malengo ambayo yanaweza kupimika ili uweze kujua kama yamefikiwa.

Yesu aliweka malengo kwa wanafunzi wake na kutathmini matokeo ya uzoefu wao wa kujifunza:

Akawaita wale Thenashara, akaanza kuwatuma wawili wawili...

Na Mitume wakakusanyika pamoja kwa Yesu, wakamwambia mambo yote waliyokuwa wamefanya na waliyofundisha.

(Marko 6:7,30) (Ona pia Luka 9).

MAJARIBIO:

Mtihani ni mtihani ambao huamua kama mwanafunzi amejifunza kile alichofundishwa. Mungu hutufundisha na kutujaribu kupitia uzoefu wa maisha. Yesu aliwatathmini wanafunzi wake kwa njia ya majaribio:

Basi Yesu alipoinua macho yake, akaona mkutano mkuu unakuja kwake, akamwambia Filipo. Tununue wapi mikate ili hawa wale?

Na neno hili alilisema ili kumjaribu, kwa maana yeye mwenyewe alijua atakalofanya.

(Yohana 6:5-6)

Majaribio rasmi yanaweza kuandikwa kama vile "Kujijaribu" katika mwongozo huu. Inaweza pia kuwa ya mdomo, ambapo maswali huulizwa kwa maneno na wanafunzi hujibu kwa maneno. Upimaji usio rasmi hutokea wakati wanafunzi wanakabiliiana na matatizo halisi ya maisha na huduma. Jinsi wanafunzi wanavyojibu katika hali hizi ni muhimu zaidi kuliko mwitikio wao kwa majaribio rasmi.

MAJIBU:

Ufundishaji pia unatathminiwa na majibu ya wanafunzi:

-Je, wanafunzi walikuwa makini na somo?

-Je walijibu rufaa iliyotolewa na mwalimu? Kwa mfano, kama mwito ulikuwa wa wokovu je wale ambao hawajaokoka waliitikia? Ikiwa wito ulikuwa wa uponyaji au ubatizo katika Roho Mtakatifu, je, kulikuwa na mwitikio kutoka kwa wanafunzi? Je, ukuzi wa kiroho unaonekana kutokana na mafundisho? Kumbuka: Ukuaji wa kiroho haupimwi kwa kile ambacho mwanafunzi anasikia bali kile anachofanya kuhusu kile anachosikia.

UTENDAJI WA MWALIMU:

Ufaulu wa mwalimu pia ni sehemu ya mchakato wa tathmini. Tumia orodha ya ukaguzi katika sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili ili kutathmini mafundisho yako.

KUCHAMBUA MATATIZO

Usivunjike moyo ikiwa tathmini inaonyesha matatizo katika mafundisho yako. Kutambua matatizo kunatoa fursa kwako kuyarekebisha. Hata Yesu alipata matatizo na wanafunzi wake katika uhusiano wa mwalimu/mwanafunzi. Zingatia yafuatayo:

-Soma Luka 9:54-56. Yakobo na Yohana walipomwona Yesu amekataliwa, walitaka kuita moto kutoka Mbinguni na kuwateketeza watu. Walikuwa wamekosa kabisa ujumbe wa Yesu aliyesema...

Kwa maana Mwana wa Adamu hakuja kuziangamiza roho za watu, bali kuziokoa... (Luka 9:56).

-Yesu alipoanza kufundisha kwamba ni lazima afe kwa ajili ya dhambi za wanadamu, Petro alimkemea. Yesu alilazimika kumrekebisha (Mk 8:31-33).

-Ijapokuwa Yesu alitoa mamlaka ya kutoa pepo, wanafunzi walishindwa kumhudumia mtoto aliyekuwa na pepo (Marko 9:13-28).

-Soma Marko 10:35-45. Yakobo na Yohana walimwuliza Yesu kama wanaweza kuketi karibu Naye katika ufalme wake ujao. Wanafunzi wengine walichukizwa na Yakobo na Yohana waliposikia hayo. Wote walikuwa wamekosa ujumbe ambao Yesu alifundisha:

Lakini isiwe hivyo kwenu; bali mtu ye yote atakaye kuwa mkubwa kwenu, atakuwa mtumishi wenu;

Na yeyote anayetaka kuwa mkuu miongoni mwenu, atakuwa mtumishi wa wote.

Kwa maana hata Mwana wa Adamu hakuja kutumikiwa, bali kutumika, na kutoa nafsi yake iwe fidia ya wengi. (Marko 10:43-45)

-Wanafunzi walilala katika saa ya hitaji kuu la Kristo na alipokwisha kuwaomba waombe (Marko 14:32-42).

-Mwanafunzi mmoja alimsaliti Yesu, mmoja akamkana, na waliosalia wakakimbia alipokamatwa (Marko 14:43-72).

-Kijana tajiri alikataa mwito wa Yesu wa ufuasi (Marko 10:17-22).

Kwa kuwa Yesu hakuwa na dhambi, matatizo katika uhusiano wa mwalimu/mwanafunzi hayakukaa kwake. Tatizo lilikuwa kwa wanafunzi. Mungu hashindwi. Neno lake halishindwi.

Yesu hashindwi. Wakati kuna matatizo katika hali ya mwalimu/wanafunzi kuna maeneo mawili tu ya kuchunguza. Tatizo liko kwa mwalimu au kwa mwanafunzi.

Hapa kuna baadhi ya sababu za kawaida za matatizo katika hali ya mwalimu/mwanafunzi:

MWALIMU:

Malengo Hayajawekwa: Hakuna yaliyowekwa, kwa hivyo hakuna yaliyofikiwa.

Uchambuzi Usiofaa wa Hadhira: Mwalimu hakuhusiana na wanafunzi katika kiwango kinachofaa cha kitamaduni, kielimu, au kiroho.

Ukosefu wa Maandalizi Yanayofaa: Muda hautoshi ulitolewa kwa ukuzaji wa somo.

Ukosefu wa Maombi: Muda wa maombi usiotosha kwa wanafunzi na somo.

Mbinu Zisizofaa: Mbinu hazikufaa kwa somo lililofundishwa, kikundi cha umri au utamaduni. Mbinu hazikuweka umakini wa watazamaji.

Nidhamu: Nidhamu ifaayo haikudumishwa na wanafunzi hawakuweza kukazia fikira somo.

Uwasilishaji Usiofaa: Mwalimu alizungumza haraka sana, polepole sana, hakukuwa na sauti ya kutosha kusikika au kulikuwa na vizuizi vya mawasiliano.

MWANAFUNZI:

Kutokuamini: Yesu hakuweza kuhudumu kwa ufanisi katika mji wake mwenyewe kwa sababu ya kutoamini kwa wasikilizaji (Mathayo 13:58).

Mbegu ya Neno la Mungu haikuanguka kwenye udongo mzuri: Soma mfano wa mpanzi katika Mathayo 13:1-9,18-23. Shetani alilinyakua Neno, lilinyauka wakati majaribu yalipokuja au wasiwasi wa ulimwengu kulisababisha kufa.

Kutokuwa makini: Mwanafunzi hakuzingatia kwa sababu ya usumbufu au matatizo ya nidhamu. Walimruhusu Shetani kunyakua Neno kutoka kwa udongo mzuri wa mioyo yao (Mathayo 13:19).

Kukataa Kujibu: Mwanafunzi hakuwa mtendaji wa Neno. Alisikia Neno na hakulikataa Neno lenyewe bali alikataa kuliweka katika matendo maishani mwake (Rejea Yakobo 1:22-25). Hili ndilo lilikuwa tatizo la mtawala kijana tajiri ambaye alikataa mwito wa Bwana wa ufuasi (Mk 10:17-22).

Kukataliwa kwa Ujumbe: Mwanafunzi alikataa ujumbe. Hili ndilo lilikuwa tatizo wakati baadhi ya wanafunzi wa Yesu walipogeuka na kuacha kumfuata (Yohana 6:53-66).

KUTUMIA MATATIZO

Usikatishwe tamaa na matatizo katika hali ya ufundishaji. Zitumie kama fursa za kujifunza na kuboresha mbinu zako za kufundisha. Matatizo yanaweza kusahihishwa kwa maombi na mabadiliko. Mwalimu anaweza kubadilika ili kurekebisha baadhi ya matatizo. Wanafunzi wanaweza kubadilika ili kusahihisha wengine.

Yesu hakuwakatisha tamaa wanafunzi wake. Hakukatishwa tamaa na makosa na kushindwa kwao. Aliwaona kama vile wangeweza kuwa wakati waliruhusu Roho Mtakatifu kufanya kazi katika maisha yao. Mwishowe, walistahili imani hiyo. Katika kitabu cha Matendo ya Mitume tunapata watu hawa wenye mashaka, woga, wanaokana kuibuka kuwa viongozi wakuu wa Kanisa la kwanza.

Unaweza kuona matatizo kama fursa au vikwazo. Ukichukulia matatizo kuwa vikwazo, utavunjika moyo na kuacha. Ukizona kama fursa, utakua kiroho na kuboresha ujuzi wako katika mafundisho ya Biblia.

KUJIPIMA

1. Andika Mstari muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

2. Fafanua "tathmini".

3. Kwa nini ni muhimu kutathmini mafundisho yako?

4. Orodhesha njia nne za kutathmini mafundisho ya Biblia.

5. Fupisha sababu za kawaida za matatizo katika hali ya mwalimu/mwanafunzi.

6. Unawezaje kutumia matatizo kwa njia inayofaa?

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

KUTATHMINI MAFUNDISHO YAKO

Jitathmini kama mwalimu. Soma kila swali na uzungushe nambari ambayo unahisi ni sahihi zaidi. Ongeza jumla ya nambari zilizozungushwa. Alama ya 85 na zaidi itakuwa alama bora na 40 na chini itakuwa alama duni. Katikati itakuwa ya afadhali (41-60) hadi nzuri (61-84). Nambari zinaonyesha: 1=kamwe 2=mara chache 3=wakati fulani 4=mara nyingi 5=daima

MAANDALIZI:

Ninaanza maandalizi ya somo zaidi ya wiki moja kabla.	5 4 3 2 1
Biblia ndio kitovu cha maandalizi yangu ya somo.	5 4 3 2 1
Nina mpango wa utaratibu wa kusoma somo.	5 4 3 2 1
Ninakumbuka mahitaji maalum ya wanafunzi wangu ninapojiandaa.	5 4 3 2 1
Ninaandika lengo mahususi kwa kila somo.	5 4 3 2 1
Ninaandika mpango wa somo.	5 4 3 2 1
Ninaomba mara kwa mara kuhusu kazi yangu.	5 4 3 2 1
Ninatafuta kila mara kuboresha ufundishaji wangu kwa kusoma, kuhudhuria mikutano ya wafanyikazi au kuchukua kozi za mafunzo.	5 4 3 2 1

UWASILISHAJI:

Ninapata shauku ya wanafunzi tangu mwanzo.	5 4 3 2 1
Nina vifungu vya Biblia vilivyosomwa kwa maana.	5 4 3 2 1
Namalizia kwa wito wa kujibu.	5 4 3 2 1
Ninatumia njia mbalimbali za kufundisha.	5 4 3 2 1
Ninaweza kufuata somo hadi hitimisho bila kugeuzwa	5 4 3 2 1
Ninatilia mkazo ipasavyo ukweli mkuu.	5 4 3 2 1
Ninatumia maishani na huduma yale ninayofundishwa.	5 4 3 2 1

MAJIBU:

Wanafunzi wangu wamechochewa kujifunza zaidi Biblia.	5 4 3 2 1
Mafundisho yangu husaidia kubadilisha maisha.	5 4 3 2 1
Mafundisho yangu yanawafikia waliopotea kwa ajili ya Kristo. [uinjilisti]	5 4 3 2 1
Mafundisho yangu huwafanya wanafunzi kuwa waaminifu katika mahusiano ya kanisa	5 4 3 2 1
Mafundisho yangu husaidia kukuza ukomavu wa kiroho.	5 4 3 2 1

SURA YA KUMI NA MBILI

UCHAGUZI NA MAENDELEO YA MITAALA

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Bainisha "Mtaala wa Kibiblia".
- Eleza thamani ya mtaala wa Biblia.
- Chagua mtaala unaofaa.
- Tengeneza mtaala wako wa Biblia.

AYA MUHIMU:

Kila andiko, lenye pumzi ya Mungu, lafaa kwa mafundisho, na kwa kuwaonya watu makosa yao, na kwa kuwaongoza, na kwa kuwaadibisha katika haki;

ili mtu wa Mungu awe kamili, amekamilishwa apate kutenda kila tendo jema. (2 Timotheo 3:16-17)

UTANGULIZI

Biblia ndiyo msingi wa mafundisho yote katika kanisa. Lakini waandikaji Wakristo wametengeneza nyenzo bora zaidi ambazo zinaweza kusaidia katika kupanga mafunzo kwa kikundi kimoja au vikundi kadhaa vya wanafunzi. Somo hili linahusu uteuzi wa mtaala wa Biblia.

MTAALA WA KIBIBLIA

Neno "mtaala" linamaanisha kozi iliyopangwa ya masomo. Inaweza kurejelea kozi moja au kozi zote zinazotumiwa shuleni. "Mtaala wa Kibiblia" ni kozi iliyopangwa ya masomo ya somo la Kibiblia.

THAMANI YA MITAALA YA KIBIBLIA

Mtaala wa Biblia ni chombo muhimu katika mafundisho ya Kikristo. Hapa kuna baadhi ya sababu:

-Inatoa nyenzo nyingi za utafiti na usuli kuliko unaweza kupata au kuwa na wakati wa kutayarisha.

-Inatoa masomo na shughuli zilizoandikwa kwa wanafunzi.

-Inatoa muhtasari wa kufundishia somo.

-Inatoa mapendekezo ya jinsi ya kufundisha somo.

-Baadhi ya mitaala hutoa malengo yaliyoandikwa kwa kila somo.

-Mtaala mwingi huandaliwa kwa viwango maalum vya umri. Imeandikwa na watu ambao wamefunzwa kufanya kazi na kikundi hicho cha umri.

-Mpango wa mtaala uliopangwa hutoa habari pana zaidi za kweli za Biblia. Walimu wengi huwa na mwelekeo wa kukazia fikira sehemu fulani za Biblia ambazo wanafurahia au wanahisi vizuri kufundisha. Programu zilizopangwa za mtaala hufunika Biblia nzima kwa muda fulani.

-Inatoa njia ya kupanga mafundisho kwa vikundi vingi vya rika katika kanisa la mtaa.

UCHAGUZI WA MITAALA

Jambo muhimu zaidi kukumbuka katika uteuzi wa mitaala ni kwamba mtaala ulioandikwa na mwanadamu sio mamlaka yetu ya mwisho. Biblia ndiyo mamlaka pekee kwa mwalimu wa Kikristo. Mtaala lazima uchunguzwe kwa uangalifu ili kuhakikisha kuwa ni sawa kimafundisho.

Hapa kuna jinsi ya kupata na kuchagua mtaala:

1. Ikiwa kanisa lako la mtaa ni sehemu ya dhehebu lililopangwa, wanaweza kuchapisha mtaala wao wenyewe. Andika kwa makao makuu ya dhehebu lako ili kupata sampuli. Kumbuka kuzingatia nyenzo za Taasisi ya Harvestime International kwa ajili ya programu yako ya mafunzo kwa watu wazima. Tuandikie habari.
2. Unaposubiri nyenzo kufika, andika malengo ya jumla ya programu yako ya ufundishaji. (Tumia ujuzi uliojifunza katika Sura ya Tisa ya kozi hii). Je, malengo yako ya kiroho kwa ujumla ni yapi kwa vikundi ambavyo unapata nyenzo kwa ajili yake? Utahitaji kujua malengo haya ili kutathmini mtaala ili kuona kama unaafiki madhumuni haya ya kiroho.
3. Unapopokea nyenzo za sampuli, tumia orodha ya ukaguzi katika sura hii kutathmini nyenzo. Ikiwa wengine watakuwa wakifundisha mtaala huu, waombe wakusaidie katika kukagua nyenzo za sampuli.
4. Baada ya kuchagua mtaala unaotaka kutumia, tayarisha na utume agizo. Tumia fomu ya kuagiza ambayo mchapishaji ataambatanisha na kifurushi cha sampuli. Hakikisha kuingiza malipo sahihi kwa nyenzo. Hifadhi nakala ya agizo lako ili uweze kuthibitisha kuwa umepokea ulichoagiza.

5. Agizo likifika, fungua mara moja vifaa ili uhakikishe wametuma kile ulichoagiza. Linganisha nakala yako ya agizo asili na walichotuma haswa. Ikiwa kuna makosa katika kujaza agizo lako, mjulishe mchapishaji mara moja.
6. Huenda ukahitaji kuwafundisha wengine jinsi ya kutumia mtaala. Sura ya Kumi na Nne katika kozi hii, "Mafunzo ya Ualimu", itakusaidia katika kufanya hivi.
7. Hifadhi nyenzo mahali salama hadi utakapokuwa tayari kukitumia.

TENGENEZA MTAALA WA KIBIBLIA

Ikiwa huna fedha za kununua mtaala, uunde mwenyewe. Katika Sura ya Kumi ya kozi hii ulijifunza jinsi ya kupanga somo la Biblia. Tumia ujuzi huu kuendeleza mfululizo wa masomo kama haya. Andika masomo haya kwa undani. Hatimaye, utakuwa umeunda kozi yako ya mafunzo. Chukua mfululizo wa masomo uliyoandika na uyathmini kwa kutumia chati ya tathmini katika sura hii. Chati itakusaidia kutambua njia za kuboresha nyenzo ulizotayarisha.

Ni polepole kukuza mtaala wa Kibiblia kuliko kuununua, lakini kuna faida kadhaa:

- Unaweza kuitengeneza mahususi kwa ajili ya hadhira au utamaduni unaokusudia kuitumia.
- Unaweza kuwa na uhakika wa maudhui yake ya mafundisho.
- Unaweza kuitayarisha ili kufikia malengo mahususi ya kiroho.

ORODHA ANGALIZI YA TATHMINI YA MITAALA

Tumia orodha hii ya tathmini unapokagua nyenzo za mtaala:

VIFAA VYA MWALIMU:

Malengo:

- Malengo yaliyotajwa ni yapi?
- Je, yanafanana na malengo uliyojiwekea ya kufundisha/kujifunza?
- Je, ni maalum vya kutosha ili uweze kujua wakati umekamilisha?

Maudhui:

- Je, maudhui ni sawa kimapundisho?
- Je, inafaa kwa utamaduni wako?
- Je, maudhui ya Biblia yanafaa kwa wanafunzi katika umri ambao watatumia ni?
- Je, tafsiri ya nyenzo za Biblia inafaa kwa umri ambayo itakuwa kutumika? (Si rahisi sana kwa wanafunzi wakubwa au vigumu sana kwa wanafunzi wadogo).
- Je, nyenzo hizo huwasaidia wanafunzi kuelewa maana ya kuwa sehemu ya Mkristo jumuiya, ibada, muundo, imani, historia, utume wake?
- Je, maudhui yanaunga mkono mpango wa kanisa lako?

Uzoefu wa Maisha:

- Maada hiyo inatafsirije maana ya maisha ya Kikristo? Hii ni kwa kiasi gani unakubaliana na malengo yako?
- Je, nyenzo hizo zinahusiana vipi na maisha ya Kikristo na kujifunza Biblia?
- Je nyenzo inatoa fursa ya kufanya mazoezi na kutafakari juu ya vitendo vinavyoonyesha a Maisha ya Kikristo?
- Je, nyenzo zinahusiana vipi Ukristo na kuishi katika familia, shule, jumuiya, ulimwengu, na mazingira?

Umbizo:

- Je, muundo wa kitabu unavutia?
- Je, kila kipindi kimeainishwa kwa uwazi ili mwalimu aweze kuelewa kwa urahisi hatua za kufundisha?
- Je, kuna vipengele maalum vinavyomsaidia mwalimu kufahamu muhtasari?
- Ni njia gani za kufundishia zinapendekezwa? Walimu wapo na yupi kati ya hawa starehe? Ni zipi mpya zinaweza kujifunza kwa urahisi?
- Je, maagizo ya shughuli ni wazi na rahisi kufuata?
- Ni nyenzo gani zinazopendekezwa kwa matumizi zaidi ya zile zilizo kwenye kitabu? Ni zipi kati ya hizi muhimu? Ambayo inaweza kupatikana kwa urahisi?
- Je, kitabu cha mwalimu kinajumuisha nyenzo muhimu kuhusu umri na viwango vya ujifunzaji vya walio darasani?
- Je, kuna nyenzo za usuli kuhusu maudhui ya somo ili taarifa za walimu ziweze kutajirika?

VIFAA VYA MWANAFUNZI:

Kitabu cha Kusoma:

- Je, inaonyeshwa kwa kuvutia [kutoka kwa maoni ya mtoto]?
- Je, chapa ni rahisi kusoma kwa mtoto?
- Je, mtindo na lugha inaweza kuvutia hamu ya mtoto?
- Je, hadithi iko ndani ya ufahamu wa mtoto?

Kitabu cha kazi:

- Je, mazoezi yatakutia watoto?
- Je, wao ni vigumu sana? rahisi sana?
- Je, wangeboresha uelewa wa somo? Vipi?
- Je, zitasaidia vya kutosha kwa gharama inayohusika? Au itakuwa bora kuendeleza shughuli mahususi kwa ajili ya darasa?

Kifurushi cha Shughuli:

- Ni shughuli gani zina uwezekano mkubwa wa kutumiwa? Mara ngapi?
- Kwa uhakiki, ubora wa kila kitu ni upi: bango, picha, ukanda wa filamu, n.k.?
- Je, watoto watapata shughuli zilizopendekezwa kuwa za manufaa, au shughuli zinazofanana zinaweza kuwa imejengwa kwa juhudi kidogo na gharama kidogo?

Karatasi ya kwenda nyumbani:

- Ni nini madhumuni ya karatasi hii kama inavyothibitishwa na muundo na maudhui yake?
- Je, ingeimarisha somo kwa matumizi ya nyumbani?
- Je, ingeboresha nyenzo zinazotumiwa darasani?
- Je, itakuwa kiungo kati ya watoro na darasa?
- Ingekuwa na thamani gani kama mawasiliano na familia za watoto waliopo darasani? Ya wale ambao hawakuwepo?
- Je, ni thamani ya bei? Kwa nini au kwa nini?

MPANGO WA JUMLA WA MTAALA:

- Malengo ni yapi katika kipindi cha miaka sita, minane, au kumi na mbili?
- Orodhesha maudhui ya kimsingi ya kila kitengo cha kipindi cha miaka kumi na mbili.
- Kumbuka "mtiririko" wa nyenzo:
- Je, nyenzo za Biblia zinatumiwa: kwa mpangilio? mada? nyingine?
- Je, ni faida/hasara gani za muundo huu?
- Marudio ya nyenzo hutokea wapi?
- Je, haya yanaimarisha ujifunzaji? kuongeza maarifa? kujaza nafasi?
- Je, vitengo vimepangwa kwa msisitizo wa msimu? Je, hizi ni muhimu?
- Je, gharama iko ndani ya bajeti ya kusanyiko lako? Je, programu iko ndani ya ujuzi wa kufundisha wa walimu wako?
- Je, kuna nafasi ya kuongezwa au kubadilisha kwa masomo maalum bila kuvuruga mpangilio [kama vile mradi wa misheni, ibada, uwakili]?

KUJIPIMA

1. Andika Aya Muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

2. Fafanua "Mtaala wa Kibiblia".

3. Ni nini thamani ya mtaala wa Biblia?

4. Unawezaje kukuza mtaala wako mwenyewe?

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Wachapishaji wengi wa mtaala wa Biblia hufuata mpango katika fasihi zao. Soma habari ifuatayo juu ya jinsi mtaala wa kisasa umepangwa:

MIPANGO YA MITAALA YA KISASA

Hapa kuna mipango minne ya kimsingi ambayo wahubiri wa kiinjilisti hufuata katika kupanga mada zao za somo. Ili kutathmini mtaala, unahitaji kusoma faida na hasara za kila mpango wa mtaala kulingana na mahitaji na malengo yako mwenyewe:

USARE WA KUTOA ALAMA:

Jinsi Mtaala Unavyopangwa:

Sehemu hiyo hiyo ya Biblia inafundishwa kwa kila kikundi cha umri.

Manufaa:

1. Kanisa dogo linaweza kuwaunganisha wanafunzi wote katika ibada moja inayohusiana na somo.
2. Wanafamilia wote wanaweza kujadili somo lao la pamoja nyumbani.

Hasara:

1. Masomo yanarudiwa kwa mzunguko wa miaka 5-7, kutoa chanjo ndogo ya Biblia.
2. Maudhui ya Biblia mara nyingi hayafai kwa wanafunzi wa rika zote.

DARAJA LA MUUNGANO:

Jinsi Mtaala Unavyopangwa:

Maudhui tofauti ya Biblia, yanayohusiana na kichwa kimoja, hufundishwa kwa kila kikundi cha umri.

Manufaa:

1. Vikundi kadhaa vya umri vinaweza kukutana katika ibada moja inayohusiana na mada.
2. Mjadala wa nyumbani wa mada unawezekana.

Hasara:

1. Idadi ndogo ya mada hufanya iwe vigumu kutoa chanjo kamili ya Biblia.
2. Masomo yanayofundishwa katika kila idara kulingana na mada, badala ya mahitaji ya wanafunzi.

DARAJA LA IDARA:**Jinsi Mtaala Unavyopangwa:**

Maudhui tofauti ya Biblia yametolewa kwa kila kikundi cha umri.

Manufaa:

1. Shughuli zote zinahusiana kwa karibu na somo la Biblia katika kila kikundi.
2. Masomo yanaweza kuelekezwa kwa kiwango cha kijamii, kisaikolojia, kihisia na kiakili cha wanafunzi wote.

Hasara:

1. Majadiliano ya kawaida ya nyumbani ni mdogo, kwa kuwa wazazi na watoto hujifunza nyenzo tofauti.
2. Mjadala wa nyumbani wa mada unawezekana.

Hasara:

1. Idadi ndogo ya mada hufanya iwe vigumu kutoa chanjo kamili ya Biblia.
2. Masomo yanayofundishwa katika kila idara kulingana na mada, badala ya mahitaji ya wanafunzi.

DARAJA LA IDARA:**Jinsi Mtaala Unavyopangwa:**

Maudhui tofauti ya Biblia yametolewa kwa kila kikundi cha umri.

Manufaa:

1. Shughuli zote zinahusiana kwa karibu na somo la Biblia katika kila kikundi.
2. Masomo yanaweza kuelekezwa kwa kiwango cha kijamii, kisaikolojia, kihisia na kiakili cha wanafunzi wote.

Hasara:

1. Majadiliano ya kawaida ya nyumbani ni mdogo, kwa kuwa wazazi na watoto hujifunza nyenzo tofauti.

DARAJA FUNGA:**Jinsi Mtaala Unavyopangwa:**

Maudhui tofauti ya Biblia yametolewa kwa wanafunzi wa kila umri.

Manufaa:

1. Mtaala unaweza kupangwa kuendana na hatua ya ukuaji wa wanafunzi.

Hasara:

1. Majadiliano ya nyumbani ni machache.
2. Ni vigumu kuhusisha shughuli zote na mada ya pamoja, kwa kuwa kila enzi ina somo tofauti.

SURA YA KUMI NA TATU

KUWAFUNDISHA WANAFUNZI WASIOSOMA NA KUSOMA

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Tambua wanafunzi wasiojua kusoma na kuandika.
- Fanya muhtasari wa miongozo ya kufundisha wanafunzi wasiojua kusoma na kuandika.

AYA MUHIMU:

Kumcha Bwana ni mwanzo wa hekima, na kumjua mtakatifu ni ufahamu. (Mithali 9:10)

UTANGULIZI

Baadhi ya walimu wanakabiliwa na changamoto ya kufundisha wanafunzi wasiojua kusoma na kuandika. Mwanafunzi asiyejua kusoma na kuandika ni yule asiyesoma wala kuandika lugha yake. Ikiwa unapanga kufundisha wanafunzi wasiojua kusoma na kuandika, unahitaji kusoma somo hili. Ikiwa huna mpango wa kufundisha wanafunzi wasiojua kusoma na kuandika, unaweza kuruka somo hili na kwenda kwenye Sura ya Kumi na Nne.

JE, WANAWEZA KUFUNDISHWA?

Si lazima mtu ajue kusoma na kuandika ili ajifunze. Kwa mfano, lugha ni ujuzi mgumu kupata, lakini watoto hujifunza kuzungumza lugha yao ya asili bila kujua kusoma na kuandika. Inawezekana kuwafundisha wanafunzi wasiojua kusoma na kuandika kweli za Neno la Mungu ingawa hawawezi kujisomea.

Mojawapo ya amri za kwanza za Mungu kupitisha Neno lake ilikuwa ni kulifanya kwa maneno:

Na maneno haya ninayokuamuru leo, yatakuwa katika moyo wako;

Nawe uwafundishe watoto wako kwa bidii, na kuyanena uketipo katika nyumba yako, na utembeapo njiani, na ulalapo, na uondokapo. (Kumbukumbu la Torati 6:6-7)

Yesu alifundisha bila kutumia maandishi. Hakuwahi kutoa masomo yaliyoandikwa au kuwafanya wanafunzi Wake wasome vifungu kutoka katika Biblia.

Tunaweza kudhani kwamba Yesu alifundisha watu ambao hawakujua kusoma na kuandika kwa sababu wasikilizaji Wake walijumuisha maskini ambao hawakuweza kupata elimu. Watu hawa hawakusoma wala kuandika masomo ambayo Yesu alifundisha. Walitegemea mawasiliano ya mdomo kujifunza.

Ikiwa utafundisha Injili kwa kila mtu, basi lazima uwe na mpango wa kuwafikia wasiojua kusoma na kuandika. Huwezi kumfikia kila mtu kwa ujumbe ulioandikwa wa Neno la Mungu na huwezi kudhani ni lazima wajifunze kusoma kabla ya kufikiwa na Injili.

Kujifunza juu ya Mungu hakutegemei elimu kama vile mtazamo wa moyo:

Kumcha Bwana ni mwanzo wa hekima, na kumjua mtakatifu ni ufahamu. (Mithali 9:10)

KUWAFUNDISHA WANAFUNZI WASIOJUA KUSOMA

Hapa kuna miongozo ya kufundisha wanafunzi wasiojua kusoma na kuandika:

FANYA KAZI KUPITIA VIONGOZI WA KITAMADUNI:

Watu wasiojua kusoma na kuandika huwasikiliza na kuwatii viongozi wao. Ukiweza kuwafanya viongozi waukubali ujumbe huo, utafikishwa kwa wananchi kwa urahisi zaidi. Viongozi wakishakubali ujumbe, wanaweza kuuwasilisha kwa wengine kwa urahisi kwa sababu wamezoea kuwasiliana bila maandishi.

HUSISHA UJUMBE NA UTAMADUNI:

Umejifunza kwamba ujumbe lazima uhusishwe na msikilizaji ili kupata usikivu, kufanya matumizi, na kufikia jibu linalofaa. Jifunze utamaduni wa mtu asiyejua kusoma na kuandika. Je, ni wasiwasi gani wa maisha yao ya kila siku? Je, ni matatizo na changamoto wanazokabiliana nazo katika utamaduni wao? Ujumbe wako lazima uhusishwe na masuala haya ili kupata usikivu, kufanya matumizi sahihi, na kufikia mwitikio kutoka kwa watu.

HUSIANA NJIA ZA KUFUNDISHA KWA UTAMADUNI:

Tamaduni nyingi zina njia ya kitamaduni ya kupitisha habari kutoka kwa mtu hadi mtu. Tamaduni zingine hufanya hivyo kupitia hadithi. Wengine hufanya hivyo kupitia nyimbo na muziki unaowasilisha ujumbe wao. Jifunze utamaduni ili kuona jinsi ujumbe unavyowasilishwa vyema. Tambua njia zinazotumiwa sana katika utamaduni wao na uzitumie kufundisha kweli za Biblia.

TUMIA MAZINGIRA:

Tumia mazingira ya mtu asiyejua kusoma na kuandika. Chagua vitu rahisi kutoka kwa tamaduni zao za kutumia kama visaidizi vya kufundishia. Je, unakumbuka jinsi Yesu alivyotumia mawe, maua, mbevu, ndege, samaki, mishumaa, na majengo? Huenda ukahitaji kuunda mafumbo ya

kisasa ili kueleza ukweli. Yesu alitumia mifano ambayo ilikazia uvuvi, kupanda na kuvuna, n.k., kwa sababu wasikilizaji wake walielewa mambo haya. Huenda hadhira yako isielewe vielelezo hivi. Jifunze mazingira ya mtu asiyejua kusoma na kuandika unayemfundisha. Tumia mazingira yao kuunda mifano ya kisasa inayoonyesha ukweli wa Biblia.

RUDIA KANUNI RAHISI:

Weka masomo rahisi. Wasilisha kanuni rahisi, za msingi. Rudia mambo haya ya msingi mara kadhaa ili kuhakikisha kuwa wanafunzi wameelewa. Acha wanafunzi warudie kweli za kimsingi kwa mdomo wenyewe.

MUHTASARI:

Toa maelezo mafupi mwishoni mwa somo ambayo yanatoa muhtasari wa ukweli mkuu ambao umekuwa ukifundisha. Kwa mfano, katika kufundisha uzoefu wa kuzaliwa mara ya pili wa Yohana 3 unaweza kusema kwa kumaliza: "Lazima kuzaliwa mara ya pili. Ni kuzaliwa kwa kiroho, si kwa kimwili. Unazaliwa upya kiroho kwa kutubu dhambi yako na kukubali. Yesu kama Mwokozi wako."

ULIZA MASWALI:

Unapomaliza kufundisha somo, uliza maswali ili kuhakikisha kuwa kanuni za msingi za somo zimeeleweka.

SISITIZA MUITIKIO

Njia moja ya kuhakikisha kuwa wanafunzi wameelewa ujumbe ni wito wa jibu. Kwa mfano, katika hitimisho la somo la Yohana 3, uliza "Ni wangapi kati yenu wangependa kupata uzoefu huu wa kuzaliwa upya?"

BIBLIA: KITABU CHA MUNGU

Biblia ni ujumbe ulioandikwa ambao Mungu aliwaelekeza wanadamu waandike. Ni kitabu ambacho kina Maneno yake. Nia yake ni kwamba watu wote waweze kuisoma. Kwa sababu hii, viongozi wengi wa Kikristo wamejihusisha na mafunzo ya kusoma na kuandika. Huu ni mpango unaowafundisha watu wasiojua kusoma na kuandika jinsi ya kusoma na kuandika ili waweze kujisomea ujumbe wa Mungu.

Ikiwa ungependa kufanya hivi, angalia sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya sura hii. Lakini kumbuka, si lazima kwa mtu kuweza kusoma na kuandika ili kuitikia Injili.

KUJIPIMA

1. Andika Mstari muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

2. Fafanua neno "wasiojua kusoma na kuandika".

3. Fanya muhtasari wa miongozo iliyotolewa katika somo hili kwa ajili ya kufundisha wanafunzi wasiojua kusoma na kuandika.

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Tafuta mtu ambaye hajui kusoma na kuandika na ushiriki naye Injili kwa kutumia miongozo iliyotolewa katika sura hii.
2. Ikiwa ungependa kuanzisha programu ya kusoma na kuandika ili kuwasaidia watu kujifunza kusoma na kuandika katika lugha yao wenyewe, wasiliana na Sosaiti ya Kusoma na Kuandika ya Laubauch katika taifa lako na uulize habari.

SURA YA KUMI NA NNE

MAFUNZO YA WALIMU

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Tambua mahitaji mawili ya msingi ya mafunzo ya ualimu.
- Fanya muhtasari wa hatua za kupanga programu ya mafunzo ya ualimu.
- Eleza jinsi ya kuajiri wanafunzi kwa ajili ya programu ya mafunzo ya ualimu.
- Fanya muhtasari wa miongozo ya kuendesha vipindi vya mafunzo ya ualimu.
- Fanya muhtasari wa miongozo ya kuweka walimu waliofunzwa kanisani.
- Orodhesha njia ambazo mwalimu anaweza kutathminiwa.

AYA MUHIMU:

Kwa maana maneno uliyonipa nimewapa wao; nao wamezipokea, na wamejua hakika ya kuwa nalitoka kwako, na wamesadiki ya kwamba ndiwe uliyenituma. (Yohana 17:8)

UTANGULIZI

Yesu aliwazoeza wanafunzi na baada ya kumalizika kwa mafunzo alisema...

Kwa maana maneno uliyonipa nimewapa... (Yohana 17:8)

Mpango wa Biblia wa kuzidisha kiroho ni kufundisha wanaume waaminifu ambao wanaweza kuwafundisha wengine pia (2 Timotheo 2:2). Ikiwa utatimiza mpango huu, lazima uwe waalimu kila wakati. Somo hili linahusu somo la mafunzo ya ualimu. Katika sura hii, mahitaji mawili ya msingi ya mafunzo ya ualimu yamejadiliwa na hatua za vitendo zimetolewa kwa ajili ya kupanga programu ya mafunzo. Miongozo pia imetolewa kuhusu jinsi ya kuajiri wanafunzi kwa ajili ya mafunzo, jinsi ya kuendesha vipindi, na kwa ajili ya kuweka walimu waliofunzwa kanisani.

MAHITAJI MAWILI YA MAFUNZO YA MSINGI

Kuna mahitaji mawili ya msingi ya mafunzo ya ualimu kanisani; mafunzo ya kabla ya utumishi na utumishi.

MAFUNZO YA KABLA YA HUDUMA:

Mafunzo ya kabla ya huduma ni mafunzo yanayotolewa kabla ya mwamini kuanza kutumika kama mwalimu katika kanisa. Ni programu ya masomo ambayo itamsaidia kujifunza jinsi ya kufundisha.

MAFUNZO YA HUDUMA:

Mafunzo ya kazini hutolewa kwa wale ambao tayari wanahudumu kama walimu kanisani. Mafunzo huwasaidia kukuza zaidi karama yao ya kufundisha. Yesu alitoa aina zote mbili za mafunzo kwa wanafunzi Wake.

KUPANGA MPANGO WA MAFUNZO YA UALIMU

Hapa kuna hatua za kupanga programu ya mafunzo ya ualimu katika kanisa lako:

1. Orodhesha ushirikiano wa mchungaji au kiongozi wa kiroho wa kanisa.
2. Waombe watu ambao tayari ni walimu wazuri kusaidia kama viongozi ambao watafundisha wengine.
3. Kutana na viongozi hawa kuweka:

-Malengo ya programu ya mafunzo: Amua mahitaji ya walimu wa sasa na walimu watarajiwa. Taja malengo unayotaka kutimiza katika programu ya mafunzo.

- Tarehe, nyakati na mahali pa mafunzo.

-Viongozi watakaofundisha katika mpango wa mafunzo: Nani atafundisha nini na lini?

-Mahitaji ya kuingia kwa programu: Je, utamruhusu nani kuhudhuria? Ni lazima wawe waumini waliozaliwa mara ya pili, bila shaka, lakini unaweza kuwa na mahitaji mengine unayotaka kuweka. (Angalia mapendekezo katika sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya sura hii).

-Viwango vinavyohitajika ili kukamilisha programu: Ni nini kinachohitajika kwao ili kukamilisha mafunzo? (Kwa mapendekezo, tazama sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili).

-Aina ya tukio la mafunzo: Tazama sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili kwa aina mbalimbali za matukio ya mafunzo.

-Bajeti [gharama] kwa mafunzo ya ualimu: Itagharimu kiasi gani? Fedha zitatoka wapi?

-Nyenzo za mafunzo zitatumika: Kozi hii inaweza kutumika kufundisha walimu. Unaweza kutaka kuiongezea na mafunzo ya kipekee kwa dhehebu lako na/au mtaala unaopanga kutumia.

4. Andaa kalenda ya mwaka na uorodheshe vipindi vyote vya mafunzo juu yake. Jumuisha tarehe, nyakati na maeneo.

5. Tayarisha maelezo ya huduma kwa walimu. Hii itabainisha wajibu wa mwalimu kwa wale wanaofikiria kujiandikisha katika mafunzo. (Angalia sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili kwa mfano wa maelezo ya huduma).

6. Tayarisha ahadi ya mwalimu kwa walimu watarajiwa kutia sahihi. Hii ni hati inayobainisha dhamira ya mwalimu. (Angalia sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili kwa mfano wa ahadi).

KUAJIRI KWA MPANGO WA MAFUNZO

Hapa kuna hatua za kuajiri watu kwa programu ya mafunzo ya ualimu:

1. Waalike walimu wa sasa kwa mafunzo ya kazini.
2. Toa tangazo katika ibada za kanisa kuhusu mafunzo. Waulize walimu watarajiwa ambao wangependa kuwasiliana nawe.
3. Fanya mawasiliano ya kibinafsi na wale unaowajua au ambao umewaona na ambao unaamini wana karama ya kiroho ya kufundisha.
4. Kagua waombaji ambao tayari hawafundishi ili kuhakikisha kuwa wanakidhi mahitaji ya kuingia uliyoweka kwa ajili ya programu ya mafunzo ya ualimu.
5. Wajulishe wote wanaostahili tarehe, saa na mahali pa kikao cha kwanza.

KUENDESHA MAFUNZO

Hapa kuna miongozo ya kuendesha vipindi vya mafunzo ya ualimu:

1. Anza kila kipindi kwa wakati.
2. Anza kwa maombi kwamba Roho Mtakatifu atawapaka waalimu mafuta na kufungua mioyo na akili za wanafunzi kujifunza.
3. Kuhudhuria. Wanafunzi wanapaswa kuhitajika kuhudhuria idadi fulani ya vipindi vya darasa ili kukamilisha kozi.
4. Hakikisha kila mwanafunzi ana nakala ya nyenzo zozote zilizoandikwa kuhusu somo litakalofundishwa.
5. Kuwa na vifaa vyote muhimu ili kufundisha somo. Hizi zinaweza kujumuisha vielelezo, mwongozo wa kufundishia, na vitu sawa. Tumia mbinu za kufundisha ambazo umejifunza katika kozi hii.
6. Ruhusu muda wa maswali na majibu kuhusu nyenzo ulizofundisha katika kipindi.

7. Wape wanafunzi kazi ya kukamilisha kabla ya mkutano unaofuata. Hizi zinaweza kujumuisha kusoma, kuandika, au kazi za kufundisha.
8. Isipokuwa Roho Mtakatifu anasonga tofauti, weka ndani ya muda uliowekwa kwa ajili ya darasa. Wafukuze wanafunzi kwa wakati.

KUWEKA WALIMU

Mafunzo ya ualimu hayafai isipokuwa wale unaowafundisha wanatumika katika nafasi ya kufundisha. Hapa kuna miongozo ya kuwaweka waalimu katika mpango wa elimu wa kanisa:

SHAURIANA NA MCHUNGAJI:

Anahitaji walimu wapi? Je, ni wapi anaamini mtu binafsi atakuwa na ufanisi zaidi? Mchungaji ndiye kiongozi ambaye Mungu amemweka ndani ya kanisa. Anawajibika kwa programu ya kufundisha kanisani. Pia ana jukumu la kuongoza karama na talanta za wale ambao ni sehemu ya kanisa.

TUMA KULINGANA NA MWITO NA UWEZO:

Fikiria uwezo wa mtu anayewekwa. Je, watakuwa na matokeo katika kikundi wanachopaswa kufundisha? Je, Mungu amewapa wito maalum kwa kundi hili maalum? Kwa mfano, Mtume Paulo alikuwa na ufanisi na watu wa Mataifa kwa sababu ya wito Mungu alimpa na asili yake binafsi na uwezo.

TUMA KULINGANA NA MASLAHI YA UMRI:

Watu wengine hawana nia ya kufundisha watoto. Wengine hawana raha na watu wazima. Umri wote unahitaji kufundishwa, lakini mwalimu anapaswa kuwa na hamu na/au mwito wa kufanya kazi na kikundi maalum cha umri.

RUHUSU NAFASI ZA UFUNDISHAJI KWA MAZOZI:

Mwache mwalimu mpya atumike kwanza kama mwalimu mbadala wakati mwalimu wa kawaida hawezi kuwepo. Kisha waache wafundishe masomo kadhaa na mwalimu mwenye uzoefu akitazama. Baada ya somo, mwangalizi anaweza kushiriki kwa faragha mapendekezo ya manufaa na mwalimu mpya.

TATHMINI YA MWALIMU

Baada ya mwalimu kuhudumu kanisani, huduma yao inapaswa kutathminiwa mara kwa mara. Yesu alifanya hivyo pamoja na wanafunzi wake baada ya kuwatuma kuhudumu. Walitoa taarifa ya yote waliyosema na kufanya (Marko 6:7 na 30). Tathmini husaidia kutambua na kurekebisha

matatizo katika ufundishaji. Inatoa fursa kwa viongozi wa kiroho wa kanisa kusaidia walimu katika kukuza zaidi karama yao ya kiroho ya kufundisha.

Hapa kuna baadhi ya njia za kutathmini mwalimu:

1. Mwalimu anaweza kutathminiwa kwa kutumia ujuzi wa kutathmini aliojifunza katika Sura ya Kumi na Moja ya kozi hii. Mwambie kila mwalimu ajitathmini, kisha upitie matokeo pamoja naye.
2. Tathmini kwa msingi wa maelezo ya huduma: Je, wanatimiza mahitaji ya maelezo ya huduma kwa nafasi yao ya kufundisha?
3. Je, wanatunza ahadi ya ahadi ya mwalimu waliyosaini?
4. Angalia mwalimu anafundisha somo. Je, wanawasilisha Neno la Mungu kwa njia ifaayo kwa wanafunzi wao? Je, wanaweza kufanya nini ili kuboresha jinsi wanavyowasilisha somo? Shiriki nao baadhi ya mapendekezo chanya.
5. Tathmini "matunda". Biblia inasema kwamba "matunda" [matokeo ya huduma] yanaweza kuzingatiwa (Luka 6:43-44).

Kumbuka: Tathmini na marekebisho ya matatizo yanapaswa kufanywa kwa upendo na njia chanya.

KUJIPIMA

1. Andika Mstari muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

2. Ni mahitaji gani mawili ya kimsingi ya mafunzo ya ualimu?

3. Fanya muhtasari wa hatua za kupanga programu ya mafunzo ya ualimu.

4. Unawezaje kuajiri wanafunzi kwa ajili ya programu ya mafunzo ya ualimu?

5. Fanya muhtasari wa miongozo ya kuendesha vipindi vya mafunzo ya ualimu.

6. Fanya muhtasari wa miongozo ya kuweka walimu waliofunzwa kanisani.

7. Orodhesha njia tano za kutathmini mwalimu.

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

Mwongozo ufuatao unatoa muhtasari wa kile ulichojifunza katika somo hili. Unaweza kuitumia kupanga programu ya mafunzo ya ualimu:

1. Orodhesha malengo ya programu yako ya mafunzo:

2. Panga tarehe, nyakati na maeneo kwenye kalenda kuu ya mwaka. (Tumia kalenda kufanya hivi).

3. Weka **mahitaji ya kuingia** kwa programu. Mwombaji anapaswa:

- Awe mwamini aliyezaliwa mara ya pili.
- Umefuata mfano wa Kristo katika ubatizo wa maji mengi.
- Ujazwe na Roho.
- Hudhuria ibada za kanisa mara kwa mara (na/au uwe mshiriki wa kanisa).
- Kuwa na sifa nzuri katika kanisa na jamii.
- Kutana na sifa za Kibiblia kwa viongozi.
- Onyesha tunda la Roho Mtakatifu na tabia kama ya Kristo katika maisha ya kila siku.

4. Weka **viwango vya kukamilisha** programu. Hapa kuna baadhi ya mapendekezo:

Waombaji lazima:

- Hudhuria vipindi vyote vya mafunzo isipokuwa kama imeruhusiwa kwa sababu ya ugonjwa au dharura iliyoidhinishwa na kiongozi wa darasa.
- Kamilisha kazi zote za darasa.
- Jizoeze kufundisha angalau somo moja huku kiongozi akitazama.

5. Amua aina ya tukio la mafunzo ya ualimu. Hapa kuna baadhi ya mapendekezo:

-Mafunzo mafupi kama sehemu ya mkutano wa walimu wa kawaida: Ikiwa walimu wa kanisa wanakutana mara kwa mara, tumia sehemu ya kila mkutano kwa mafunzo ya kazini.

-Wakati wa saa ya Shule ya Jumapili: Ikiwa kanisa lako lina saa ya Shule ya Jumapili, fundisha walimu wapya katika darasa maalum linaloendeshwa wakati huu.

-Kujifundisha: Wape walimu watarajiwa nakala ya mwongozo huu na uwaambie wamalize masomo katika somo la mtu binafsi.

-Mazoezi ya usiku mmoja: Kutana usiku mmoja kwa wiki ili kutoa mafunzo.

-Series: Kutana katika mfululizo wa mikutano kwa ajili ya mafunzo. Kwa mfano, Jumatatu hadi Ijumaa ya juma fulani.

-Retriti: Wapeleke walimu kambini au rudi kwa mafunzo.

-Mmoja-kwa-mmoja: Mpe mwalimu mzoefu kumfundisha mwalimu mpya juu ya moja-kwa-mmoja msingi.

-Mafunzo ya umoja: Pengine makanisa kadhaa katika jumuiya yanaweza kutaka kupanga a tukio la mafunzo ya umoja ambapo walimu wote wa madhehebu yao hukutana pamoja kwa ushirika na mafunzo.

-Mafunzo ya sauti na kuona: Ikiwa una vifaa vya kanda ya sauti au video, rekodi mafunzo na kuruhusu wanafunzi wasome kwa kujitegemea.

6. Chagua viongozi ambao watafundisha, maeneo gani watashughulikia, na wakati gani watafundisha. Tengeneza chati yenye vichwa vifuatavyo:

Jina

Tarehe

Mada

7. Utatumia nyenzo gani za mafunzo?

Jina la kozi ya mafunzo: _____

Jina/Anwani ya Mchapishaji: _____

(Usisahau...Unaweza kutumia mwongozo huu wakati wa Harvestime kuwafundisha walimu.)

8. Andaa bajeti:

Itagharimu kiasi gani kutangaza mpango huo? \$ _____

Je, vifaa vya mafunzo vitagharimu nini? \$ _____

Gharama zingine: \$ _____

9. Tayarisha maelezo ya wizara ya majukumu ya walimu watarajiwa. Hapa kuna mfano wa kufuata:

MFANO WA MAELEZO YA HUDUMA

Mwalimu wa darasa la watu wazima

Kichwa cha Huduma: Mwalimu wa darasa la watu wazima.

Maelezo ya Huduma: Mwalimu wa darasa la watu wazima anayefundisha Biblia atachukua jukumu la kibinafsi kwa:

-Kutayarisha na kufundisha kipindi cha darasa la kila wiki.

Siku_____Saa_____Mahali_____

-Kutatfuta washiriki wapya kujiunga na darasa.

-Kuwasiliana na wanafunzi watoro na washiriki wasioshiriki ili kubaini matatizo, kuwahudumia, na kuwarejesha kama wanachama hai.

-Kushinda washiriki ambao hawajaokoka kwa Bwana Yesu Kristo.

-Kuhudumia mahitaji ya kiroho ya washiriki wa darasa ambao tayari ni waumini, kuwaongoza katika ukuaji wa kiroho na maendeleo, kuwatarisha kwa ajili ya kazi ya huduma.

-Kuwatia moyo washiriki wa darasa kuwa sehemu hai ya ushirika kamili wa kanisa.

-Kukamilisha rekodi zozote za kanisa zinazohitajika zinazohusiana na darasa hili, yaani, rekodi za mahudhurio, n.k.

Mahitaji ya kibinafsi:

-Kuitwa na Mungu kwa huduma hii maalum.

-Kutana na sifa za uongozi za Kibiblia.

-Kukamilika kwa kozi ya ualimu inayotolewa na kanisa hili.

- Uwezo wa kuwasiliana kwa ufanisi.

-Mshiriki hai wa ushirika huu wa kanisa.

-Kwa kukubaliana na msimamo wa mafundisho ya kanisa hili.

-Kwa kuunga mkono na kupatana na uongozi wa kanisa.

Ahadi ya Wakati:

- Muda wa maandalizi ya kibinafsi kwa mkutano wa kawaida wa darasa.

-Wakati wa mkutano wa kawaida wa darasa: Saa mbili kwa wiki.

- Mkutano wa wafanyikazi wa kila mwezi.

-Darasa la kila mwaka la mafunzo ya ualimu kazini.

-Wakati wa ushirika wa kibinafsi, ushirika, ufuatiliaji, na huduma kwa wanafunzi.

10. Tayarisha kiapo cha kujitolea cha mwalimu. Hapa kuna mfano wa kufuata:

AHADI YA MWALIMU

Baada ya kumpokea Yesu Kristo kama Mwokozi binafsi, na sasa kuishi katika ushirika Naye, ninatambua kwamba kumhudumia Kristo na neno Lake kwa wengine ni wito wa juu. Kwa kuzingatia utume wangu kama mwalimu na kutegemea msaada na mwongozo wa Roho Mtakatifu, ninaahidi kwamba:

-Nakubaliana na taarifa ya mafundisho ya kanisa langu, na sitafundisha chochote kinachopingana nayo.

- Kila siku nitatenga muda wa maombi na kujifunza Biblia.

-Nitaombea kwa bidii kuongoka kwa wanafunzi wangu na kwa ajili ya ukuaji wa kiroho wa wale walio

Wakristo.

-Nitatumia muda kwa uaminifu kuandaa kila somo, na nitajitayarisha kiroho kwa kuishi kweli I

fundisha.

-Nitakuwa mwaminifu katika nafasi yangu ya kufundisha kanisani.

-Nitafundisha darasani kutoka kwa Neno la Mungu, nitakuza usomaji wa Biblia kwa wanafunzi wangu na kuwatia moyo ushiriki kikamilifu darasani.

-Nitahudhuria na kuendeleza huduma za kanisa letu kwa uaminifu, na nitalisaidia kanisa kifedha na

pamoja na maombi yangu.

-Nitahudhuria mikutano yoyote ya idara ya kanisa, isipokuwa nikizuiliwa na sababu fulani naweza kwa uangalifu

mpe Mungu.

-Ikiwa kwa sababu fulani siwezi kutimiza wajibu wangu, nitashauriana na viongozi wangu na kusalimisha darasa langu

ikiwa inaonekana inafaa.

Jina: _____ Tarehe: _____

SURA YA KUMI NA TANO

UTANGULIZI WA KUHUBIRI

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Bainisha mahubiri.
- Tambua mambo ambayo mahubiri ya Biblia yanapaswa kuzingatia.
- Eleza umuhimu wa kudhihirisha nguvu za Mungu tunapohubiri Neno.
- Tambua maonyo sita ya Biblia kuhusu kuhubiri.

AYA MUHIMU:

Basi watamwombaje yeye ambaye hawakumwamini? na watamwaminije yeye ambaye hawakusikia habari zake? nao watasikiaje pasipo mhubiri? Na watahubirije isipokuwa wametumwa? (Warumi 10:14-15a)

UTANGULIZI

Sura hii inatanguliza somo la mahubiri ya Biblia. Inafafanua kuhubiri, inabainisha mada za mahubiri ya Biblia, inaeleza umuhimu wa wonyesho wa nguvu za Mungu tunapohubiri, na kubainisha maonyo ya Biblia kuhusu kuhubiri. Katika sura inayofuata utajifunza jinsi ya kupanga mahubiri ya Biblia.

KUFUNDISHA NA KUHUBIRI

Umejifunza ufafanuzi wa "kufundisha" katika Sura ya Kwanza ya kozi hii:

Kufundisha ni tendo la kuwaelekeza wengine. Inajumuisha kuonyesha, kuonyesha, kujulisha, kutoa ujuzi, mafunzo, na kuongoza masomo ya mwingine.

Hapa kuna ufafanuzi wa "kuhubiri":

Kuhubiri ni tendo la kutoa hotuba [mahubiri au uchunguzi wa utaratibu wa somo] ambao huwafundisha wengine kwa njia rasmi.

Kuhubiri na kufundisha ni sawa, kwa kuwa wote wawili huwasilisha kweli za Neno la Mungu kwa wengine. Utajifunza katika sura inayofuata kwamba kuandaa mahubiri ni sawa na kutayarisha somo la kufundisha. Lakini kuhubiri na kufundisha kwa kawaida hutofautiana katika njia za kufundisha zinazotumiwa na mtindo wa utoaji.

KUUNGANISHA MAHUBIRI NA KUFUNDISHA

Ushirikishwaji mzuri wa Injili unachanganya kuhubiri na kufundisha. Yesu alifundisha na kuhubiri:

Naye Yesu alikuwa akizunguka katika miji yote na vijiji, akifundisha katika masunagogi yao, na kuihubiri Injili ya Ufalme, na kuonya magonjwa yote na udhaifu wa kila aina. (Mathayo 9:35)

(Ona pia Mathayo 4:17,23; 9:35; 11:1,5; Marko 1:14,38-39; 2:2; Luka 4:43-44; 9:6; 20:1; 1 Petro. 3:19; 4:6).

Moja ya misheni kuu ya Yesu ilikuwa kuhubiri:

Roho wa Bwana yu juu yangu, kwa maana amenitia mafuta kuwahubiri maskini Injili... kuwahubiri wafungwa kufunguliwa kwao... kuhubiri mwaka wa Bwana uliokubaliwa. (Luka 4:18-19)

Yesu alikufa ili toba na ondoleo la dhambi zihubiriwe:

Akawaambia, Ndivyo ilivyoandikwa, kwamba Kristo atateswa na kufufuka siku ya tatu;

na kwamba mataifa yote watahubiriwa kwa jina lake habari ya toba na ondoleo la dhambi, kuanzia Yerusalemu. (Luka 24:46-47)

TUME YA KUHUBIRI

Wanafunzi walitumwa na Yesu kuhubiri:

Akawachagua kumi na wawili, wawe pamoja naye, na kwamba apate kuwatuma kuhubiri. (Marko 3:14)

Na katika kuenenda kwenu, hubirini, mkisema, Ufalme wa mbinguni umekaribia. (Mathayo 10:7) (Ona pia Mathayo 10:27; Luka 9:2,60).

Kusudi la kanisa la kwanza lilikuwa kuhubiri Injili kwa wale ambao walikuwa bado hawajaisikia:

Kuhubiri Injili katika sehemu zilizo ng'ambo yenu, wala tusijisifu katika mambo ya watu wengine yaliyowekwa tayari kwa mikono yetu. (2 Wakorintho 10:16)

Kama kufundisha, kuhubiri hakukuhusu tu mpangilio rasmi wa kanisa:

Na kila siku katika hekalu na kila nyumba hawakuacha kufundisha na kuhubiri habari njema za Yesu Kristo. (Matendo 5:42)

Wala kuhubiri hakukuwa kwa wachungaji au wahudumu wa wakati wote tu. Waumini wa kanisa la kwanza walitawanyika kwa sababu ya mateso na...

**...wale waliotawanyika wakaenda kila mahali wakihubiri Neno. (Matendo 8:4)
(Ona pia Matendo 11:19-20).**

Kama waumini, tumeagizwa pia kuhubiri Injili kwa mataifa ya ulimwengu:

Na Injili hii ya Ufalme itahubiriwa katika ulimwengu wote kuwa ushuhuda kwa mataifa yote; hapo ndipo ule mwisho utakapokuja. (Mathayo 24:14)

**Enendeni ulimwenguni mwote mkaihubiri Injili kwa kila kiumbe.
(Marko 16:15)**

SOMO LA KUHUBIRI

Kama kufundisha, sikuzote kuhubiri kunapaswa kutegemea Neno la Mungu. Kwa mfano, katika mahubiri ya Petro katika Matendo 2, 12 kati ya mistari 23 kulikuwa na nukuu kutoka katika Maandiko ya Agano la Kale.

Mahubiri ya Biblia yanapaswa kuzingatia:

TOBA NA KUSAMEHEWA KWA DHAMBI:

na kwamba mataifa yote watahubiriwa kwa jina lake habari ya toba na ondoleo la dhambi, kuanzia Yerusalemu. (Luka 24:47)

**Wakatoka, wakahubiri kwamba watu watubu. (Marko 6:12)
(Ona pia Matendo 13:38; 14:15).**

INJILI YA UFALME WA MUNGU:

Na Injili hii ya Ufalme itahubiriwa katika ulimwengu wote kuwa ushuhuda kwa mataifa yote; hapo ndipo ule mwisho utakapokuja. (Mathayo 24:14)

(Ona pia Mathayo 9:35; 11:5; Marko 1:14; 16:15; Luka 4:18; Matendo 8:12; 14:7,21; 16:10; 20:25; Warumi 1:15; 15:19-20; 1Wakorintho 15:1; 2 Wakorintho 2:12; 10:14; 11:7; Wakolosai 1:23; 1 Wathesalonike 2:9).

UFUFUO WA WAFU:

**...alihubiri kupitia Yesu ufufuo kutoka kwa wafu. (Matendo 4:2)
(Ona pia Matendo 17:3,18).**

NENO LA MUNGU:

Mara watu wengi wakakusanyika, hata nafasi ya kuwapokea hapakuwa na nafasi, hata mlangoni, naye akawahubiria Neno. (Marko 2:2)

Bali Neno la Bwana hudumu hata milele. Na hili ndilo Neno mlilohubiriwa kwa Injili. (1 Petro 1:25)

(Ona pia Matendo 8:4,25; 13:5; 14:25; 15:35-36; 17:13; 2Timotheo 4:2; Tito 1:3).

NENO LA IMANI:

...Neno li karibu nawe, katika kinywa chako na moyoni mwako, yaani, lile neno la imani tunalohubiri. (Warumi 10:8) (Ona pia Wagalatia 1:23).

MAMBO YOTE YANAYOMHUSU YESU:

... akihubiri ufalme wa Mungu, na kuyafundisha mambo ya Bwana Yesu Kristo...(Matendo 28:31).

Mimi niliye mdogo kuliko yeye aliye mdogo zaidi wa watakatifu wote, nimepewa neema hii ya kuwahubiria mataifa utajiri wake Kristo usiopimika. (Waefeso 3:8) (Ona pia Matendo 5:42; 8:5,35; 9:20; 17:3,18; Warumi 16:25; 2 Wakorintho 1:19; 4:5; Wakolosai 1:28).

AMANI KUPITIA YESU KRISTO:

Neno ambalo Mungu aliwatuma kwa wana wa Israeli, akihubiri amani kwa Yesu Kristo... (Matendo 10:36) (Ona pia Waefeso 2:17).

MSALABA:

Maana neno la msalaba kwao wanaopotea ni upuzi; lakini kwetu sisi tunaokolewa ni nguvu ya Mungu. (1 Wakorintho 1:18) (Ona pia 1 Wakorintho 1:17-22).

MAONYESHO YA NGUVU

Udhihirisho wa nguvu za Mungu ni kuandamana na kuhubiri pamoja na kufundisha:

Naye Yesu alikuwa akizunguka katika miji yote na vijiji, akifundisha katika masunagogi yao, na kuihubiri Injili ya Ufalme, na kuponya magonjwa yote na udhaifu wa kila aina. (Mathayo 9:35)

Paulo alisema:

Na neno langu na kuhubiri kwangu hakukuwa kwa maneno ya hekima yenye kuvutia akili ya watu, bali kwa dalili za Roho na za nguvu;

Ili imani yenu isiwe katika hekima ya wanadamu, bali katika nguvu za Mungu. (I Wakorintho 2:4-5) (Ona Marko 1:39; Luka 9:6; Warumi 15:19; 1Wakorintho 1:17-18).

Udhihirisho wa nguvu ni muhimu kwa sababu unathibitisha mahubiri ya Neno:

Nao wakatoka, wakahubiri kila mahali, Bwana akitenda kazi pamoja nao, na kulithibitisha Neno kwa ishara zilizofuatana nao. (Marko 16:20)

MHUBIRI

Hapo awali katika somo hili tulijadili sifa za kibinafsi ambazo zinapaswa kuonekana katika maisha ya mwalimu. Sifa hizi hizi zinapaswa pia kuwa katika maisha ya mtu anayehubiri Injili. Wakolosai sura ya I inabainisha sifa tatu za ziada za mhubiri wa Injili:

YEYE NI MHUDUMA WA KRISTO:

“Mhudumu mwaminifu wa Kristo” (Mstari wa 7). Kristo lazima ainuliwe katika mahubiri yake yote.

NI MTUMISHI WA INJILI:

“Injili...ambayo mimi Paulo nafanywa mhudumu wake” (Fungu la 23).

NI MTUMISHI WA KANISA:

“...Kanisa ambalo nafanywa mhudumu wake” (Fungu la 24-25).

MAONYO YA KIBIBLIA

Hapa kuna maonyo manne ya Kibiblia kuhusu kuhubiri:

WAHUBIRI LAZIMA WAISHI KILE WANACHOHUBIRI:

Basi, wewe unayemfundisha mwingine, hujifundishi mwenyewe? Wewe unayehubiri kwamba mtu asiibe, je! (Warumi 2:21)

Bali nautesa mwili wangu na kuutumikisha; ili kwa njia yo yote, nikiisha kuwahubiri wengine, mimi mwenyewe niwe mtu wa kukataliwa. (1 Wakorintho 9:27)

IKIWA UMEITWA KUHUBIRI, SI CHAGUO:

Kuhubiri sio chaguo kwa wale walioitwa haswa na Mungu kufanya hivyo:

**Maana, ingawa naihubiri Injili, sina la kujivunia; kwa maana nimewekwa juu yangu; naam, ole wangu nisipoihubiri Injili.
(1 Wakorintho 9:16)**

KUHUBIRI LAZIMA KUTOKANE NA NENO LA MUNGU:

Lakini ijapokuwa sisi au malaika wa mbinguni atawahubiri ninyi Injili yo yote isipokuwa hiyo tuliyowahubiri, na alaaniwe.

Na tulisema hapo awali, na sasa nasema tena, mtu awaye yote akiwahubiri ninyi injili yo yote isipokuwa hiyo mliyoipokea, na alaaniwe. (Wagalatia 1:8-9) (Ona pia 2 Wakorintho 11:4).

NIA LAZIMA ZIWE SAHIHI:

Paulo anajadili nia za kuhubiri Injili katika Wafilipi 1:15-18. Soma kifungu hiki kwenye Biblia yako. Paulo alibainisha kuwa...

Wengine wanamhubiri Kristo kwa husuda na ugomvi; na wengine pia kwa nia njema. (Wafilipi 1:15)

KUJIPIMA

1. Andika Aya Muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

2. Fafanua "kuhubiri".

3. Mahubiri ya Biblia yanapaswa kuzingatia mambo gani?

4. Orodhesha maonyo manne ya Biblia kuhusu mahubiri ambayo yalijadiliwa katika somo hili.

5. Kwa nini wonyesho wa nguvu za Mungu ni muhimu tunapohubiri Neno?

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

Jifunze marejeleo haya ya Biblia juu ya mahubiri:

MAREJEO YA AGANO LA KALE JUU YA KUHUBIRI

Zaburi 40:9; Mhubiri 1:1,2,12; 7:27; 11:8-10; Isaya 61:1; Nehemia 6:7.

MAREJEO YA AGANO JIPYA KWA WAHUBIRI WA AGANO LA KALE

Mathayo 12:41; Luka 11:32; 2 Petro 2:5

MAREJEO YA AGANO JIPYA KUHUSU KUHUBIRI

Mathayo 3:1, 4:17,23; 9:35; 10:7,27; 11:1,5; 12:41; 24:14,41; 26:13

Marko 1:4,7,14,38-39; 2:2; 3:14; 6:12; 14:9; 16:15,20;

Luka 3:3,18; 4:18-19,43-44

Matendo 3:20; 4:2; 5:42; 8:4,5,12,25,35,40; 9:20,27; 10:36-37,42; 11:19-20; 13:5,24,38,42;
14:7,15,21,25; 15:21,35-36; 16:6,10; 17:3,13,18; 19:13; 20:7,9,25

Warumi 1:15; 2:21; 10:8-15; 15:19-20; 16:25

I Wakorintho 1:17-18; 2:4; 9:14-16,18,27; 15:1-2,11,12,14

2 Wakorintho 1:19; 2:12; 4:5; 10:14; 10:16; 11:4,7

Wagalatia 1:8,9,11,16,23; 2:2; 3:8; 4:13; 5:11

Waefeso 2:17; 3:8; Wafilipi 1:15-18; Wakolosai 1:23,28; I Wathesalonike 2:9; I Timotheo 2:7;
3:16; 2 Timotheo 1:11; 4:17; Tito 1:3; Waebrania 4:2,6; I Petro 1:12,25; 3:19; 4:6; 2 Petro 2:5

SURA YA KUMI NA SITA

KUPANGA MAHUBIRI

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Fanya muhtasari wa hatua za kimsingi za kupanga mahubiri.
- Bainisha mahubiri ya mada.
- Bainisha mahubiri ya maandishi.
- Bainisha mahubiri ya ufafanuzi.
- Panga mahubiri ya kuhubiri.

AYA MUHIMU:

Lihubiri neno; uwe tayari wakati ukufaa, na wakati usiokufaa; karipia, kemea, na kuonya kwa uvumilivu wote na mafundisho. (2 Timotheo 4:2)

UTANGULIZI

Katika somo hili utajifunza jinsi ya kuhubiri mahubiri ya Biblia. Utajifunza kanuni za msingi za kuhubiri kwa kujifunza baadhi ya mahubiri katika Biblia na baadhi ya mahubiri yenye ufanisi zaidi ya wahubiri wakuu katika historia ya kanisa. Utagundua kwamba kuhubiri na kufundisha kunafanana kwa njia nyingi lakini hutofautiana katika njia za uwasilishaji na mtindo wa utoaji.

KUHUBIRI NA KUFUNDISHA: JINSI WANAVYOTOFAUTIANA

Kuhubiri na kufundisha kwa kawaida hutofautiana katika njia zifuatazo:

MBINU:

Mbinu zinazohitaji ushiriki wa hadhira hazitumiwi sana katika kuhubiri. Kwa mfano, kwa kawaida hakuna kipindi cha majadiliano au maswali na majibu unapohubiri. Sababu ni kwamba kuhubiri kwa kawaida huhusisha wasikilizaji wengi zaidi. Kwa sababu hii, njia ya uwasilishaji ni rasmi zaidi.

MTINDO WA KUTOA:

Katika kufundisha, watu mara nyingi hugawanywa na vikundi vya umri. Darasa ni watu wazima, vijana au watoto. Kwa kawaida kuhubiri kunahusisha kikundi cha watu wa umri mbalimbali.

Hadhira haijagawanywa na vikundi vya umri kwani mara nyingi huwa katika shule ya Jumapili au vikundi vya masomo ya kanisa.

Kwa sababu hii, lazima urekebishe mtindo wako wa kuhubiri kwa kiwango cha kawaida. Usifanye mahubiri kuwa magumu kiasi kwamba watoto na vijana hawawezi kuelewa. Wakati huo huo, usifanye iwe rahisi sana kwamba watu wazima wanapoteza maslahi.

MITAALA:

Shule za Jumapili na shule za makanisa mara nyingi huwa na miongozo ya mtaala ambayo inakupa somo na mjadala wa somo utakalofundisha. Hii kwa kawaida si kweli kwa mahubiri. Kwa maelekezo ya Bwana, lazima uamue aina na maudhui ya ujumbe wako.

KUANDAA MAHUBIRI

Hatua za msingi katika kuandaa mahubiri ni sawa na zile ulizojifunza katika kupanga somo la kufundisha. Unapaswa:

- Jitayarishe kiroho.
- Chambua hadhira.
- Weka malengo.

Muundo wa msingi wa mahubiri hufuata ule wa kufundisha somo. Mahubiri yako yanapaswa kujumuisha:

- Cheo.
 - Utangulizi.
 - Mwili.
 - Maombi.
 - Hitimisho.
- (Pitia Sura ya Kumi, "Upangaji wa Somo").

Kama vile unavyofanya katika kufundisha, lazima upate na kushikilia umakini wa wasikilizaji. Lazima uwasilishe somo kwa njia ya utaratibu. Ni lazima ufanye matumizi ya maisha na huduma katika mahubiri na lazima uitishe mwitikio wa ufunuo wa Neno la Mungu.

AINA ZA MAHUBIRI

Kutokana na somo la mahubiri ya Biblia na mahubiri ya wahubiri wakuu katika historia ya Kanisa, aina tatu za msingi za mahubiri zimetambuliwa:

AINA YA KWANZA - MAHUBIRI YA MADA:

Mahubiri ya mada huzingatia mada maalum kama vile matunda ya kiroho, vita vya kiroho, karama za kiroho, n.k.

Jinsi ya Kupanga Mahubiri ya Mada:

1. Bainisha mada ya jumla ya mahubiri. Kwa mfano, "sala" inaweza kuwa mada unayochagua.
2. Amua mada hususa: Utahubiri juu ya mada gani ya sala? Hapa kuna baadhi ya uwezekano:

- Umuhimu wa Maombi
- Thamani ya Maombi
- Nyakati za Maombi
- Nguvu ya Maombi
- Kusudi la Maombi
- Njia ya Maombi
- Matokeo ya Maombi
- Masharti ya Maombi
- Matatizo ya Maombi
- Kuomba katika Roho
- Kudumu katika Maombi
- Ukubwa wa Maombi
- Majibu ya Maombi

- Sala ya Maombezi
- Sala ya Familia
- Vizuizi vya Maombi
- Maombi ya Biblia
- Maombi ya Vitendo
- Mitazamo katika Maombi
- Mahali pa Kusali
- Ibada kwa njia ya Maombi
- Mkao katika Maombi
- Fadhila ya Maombi
- Imani na Maombi
- Upeo wa Maombi

Lazima uamue mada maalum ya mahubiri yako. Huwezi kushughulikia kila kipengele cha mada kwa sababu, kama unavyoona katika mfano huu, kuna mada nyingi za mada nyingi za Kibiblia. Mandhari utakayochagua yatakuwa kichwa cha mahubiri yako. Kwa mfano, unaweza kuchagua kuzungumza juu ya "Vizuizi vya Maombi".

3. Chunguza kila kitu ambacho Biblia inasema juu ya mada uliyochagua. Ikiwa unaweza kupata nyenzo za utafiti wa Biblia kama vile konkodensi, maoni, na vitabu vya kujifunza maneno, tumia hivi katika somo lako pia.
4. Tengeneza muhtasari unaofuata muundo rahisi wa sehemu nne ulizojifunza katika Sura ya Kumi kuhusu kupanga somo:

- Utangulizi
- Mwili
- Maombi
- Hitimisho

Mfano wa Mahubiri ya Mada:

Kwa kutumia mada ya mfano "Vizuizi Katika Maombi", muhtasari wako mbaya unaweza kuonekana kama ufuatao:

Title: VIZUIZI VYA MAOMBI

Utangulizi: Zingatia tatizo ambalo watu wengi wanalo: Sala isiyojibiwa na swali kwa nini maombi hayajibiwi. Hili litapata umakini kwani watu wengi wamepitia tatizo hili.

Mwili: Jadili vizuizi vya maombi vinavyotajwa katika Neno la Mungu:

- Nia na maombi yasiyo sahihi: Yakobo 4:2-3
- Dhambi ya aina yoyote: Isaya 59:1-2
- Sanamu moyoni: Ezekieli 14:1-3
- Roho ya kutosamehe: Marko 11:25
- Ubinafsi: Mithali 21:13
- Kutendewa vibaya kwa mwenzi wa ndoa: 1Petro 3:7
- Kujihesabia haki: Luka 18:10-14
- Kutokuamini: Yakobo 1:6-7
- Kutokudumu ndani ya Kristo na Neno lake: Yohana 15:7

Matumizi:

I. Eleza jinsi maombi yasiyojibiwa yanavyozuia:

- A. Maisha ya familia.
- B. Ukuaji wetu binafsi wa kiroho.
- C. Huduma yetu.

II. Uliza hadhira kutumia kweli hizi kibinafsi:

- A. Ni vizuizi gani vinazuia maombi yangu?

Hitimisho:

I. Fanya muhtasari wa vikwazo vya maombi vilivyojadiliwa.

II. Wito wa kukiri na kutubu yale mambo ambayo yamezuia maombi.

AINA YA PILI - MAHUBIRI YA MAANDIKO:

Katika mahubiri ya maandishi, kifungu kikuu cha Biblia kinaunda ukweli mkuu au maandishi ya somo. Salio la ujumbe limejengwa juu ya ukweli huu mmoja kuu.

Jinsi ya Kupanga Mahubiri ya Maandishi:

1. Chagua maandishi.
2. Tengeneza kichwa cha mahubiri kutoka kwa kifungu.
3. Jifunze maandishi kwa undani. Kisha jifunze mafungu mengine ya Kimaandiko yanayohusiana na andiko ulilochagua. Ikiwa unaweza kupata nyenzo za utafiti wa Biblia kama vile konkodensi, maoni, na vitabu vya kujifunza maneno, tumia hivi ili kutafiti zaidi maandishi.
4. Tengeneza muhtasari unaofuata muundo rahisi wa sehemu nne ulizojifunza katika Sura ya Kumi kuhusu kupanga somo:

-Utangulizi
-Mwili
-Matumizi
-Hitimisho

Mfano wa Mahubiri ya Maandishi:

Mahubiri ya Petro katika Matendo 2:14-36 ni mfano mzuri wa hili. Iwapo Petro alikuwa na jina la mahubiri, inaweza kuwa...**HII NDIYO HIYO**

Utangulizi: Petro alifungua ujumbe kwa kurejelea kifungu cha Maandiko:

Lakini hili ndilo lililonenwa na nabii Yoeli;

Itakuwa siku za mwisho, asema Mungu, nitawamwagia watu wote Roho yangu; na wana wenu na binti zenu watatabiri, na vijana wenu wataona maono, na wazee wenu wataota ndoto;

Na juu ya watumishi wangu na wajakazi wangu siku zile nitawamwagia Roho yangu, nao watatabiri... (Matendo 2:16-18).

Utangulizi huu ulipata usikivu wa wasikilizaji kwa sababu walikuwa wakitazama utimizo wa kifungu hiki mbele ya macho yao!

Mwili: Mwili wa mahubiri ya Petro ulizingatia maandishi.

- I. Aliwasilisha usuli wa kihistoria wa kifungu ambacho kilikuwa kinatimizwa siku hiyo.
- II. Alionyesha jinsi lilivyohusiana na historia ya Israeli na Yesu Kristo.

Matumizi: Alituma maombi ya kibinafsi...

Kwa maana ahadi hii ni kwa ajili yenu, na kwa watoto wenu, na kwa wote walio mbali, na kwa wote watakaoitwa na Bwana Mungu wetu. (Matendo 2:39)

Hitimisho: Aliomba majibu...

Petro akawaambia, Tubuni, mkabatizwe kila mmoja kwa jina lake Yesu Kristo, mpate ondoleo la dhambi zenu, nanyi mtapokea kipawa cha Roho Mtakatifu. (Matendo 2:38)

Na watazamaji walijibu ...

Nao waliolipokea neno lake wakabatizwa; na siku ile wakaongezeka watu wapata elfu tatu. (Matendo 2:41)

AINA YA TATU - MAHUBIRI YA UFAFANUZI:

"Ufafanuzi au *Expository*" ni jina linalotolewa kwa mbinu ya kuhubiri ambayo inazingatia kifungu cha Maandiko na kukielezea kwa undani, mstari kwa mstari. Neno "expository" linamaanisha "kutenganisha na kuchunguza sehemu za ujumla."

Ufafanuzi ni aina ya mahubiri yenye maelezo zaidi kuliko mada au maandishi. Inaweza kuzingatia somo maalum au kifungu cha Maandiko, ikifafanua kwa undani, mstari kwa mstari na neno kwa neno. Inaweza pia kukazia fikira kitabu cha Biblia, kujifunza kitabu hicho kwa undani, sura kwa sura, kisha mstari kwa mstari, na hata kuzungumzia kwa kina maana ya maneno makuu. Mahubiri ya ufafanuzi yanaweza kulenga wasifu, kujifunza mstari kwa mstari yote yaliyorekodiwa kuhusu mhusika aliyechaguliwa wa Kibiblia.

Kwa sababu mahubiri ya ufafanuzi ni ya kina sana, mara nyingi husababisha mfululizo wa ujumbe. Haiwezekani kuzungumzia kwa undani kila kitu kuhusu kifungu cha Biblia, kitabu, au utu katika mahubiri moja. Kila mahubiri katika mfululizo lazima yahusiane na mengine. Unapoanza kila mahubiri unapaswa kuonyesha jinsi yanavyohusiana na yale yaliyotangulia. Unaweza kufanya hivyo kwa kufupisha kwa ufupi jumbe zilizotangulia na kueleza jinsi zinavyohusiana na ule unaowasilisha.

Ingawa kila mahubiri katika mfululizo lazima yahusiane na mengine, kila mahubiri yanapaswa kuwa kamili yenyewe. Kila mtu katika hadhira anaweza asiwepo kwa kila mahubiri katika mfululizo. Wanapaswa kuelewa kila mahubiri bila kusikia mengine.

Jinsi ya Kupanga Mahubiri ya Ufafanuzi:

1. Chagua maandishi, somo, mhusika wa Biblia, au kitabu ambacho unapanga kukazia ujumbe au mfululizo wa ujumbe wako.
2. Jifunze kwa undani kila kitu ambacho Biblia inafundisha kuhusu kifungu, somo, mhusika wa Biblia au kitabu. Ikiwa unaweza kupata nyenzo za utafiti wa Biblia kama vile konkodensi, maelezo, na vitabu vya kujifunza maneno, tumia hivi kwa utafiti zaidi.
3. Amua ikiwa somo lako linaweza kushughulikiwa katika mahubiri moja ya ufafanuzi au kama litahitaji mfululizo wa mahubiri.

4. Tengeneza kichwa na maandishi kwa kila ujumbe katika mfululizo.
5. Tengeneza muhtasari wa kila ujumbe katika mfululizo. Fuata muundo rahisi wa sehemu nne kwa kila ujumbe:

- Utangulizi
- Mwili
- Maombi
- Hitimisho

Mfano wa Mahubiri ya Ufafanuzi:

Huu hapa ni mfano wa muhtasari wa mahubiri ya ufafanuzi:

Kichwa: TABIA ZA WALIMU WA UONGO

Andiko: Yuda sura ya 1

Utangulizi: Yuda 1:3-4

Mwili:

I. Asili yao:

A. Hapo zamani za kale zilizowekwa kwa hukumu hii (mstari wa 4).

II. Kutembea kwao:

A. Aliingia bila kutarajia (mstari wa 4).

B. Kufuata tamaa zao wenyewe (mstari 16).

C. Kutembea kufuatana na tamaa zao mbaya (mstari 18).

III. Mazungumzo yao:

A. Zungumza vibaya juu ya waheshimiwa (mstari 8-10).

B. Zungumza vibaya kwa mambo wasiyoyajua (mstari 8-10).

C. Wanung'unikaji (mstari 16).

D. Walalamikaji (mstari 16).

E. Vinywa hunena maneno ya kuvimba sana (mstari 16).

F. Wadhihaki (mstari 18).

IV. Mafundisho yao:

A. Geuza neema ya Mungu kuwa ufisadi (mstari 4).

B. Mkane Bwana wa pekee Mungu na Bwana wetu Yesu Kristo (mstari 4).

C. Msiwe na Roho (mstari 19).

- V. Mwenendo wao:
- A. Asiyemcha Mungu (mstari wa 4).
 - B. Waotaji ndoto wachafu (mstari 8).
 - C. Unajisi mwili (mstari wa 8).
 - D. Kudharau utawala (mistari 8-10).
 - E. Kuharibu kile wanachokijua kwa asili (mistari 8-10).
 - F. Wavutie watu kwa sababu ya manufaa wanayopata (mstari 16).
 - G. Wajitenge (mstari 19).
 - H. Ishi kwa tamaa (mstari 19).

Matumizi: Unapaswa kufanya nini katika kukabiliana na aina hizi: Yuda 1:20-23

Hitimisho: Muhtasari, piga mwitikio.

MIONGOZO YA JUMLA

Hapa kuna miongozo ya jumla ambayo itakusaidia kupanga aina yoyote ya mahubiri.

KUCHAGUA ANDIKO:

Neno “maandishi” linatokana na neno la Kigiriki lenye maana ya “kusokotwa au kusokotwa”. Maandishi yanapaswa kuwa yale ambayo ujumbe umefumwa au kutoka kwake "unazunguka". Inapaswa kuwa msingi wa mahubiri.

Kutumia kifungu cha Neno la Mungu kama msingi wa mahubiri humpa mhubiri mamlaka katika ujumbe wake. Anasema “Bwana asema hivi” kwa sababu anazungumza Neno la Mungu.

Anaweza kufanya hivyo

kwa ujasiri na mamlaka. Maandishi huweka ujumbe wa Kibiblia na hupata ujasiri wa wasikilizaji kwa kuwahakikishia kwamba mhubiri anatangaza Neno la Mungu na si maoni yake mwenyewe.

Hapa kuna miongozo ya kuchagua kifungu kutoka kwa Neno la Mungu:

1. Omba mwongozo kutoka kwa Bwana.
2. Jifunze Neno la Mungu mara kwa mara. Maandishi na masomo ya huduma yatatokana na somo lako. Weka daftari la maandishi na mawazo ya somo unapoyagundua katika funzo lako la kibinafsi. Tumia hizi baadaye kupanga mahubiri.
3. Zingatia mahitaji ya kiroho ya wasikilizaji ambao unapanga kuwahudumia. Kwa mfano, hadhira ya wahudumu kwa kawaida haihitaji andiko na mahubiri kuhusu wokovu. (Kumbuka ulichojifunza kuhusu uchanganuzi wa hadhira katika Sura ya Nane).
4. Kabla ya kuhubiri juu ya kifungu, hakikisha unakielewa ili usilete mkanganyiko katika akili za wasikilizaji wako.

5. Fikiria ufunuo mzima wa ukweli wa Mungu. Usihubiri tu juu ya maandiko unayopenda au mada ambazo watu hufurahia kusikia. Maandiko "YOTE" yametolewa kwa uvuvio wa Mungu na yana faida.

KUTAFSIRI MAANDIKO:

Baada ya kuchagua kifungu, soma Biblia yote inafundisha juu yake. Ikiwa una tafsiri mbalimbali za Biblia, soma hizi kwa kuelewa zaidi. Ikiwa una maoni ya Biblia, soma yale ambayo wengine wamesema kuhusu kifungu hicho. Mbinu hizi za kujifunza zitakusaidia kuelewa au "kutafsiri" maandishi vizuri.

Hapa kuna baadhi ya kanuni za msingi za kutafsiri Neno la Mungu ambazo zinapaswa kutumika unapojifunza kifungu:

Kanuni ya Mamlaka ya Kimungu: Biblia ndiyo mamlaka ya mwisho. Kila sehemu ya Maandiko Matakatifu imevuviwa na Mungu.

Kanuni ya Ufafanuzi Halisi: Biblia humaanisha kile hasa inachosema na inapaswa kufasiriwa kihalisi isipokuwa muktadha unaonyesha tofauti. Wakati fulani kuna mifano na mifano inayotumiwa katika Biblia ili kueleza ukweli, lakini haya yanaonyeshwa waziwazi katika muktadha wa Maandiko.

Kanuni ya Kuzingatia Muktadha: Kila mstari unapaswa kuchunguzwa kuhusiana na muktadha wake. Jifunze kile kinachotangulia na kufuata maandishi. Mafundisho mengi ya uwongo yameundwa kwa kuchukua mistari nje ya muktadha. Ili kusoma kifungu katika muktadha wake jiulize:

- Nani anaongea au anaandika?
- Ni nini kinasemwa?
- Inasemwa kwa nani?
- Kwa nini inasemwa?
- Ilisemwa lini?

Kanuni ya Kutaja Mara ya Kwanza: Neno, maneno, kitu, au tukio linapotajwa kwa mara ya kwanza katika Biblia, mara nyingi hutoa ufunguo wa maana yake popote pengine katika Biblia.

Kwa mfano, katika Mwanzo 3 kuna kutajwa kwa kwanza kwa "majani ya mtini". Hapa, Adamu alitumia majani ya mtini kujaribu kufunika dhambi yake mwenyewe na uchi kwa juhudi zake mwenyewe. Majani ya mtini yanazungumza juu ya kujihesabia haki, kukataliwa na Mungu, na jaribio la kujihesabia haki mbele za Mungu.

Hii ndiyo sababu Yesu aliulaani mti huo kwa majani lakini haukuwa na matunda katika Mathayo 21 na Marko 11 na 13. Ili kuelewa tendo hili, tunakumbuka sheria ya kutajwa kwa mara ya kwanza na kurudi Mwanzo 3. Majani ya mtini yaliwakilisha taifa la Israeli lililojihesabia haki. ambaye alikuwa amemkataa Yesu na kutoleta matunda ya kweli ya toba.

Kanuni ya Kurudiarudia: Jambo linaporudiwa katika Maandiko ni kwa kusudi la kutilia mkazo. Ina maana kwamba ukweli huu ni wa umuhimu maalum kwamba unahitaji kurudiwa.

Kanuni ya Ufunuo wa Jumuishi: Ukweli kamili wa Neno la Mungu juu ya somo lolote haupaswi kukusanywa kutoka katika kifungu kilichojitenga. Ufunuo [jumla] wa yote ambayo Biblia husema kuhusu ukweli lazima uzingatiwe. Hii ina maana kwamba lazima ukusanye Biblia yote inafundisha juu ya somo fulani. Ndio maana sheria hiyo inaitwa kanuni ya ufunuo wa "jumla". Huwezi kuweka fundisho juu ya mistari michache iliyojitenga kuhusu somo.

KUKUSANYA NYENZO ZA MAHUBIRI:

Mara baada ya kuchagua kifungu, lazima kukusanya nyenzo kwa ajili ya mahubiri. Kuuliza maswali haya kutakusaidia kufanya hivi:

1. Biblia inafundisha nini kuhusu jambo hili? Kusudi muhimu zaidi ni kuwasilisha kile ambacho Mungu amefunua katika Neno Lake kuhusu somo. Hii inapaswa kutunga sehemu kuu ya ujumbe wako.
2. Nimeona nini katika maisha na huduma inayohusu somo hili? Ni mifano gani katika maisha na huduma inayohusiana na habari hiyo? Umeonaje kweli za Neno zikionyeshwa katika maisha halisi? Unaweza kutumia mifano hii kwa kielelezo na matumizi katika ujumbe.
3. Nimesoma nini kuhusu somo hili? Ikiwa unaweza kupata marejeleo ya Biblia, usomaji na utafiti wa vitabu vya wasomi wa Biblia utakusaidia kukusanya habari za mahubiri.
4. Ni nani ninayemjua ambaye ana ujuzi juu ya somo hili? Je, kuna mtu ambaye amekuwa na uzoefu unaohusiana na maandishi haya? Je, kuna mtu unayemjua ambaye amejifunza kwa kina kuhusu somo hilo? Wasiliana nao kama sehemu ya maandalizi yako ya kuhubiri juu ya somo hili.

LENGO LA MWISHO

Sura hii inahitimisha kozi hii ya "*Mbinu za Kufundisha*". Lakini kwa kweli, umeanza tu kwa sababu ni lazima uendelee kuhubiri na kufundisha hadi lengo la mwisho litimie:

**Sisi tunamhubiri habari zake tukimwonya kila mtu na kumfundisha kila mtu katika hekima yote. ili tupate kumleta kila mtu mkamilifu katika Kristo Yesu.
(Wakolosai 1:28)**

Wala hawatafundisha kila mtu jirani yake, na kila mtu ndugu yake, wakisema, Mjueni Bwana; kwa maana wote watanijua, tangu mdogo hata mkubwa. (Waebrania 8:11)

KUJIPIMA

1. Andika Mstari muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

2. Eleza uhusiano kati ya kuhubiri na kufundisha. Je, zinafananaje na zinatofautiana vipi?

3. Fanya muhtasari wa hatua za kimsingi za kupanga mahubiri.

4. Fafanua "mahubiri ya mada".

5. Fafanua "mahubiri ya maandishi".

6. Fafanua "mahubiri ya ufafanuzi".

7. Fupisha miongozo iliyotolewa kwa ajili ya kuchagua maandishi.

8. Fupisha miongozo ya kufasiri matini.

9. Fanya muhtasari wa mapendekezo yaliyotolewa katika somo hili kwa ajili ya kukusanya nyenzo za mahubiri.

(Majibu ya kujipima binafsi yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Jifunze mahubiri makuu yafuatayo ya Biblia:
 - Mahubiri ya Musa ya Kuaga: Kumbukumbu la Torati 29-33
 - Mahubiri ya Kuaga Yoshua: Yoshua 24:2-15
 - Samweli Ahutubia Israeli: I Samweli 12
 - Ujumbe wa Kujiweka wakfu kwa Sulemani: I Wafalme 8:15-61
 - Yeremia Ahutubia Watu Katika Sikukuu: Yeremia 7
 - Mifano Ya Mahubiri Ya Yesu: Mathayo 5-7; 11:7-19; 12:25-37; 13; 15:10-20; 21:28-44; 24-25; Yohana 3:3-21; 6:26-58; 14-16.
 - Mahubiri ya Petro: Matendo 2:14-36; 3:12-26
 - Mahubiri ya Paulo: Matendo 13:16-41; 17:22-31; 20:17-35; 22:1-21; 26:2-23
 - Mahubiri ya Mwisho ya Stefano: Matendo 7:2-53
2. Tumia fomu iliyo kwenye ukurasa unaofuata kuchanganua mahubiri ambayo unasikiliza. Kisha tumia fomu hiyo kutathmini mahubiri yako mwenyewe. _____

FOMU YA KUTATHMINI MAHUBIRI

SHIRIKA

UTANGULIZI:

Je, inapata mvuto? _____ Je, inagusa hitaji fulani moja kwa moja au kwa njia isiyo ya moja kwa moja? _____

Je, inakuelekeza kwenye somo au wazo kuu?

Je, ni urefu sahihi? _____ Je, kuna kusudi maalum? _____

MWILI:

Je, mtiririko unaeleweka? _____ Je, muundo wa jumla uko wazi? _____

Je, mahubiri yana wazo kuu? _____ Je, unaweza kulieleza?

Je, mabadiliko ni wazi? _____ Je, wanakagua?

Je, kuna uhusiano wa kimantiki kati ya pointi?

Je, mambo makuu yanahusiana na wazo kuu?

Je, hoja ndogo zinahusiana waziwazi na mambo yao makuu?

MATUMIZI:

Je, somo hili ni muhimu? _____ Je, linafaa? _____

Je, mahubiri yamejengwa juu ya ufasiri sahihi wa Biblia?

Je, mzungumzaji anakuonyesha mahali alipo katika maandishi? _____

Je, uchambuzi wa somo ni wa kina?

HITIMISHO:

Je, mahubiri yanafikia kilele? _____ Je, kuna muhtasari wa kutosha wa mawazo? _____

Je, kuna rufaa zinazofaa za kufunga au mapendekezo ya majibu? _____

MTINDO

Je, mzungumzaji anatumia sarufi sahihi? _____ Je, maneno hutamkwa ipasavyo?_____

Je, msamiati wake unatofautiana?_____ Je, maneno yanatumika ipasavyo?

Je, uteuzi wa maneno unaongeza ufanisi wa mahubiri?

UTOAJI

UWASILISHAJI WA SIMULIZI:

Je, mzungumzaji anataka kusikilizwa?_____ Unahisi anazungumza nawe?_____

Je, yeye ni rafiki?_____ Je, utoaji unasikika kama mazungumzo ya kulisimua?_____

Je, sauti ni rahisi kusikiliza?_____ Je, iko wazi?_____

Je, kuna aina za sauti?_____ Je, kiwango cha sauti kinabadilika?_____

Je, mzungumzaji anatumia kusitisha ipasavyo?_____

UWASILISHAJI WA KIMWILI:

Je, mwili wake wote unahusika katika mahubiri?_____ Je, anaashiria?_____

Je, kuna tabia zinazokengeusha fikira? _____

Je, mkao ni mzuri?_____ Je, mzungumzaji anaonekana kuwa macho?_____

Je, kuna sura nzuri ya uso?

HUBIRI ILI KUPATA MATOKEO

Na Charles G. Finney

Nia yako ni nini unapohubiri? Ikiwa unalenga kuongeza umaarufu wako mwenyewe - basi, bila shaka, mahubiri yako yatafaa kwa kusudi hilo, na sio kugeuza roho kwa Kristo!

Je, unaepuka kuhubiri mafundisho yanayochukiza akili ya kimwili? Je, unajali kwamba wasikilizaji wako wanaweza kukuambia -- kama walivyomwambia Kristo - "Neno hili ni gumu. Ni nani awezaye kulisikia?" Je, unaepuka kutoa pointi tofauti? Unaogopa kuzisumbua dhamiri za wanaokusikia, wasije wakaingiwa na hofu juu ya nafsi zao?

Vipi kuhusu mbinu za kufundisha? Je, unatumia vielelezo vyema? Je, unapata njia za kuvutia za kurudia kauli muhimu? Je, unakazia mambo makuu kwa kuchagua maneno na kwa sauti yako? Vifaa hivi vitasaidia watu wako kukumbuka unachosema!

Je, unajitahidi kuvutia hasa hisia za wasikilizaji wako? Lazima ujitahidi kufikia dhamiri zao! Je, unashuhudia kutokana na uzoefu wako binafsi wa uwezo wa injili? Hii itazaa kusadiki kwa wasikilizaji wako kwamba una kitu wanachohitaji.

Je, unaogopa kuamsha wasikilizaji wako kumbukumbu zisizofaa kwa kuwakumbusha dhambi zao ambazo hawajatubu? Ibilisi angekutaka ukemee dhambi kwa ujumla, lakini usirejelee dhambi mahususi za hadhira yako ya sasa! Usikubali kuongozwa na Ibilisi!

Wahubiri dhaifu hujiepusha kuwaalika wasikilizaji wao kutii ukweli hapa na sasa. Lakini kuchelewa kutii ni kutotii! Uwe na nguvu za kutosha kuwasilisha amri ya Mungu na kushinikiza kwa upole majibu ya haraka. Watarajie kujituma. Watarajie kutoa mioyo yao kwa Mungu, papo hapo! Je! badala yake unaacha dhana kwamba wanatarajiwa kuondoka katika dhambi zao, na kulizingatia jambo hilo kwa urahisi wao? Je, hii ndiyo njia bora ya kuhubiri ili kupata matokeo?

Je, unawaambia watu wako hawawezi kutii? Kwamba lazima wamngojee Mungu awabadilishe? Mabadiliko yatakuja baada ya kukabidhi mioyo na maisha yao kwa Yesu! Waongoze kumkubali sasa! Ni vizuri kuhubiri kwamba wokovu ni zawadi kutoka kwa Mungu. Lakini hakikisha unaonyesha kwamba wenye dhambi wanaokusikiliza wamehukumiwa! Wamepotea! Kwa njia hii wataelewa nini maana ya neema na wokovu, na wataona ni kiasi gani wanachohitaji! Hubiri injili kama tiba, lakini usifiche au kupuuza ugonjwa wa mwenye dhambi unaosababisha kifo cha milele -- katika Kuzimu!

MAJIBU YA KUJIPIMA

SURA YA KWANZA:

1. Basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu;

na kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru ninyi; na tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari. (Mathayo 28:19-20)
2. Mathayo 28:18-19
3. Neno “fundisha” maana yake ni kufundisha, kuonyesha, kuonyesha, kufahamisha, kutoa maarifa, kufundisha, na kuongoza masomo ya mwingine. "Mwalimu" ni yule anayefundisha. "Kufundisha" ni tendo la kuwafundisha na kuwafundisha wengine.
4. Tunahitaji waalimu kwa sababu wanasaidia kueleza Neno la Mungu kwa wasioamini [uinjilisti] na waumini [uanafunzi]. Bila walimu, watu ni kama kondoo wasio na mchungaji.
5. Nafasi ya uongozi ya “mwalimu” ni yule anayeongoza na kuliongoza kanisa pamoja na kufundisha. Mtu aliye na karama ya kuzungumza ya kufundisha anafundisha, lakini hana nafasi ya uongozi katika kanisa.
6. Taarifa hiyo ni kweli.
7. Tunapaswa kufundisha mataifa yote na watu waaminifu wanaoweza kuwafundisha wengine.
8. Malengo makuu mawili ya kufundisha ni uinjilisti na ufuasi.
9. Maonyo matatu ya Biblia yanayozungumziwa katika sura hii ni:
-Mafundisho lazima yategeme Neno la Mungu, sio mafundisho ya wanadamu.
-Walimu lazima waishi kile wanachofundisha.
-Kutakuwa na walimu wa uongo.

SURA YA PILI:

1. Huyu alimjia Yesu usiku, akamwambia, Rabi, twajua ya kuwa u mwalimu, umetoka kwa Mungu; (Yohana 3:2)
2. Linganisha jibu lako na mjadala katika Sura ya Pili.
3. Linganisha jibu lako na mjadala katika Sura ya Pili.

4. Linganisha jibu lako na mjadala katika Sura ya Pili.
5. Yesu Kristo.
6. Linganisha jibu lako na mjadala katika Sura ya Pili.
7. Linganisha jibu lako na mjadala katika Sura ya Pili.
8. Linganisha jibu lako na mjadala katika Sura ya Pili.
9. Yohana 20:21.
10. Kama vile Baba alivyomtuma Yesu, ndivyo sisi pia tumetumwa ili kutimiza makusudi kama hayo. Dhamira yake ni dhamira yetu.

SURA YA TATU:

1. Na katika kuenenda kwenu, hubirini, mkisema, Ufalme wa mbinguni umekaribia.

Pozeni wagonjwa, fufueni wafu, takaseni wenye ukoma, toeni pepo; mmepokea bure, toeni bure. (Mathayo 10:7-8)
2. Ujumbe wa msingi wa Yesu ulikuwa mambo yote yanayohusu Ufalme wa Mungu. Hilo lilitia ndani jinsi ya kuingia katika Ufalme [uinjilisti] na jinsi ya kuishi tukiwa sehemu ya Ufalme wa Mungu [ufuasi].
3. I Wakorintho 15:1-4
4. Taarifa hiyo ni Kweli.
5. Nguvu.
6. Neno la Mungu, Biblia Takatifu.

SURA YA NNE:

Hakuna kujipima kwa Sura ya Nne.

SURA YA TANO:

1. Yesu alikuwa akizunguka katika miji yote na vijiji, akifundisha katika masunagogi yao, na kuihubiri Habari Njema ya Ufalme wa Mungu, na kuponya magonjwa yote na udhaifu wa kila aina. (Mathayo 9:35)

2-11. Linganisha majibu yako kwa maswali haya na mjadala wa kila somo katika Sura ya Tano ya mwongozo huu.

SURA YA SITA:

1. Alipofika nchi ya kwao, akawafundisha katika sinagogi lao, hata wakashangaa, wakasema, Huyu amepata wapi hekima hii na miujiza hii? (Mathayo 13:54)

2-11. Linganisha majibu yako kwa maswali haya na mjadala wa kila somo katika Sura ya Sita ya mwongozo huu.

SURA YA SABA:

1. Akamtwaa mtoto mchanga, akamweka katikati yao, akamkumbatia, akawaambia;

Yeyote anayempokea mmojawapo wa watoto kama hao kwa jina langu, ananipokea Mimi; (Marko 9:36-37)

2. Msaada wa kufundishia ni kitu kinachokusaidia katika kufundisha somo. Inaweza kuwa shughuli inayowasaidia wanafunzi kuelewa ukweli fulani wa Biblia. Inaweza pia kuwa kitu ambacho kinaweza kuonekana, kusikika, au kuguswa [msaada wa sauti na kuona].
3. Neno "sauti" linamaanisha kusikia. Neno "kuona" linamaanisha kuona. "Msaada wa sauti na kuona" ni kitu kinachoweza kuonekana na/au kusikika na ambacho husaidia katika kujifunza.
4. Vifaa vya kufundishia ni muhimu kwa sababu kuona, kusikia, na kufanya ndizo njia kuu tunazojifunza.
5. Alitumia vitu rahisi kutoka kwa mazingira.

SURA YA NANE:

1. Lakini Yesu hakujikabidhi kwao, kwa sababu aliwajua watu wote. Wala haikuwa na haja ya mtu ye yote kushuhudia juu ya mwanadamu; (Yohana 2:24-25)
2. "Hadhira" ni kundi la watu utakaowafundisha. "Kuchambua" kitu ni kusoma kwa undani, kuchunguza kwa uangalifu sifa zake, kusoma sehemu za jumla. Kuchambua hadhira kunamaanisha kusoma kwa uangalifu sifa za kikundi cha watu utakaowafundisha.
3. Kuchambua hadhira ni muhimu kwa sababu kujifunza huathiriwa na mambo mengi kama vile lugha, elimu, utamaduni, uwezo wa kimwili, ukomavu wa kiroho, jinsia, hali ya ndoa, kiwango cha kijamii na kiuchumi, mahitaji ya kibinafsi, na umri. Usipoichambua hadhira yako unaweza kuwa unafundisha juu au chini ya viwango vyao vya ukomavu wa kielimu na kiroho. Huenda usitumie lugha wanayoielewa. Huenda usihusishe masomo yako na kiwango chao cha kijamii na kiuchumi na mahitaji yao ya kibinafsi.
4. Linganisha muhtasari wako na mjadala katika Sura ya Nane.

5. Linganisha muhtasari wako na ule uliotolewa kwa rika ulilochagua kuandika kuwahusu.

SURA YA TISA:

1. ambaye sisi tunamhubiri habari zake, tukimwonya kila mtu na kumfundisha kila mtu katika hekima yote, tupate kumleta kila mtu mkamilifu katika Kristo Yesu. (Wakolosai 1:28)
2. Lengo ni lengo au mwisho wa kitendo. Ni hatua, lengo, au matokeo yanayotarajiwa kufikiwa. Mwalimu anapoeleza malengo, anaandika taarifa za malengo kwa wanafunzi wake. Haya yameelezwa kuelezea kile ambacho wanafunzi wataweza kufanya baada ya kumaliza somo.
 3. -Huelekeza maombi ya mwalimu, mipango, ufundishaji, na shughuli za kujifunzia kwenye lengo mahususi.
 - Zinaweza kutumika kupima ufanisi wa ufundishaji.
 - Wanaboresha ufundishaji wako.
 - Huwasaidia wanafunzi kuwa watendaji wa Neno badala ya kuwa wasikiaji tu.
 4. Malengo ya jumla ni malengo ambayo yanahusu ufundishaji wako kwa ujumla. Ni malengo ambayo wanafunzi wanapaswa kufikia kwa muda. Malengo mahususi hutofautiana kutoka somo hadi somo. Ni malengo mahususi kwa somo la mtu binafsi.
 5. Lengo B ni sahihi. Imeelezwa katika suala la tabia inayoonekana ya wanafunzi.
 6. Lengo la mwisho la mafundisho ya Biblia limeelezwa katika Wakolosai 1:28.

SURA YA KUMI:

1. Mwalimu mwenye hekima hufanya kujifunza kuwa furaha. (Mithali 15:2)
2. Linganisha orodha yako na mjadala katika Sura ya Kumi.
3. -Utangulizi
-Mwili
-Maombi
-Hitimisho
4. Linganisha muhtasari wako na mjadala katika Sura ya Kumi.
5. Hakuna jibu sahihi au lisilo sahihi. Lengo ni kwamba uweze kupanga somo kwa kutumia ujuzi uliojifunza katika sura hii.

SURA YA KUMI NA MOJA:

1. Mpate kuyakubali yaliyo mema; ili mpate kuwa na moyo safi, bila kosa, hata siku ya Kristo. (Wafilipi 1:10)
2. Tathmini ni mchakato wa kuchunguza kitu kwa makini.
3. Ni muhimu kutathmini kwa uangalifu mafundisho yetu ikiwa tunataka kuboresha zawadi ambayo Mungu ametupa.
4. -Malengo
-Majibu
-Kupima
- Utendaji wa mwalimu
5. Linganisha muhtasari wako na mjadala katika Sura ya Kumi na Moja.
6. Unaweza kuzitumia kama fursa za ukuaji wa kiroho na mabadiliko. Unaweza kukuza zaidi ujuzi wako kama mwalimu.

SURA YA KUMI NA MBILI:

1. Kila andiko, lenye pumzi ya Mungu, lafaa kwa mafundisho, na kwa kuwaonya watu makosa yao, na kwa kuwaongoza, na kwa kuwaadibisha katika haki;

ili mtu wa Mungu awe kamili, amekamilishwa apate kutenda kila tendo jema. (2 Timotheo 3:16-17)
2. Neno "mtaala" hurejelea kozi iliyopangwa ya masomo. Inaweza kurejelea kozi moja au kozi zote zinazotumiwa shuleni. "Mtaala wa Kibiblia" ni kozi iliyopangwa ya kusoma Biblia.
3. Linganisha muhtasari wako na mjadala katika Sura ya Kumi na Mbili.
4. Tumia ujuzi uliojifunza katika Sura ya Kumi ya kozi hii ili kuendeleza mfululizo wa masomo ya Biblia. Andika masomo haya kwa undani. Hatimaye, utakuwa umetengeneza mtaala wako mwenyewe. Tumia "Orodha Hakiki ya Tathmini ya Mtaala" ili kusaidia kutambua njia za kuboresha nyenzo unazotengeneza.

SURA YA KUMI NA TATU:

1. Kumcha Bwana ni chanzo cha hekima, na kumjua mtakatifu ni ufahamu. (Mithali 9:10)
2. Mwanafunzi asiyejua kusoma na kuandika ni yule asiyesoma wala kuandika lugha yake.

3. Linganisha muhtasari wako na mjadala katika Sura ya Kumi na Tatu.

SURA YA KUMI NA NNE:

1. Kwa maana maneno uliyonipa nimewapa wao; nao wamezipokea, na wamejua hakika ya kuwa nalitoka kwako, na wamesadiki ya kwamba ndiwe uliyenituma. (Yohana 17:8)
2. Mafunzo ya awali na mafunzo ya kazini.
3. Linganisha muhtasari wako na mjadala katika Sura ya Kumi na Nne.
4. Kwa mapendekezo ya kuajiri tazama yale yaliyoorodheshwa katika Sura ya Kumi na Nne.
5. Linganisha muhtasari wako na mjadala katika Sura ya Kumi na Nne.
6. Linganisha muhtasari wako na mjadala katika Sura ya Kumi na Nne.
7. Unaweza kutathmini mwalimu:
 - Kutumia ujuzi uliojifunza katika Sura ya Kumi na Moja ya kozi hii.
 - Kwa mujibu wa maelezo ya wizara.
 - Kuhusiana na utunzaji wa ahadi ya mwalimu.
 - Kwa kuwatazama wanafundisha.
 - Kwa kutazama "matunda" ya mafundisho yao.

SURA YA KUMI NA TANO:

1. Basi watamwombaje yeye ambaye hawakumwamini? na watamwaminije yeye ambaye hawakusikia habari zake? nao watasikiaje pasipo mhubiri? Na watahubirije isipokuwa wametumwa? (Warumi 10:14-15a)
2. Kuhubiri ni tendo la kutoa hotuba [mahubiri au uchunguzi wa utaratibu wa somo] ambao huwafundisha wengine kwa njia rasmi.
3. Linganisha muhtasari wako na mjadala katika Sura ya Kumi na Tano.
4. -Wahubiri lazima waishi kile wanachohubiri.
-Ikiwa unaitwa mahsusni kuhubiri, sio chaguo.
-Kuhubiri lazima kutegemee Neno la Mungu.
- Nia lazima ziwe sahihi.
5. Kwa sababu wonyesho wa nguvu za Mungu huthibitisha mahubiri ya Neno lake.

SURA YA KUMI NA SITA:

1. Lihubiri neno; uwe tayari wakati ukufaa, na wakati usiokufaa; karipia, kemea, na kuonya kwa uvumilivu wote na mafundisho. (2 Timotheo 4:2)
2. Tofauti za kimsingi kati ya kuhubiri na kufundisha ni:
 - Njia zinazotumika katika kuhubiri mara nyingi hutofautiana na zile za kufundisha. Mbinu zinazohitaji ushiriki wa hadhira hazitumiki kwa kawaida kwa sababu mahubiri kwa kawaida huhusisha hadhira kubwa zaidi.
 - Mtindo wa uwasilishaji hutofautiana katika mahubiri kwa sababu hadhira kwa kawaida inajumuisha rika zote. Mtindo wa utoaji lazima urekebishwe kwa kiwango cha kawaida kinachoweza kueleweka kwa watoto, vijana na watu wazima.
 - Kwa kawaida huna mtaala uliochapishwa wa kukuongoza kama kawaida katika shule ya Jumapili au shule za kanisa. Kwa maelekezo ya Bwana, lazima uamue aina na maudhui ya ujumbe wako.
3. Hatua za kimsingi za kupanga mahubiri ni kama zile za kufundisha. Wao ni pamoja na yafuatayo:
 - Jitayarishe kiroho.
 - Chambua hadhira.
 - Weka malengo.
 - Orodhesha ujumbe kwa kutumia muundo msingi unaojumuisha utangulizi, kiini cha ujumbe, matumizi, na hitimisho.
4. Mahubiri ya mada huzingatia mada maalum kama vile tunda la kiroho, vita vya kiroho, karama za kiroho, n.k. Unachagua mada fulani katika mojawapo ya mada hizi na kuikuza katika mahubiri.
5. Katika mahubiri ya maandishi, kifungu kikuu cha Biblia kinaunda ukweli mkuu au kifungu cha somo. Salio la ujumbe limejengwa juu ya ukweli huu mmoja kuu.
6. Mahubiri ya ufafanuzi ni aina ya mahubiri yenye maelezo zaidi kuliko mada au maandishi. Inaweza kukazia jambo fulani hususa au kifungu cha Maandiko, kitabu cha Biblia, au mtu fulani anayetajwa katika Biblia. Inaeleza kwa undani yote yanayofundishwa, mstari kwa mstari, na hata neno kwa neno.
7. Linganisha jibu lako na mjadala katika Sura ya Kumi na Sita.
8. Linganisha jibu lako kwa mjadala katika Sura ya Kumi na Sita.
9. Linganisha jibu lako na mjadala katika Sura ya Kumi na Sita.